

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI
FAKULTA PRÁVNICKÁ

DIPLOMOVÁ PRÁCE

ANALÝZA TERMÍNU PRAVDA V PRÁVNÍCH TEXTECH

Zpracovala: Šárka Vlčková

Plzeň 2020

ZÁPADOČESKÁ UNIVERZITA V PLZNI
FAKULTA PRÁVNICKÁ

KATEDRA TEORIE PRÁVA

DIPLOMOVÁ PRÁCE

ANALÝZA TERMÍNU PRAVDA V PRÁVNÍCH TEXTECH

Vedoucí práce: doc. JUDr. František Cvrček, CSc.

Vedoucí katedry teorie práva

Zpracovala: Šárka Vlčková

Plzeň 2020

Magisterský studijní program „Právo a právní věda“

Obor „Právo“

zadání práce

zadání práce

Prohlášení

„Prohlašuji, že jsem tuto diplomovou práci na téma Analýza termínu pravda v právních textech zpracovala samostatně a že jsem vyznačila prameny, z nichž jsem pro svou práci čerpala, způsobem ve vědecké práci obvyklým.“

Plzeň, duben 2020

Šárka Vlčková

Poděkování

Na tomto místě bych ráda poděkovala mému vedoucímu diplomové práce, panu doc. JUDr. Františkovi Cvrčkovi, CSc., zejména za jeho vstřícný přístup, za pomoc s výběrem tématu mé diplomové práce a za zpřístupnění jeho autorského informačního právního systému LexGalaxy® pro účely zpracování této diplomové práce.

Anotace

Tato diplomová práce pojednává o problematice naplňování požadavků přesnosti, jednoznačnosti, konstantnosti, srozumitelnosti a účelovosti právní terminologie při tvorbě právních textů. Na příkladu termínu „pravda“ jsou zpracovávány dílčí lingvistické rozbory ve vybraném vzorku právních pramenů, jejichž souhrnným výsledkem je vyhodnocení otázky, zda jsou při tvorbě práva všechny tyto požadavky kladené na právní terminologii ze strany tvůrců práva zohledňovány či nikoliv.

Abstract

This diploma thesis is focused on an issue of requirements fulfilment for accuracy, clarity, constancy, comprehensibility and purpose of legal terminology in a formation of legal texts. Partial linguistic analyses in a selected pattern of legal sources are made by using term truth as an example. A complex result of the analyses is an answer for a question whether all requirements for legal terminology are taken into consideration or not in the formation of legal texts by their authors.

Klíčová slova

lingvistická analýza, pravda, pravda v právu, Pravda vítězí, právní jazyk, právní terminologie, právní texty, státní motto, teorie pravdy, význam termínu

Key words

linguistic analysis, truth, the truth in the law, The Truth wins, legal language, legal terminology, legal texts, state motto, theory of the truth, meaning of the term

Obsah

ÚVOD	1-2
I. TEORETICKÁ ČÁST	
1. Pojem pravdy a faktu	3-4
2. Filosofické koncepce pravdy	4
2.1. Redundanční a minimalistická teorie	5
2.2. Pragmatická teorie.....	6
2.3. Koherenční teorie	6-7
2.4. Korespondenční teorie	7-9
2.5. Česká koncepce pravdy dle mistra J. Husa	9-10
3. Pravda v právním konceptu	10-11
3.1. Etymologie termínů pravda a právo	11
3.2. Pravda v právní teorii	12
4. Pojem lingvistické analýzy	12-14
II. PRAKTICKÁ ČÁST	
5. Analyzovatelnost pravdy	15
6. Metodika lingvistické analýzy	16
6.1. Sledovaná kritéria.....	16-18
6.2. Postupy provádění analýzy	19-23
7. Analytická část	23-24
7.1. Kvantitativní rozbor termínu pravda v právních textech	25-27
7.2. Morfologický rozbor termínu pravda v právních textech	27-30
7.3. Syntaktický rozbor termínu pravda v právních textech	30-38
7.4. Sémantický rozbor termínu pravda v právních textech.....	38-39
7.4.1. Výklad významu termínu „pravda“ – substantivum.....	39-46
7.4.2. Výklad významu termínu „pravdivost“ – substantivum.....	46-54
7.4.3. Výklad významu tvarů „pravdivý, pravdivá, pravdivé“, „pravdivostní“ – adjektiva a „pravdivě“ – adverbium.....	54-58
7.4.4. Výklad významu termínu „opravdovost“ – substantivum a tvaru „opravdový, opravdová, opravdové“ – adjektivum ...	59-61
7.4.5. Výklad významu výrazů „vpravdě“ a „opravdu“ – partikule	62-63
7.4.6. Pravda ve významu spony k verbům „být“, „nebýt“ a „muset“/ „nemuset“	64-66

8. Vyhodnocení analytické části.....	66-71
ZÁVĚR.....	72-73

POUŽITÉ PRAMENY

PŘÍLOHY

Příloha č. 1 – Obrázek č. 1	1
Příloha č. 2 – Tabulka č. 1	1
Příloha č. 3 – Obrázek č. 2	1
Příloha č. 4 – Tabulka č. 2.....	1
Příloha č. 5 – Tabulka č. 3.....	1
Příloha č. 6 – Tabulka č. 4.....	1
Příloha č. 7 – Tabulka č. 5, Tabulka č. 6 a Tabulka č. 7	1-3
Příloha č. 8 – Tabulka č. 8.....	1
Příloha č. 9 – Tabulka č. 9.....	1
Příloha č. 10 – Obrázek č. 3 a Obrázek č. 4	1
Příloha č. 11 – Tabulka č. 10.....	1
Příloha č. 12 – Tabulka č. 11.....	1-12
Příloha č. 13 – Tabulka č. 12.....	1-16
Příloha č. 14 – Úplný přehled zjištěných syntaktických struktur.....	1-15

ÚVOD

K napsání této diplomové práce mě vedou tři primární důvody. Prvním z nich je touha zaměřit svou absolventskou práci na poukázání na jednu z problematik současného psaného práva, která spočívá v rozkolu mezi užíváním pojmů v běžném českém jazyce a mezi užíváním právní terminologie v rámci právních textů a naplňování tzv. náležitostí právního jazyka. Druhým důvodem je mé vlastenecké zaměření, které mě přimělo přemýšlet nad významem našeho národního hesla vepsaného na standartě prezidenta České republiky: „*Pravda vítězí!*“, a třetím důvodem je pak dle slov Petra Koláře: „*přirozená lidská motivace poznat pravdu*“¹.

Svou práci jsem se v souladu s doporučením vedoucího mé práce doc. JUDr. Františka Cvrčka, CSc. rozhodla koncipovat jako co možná nejkomplexnější zpracování lingvistické analýzy termínu pravda užívaného v českých právních textech. Toto rozhodnutí mi umožní zaobírat se jak obecnou problematikou využívání právního jazyka v právních textech, tak samotným termínem pravdy, který mě zajímá nejen z právního, ale i ze subjektivního hlediska, a dokonce mi to umožní i dotknout se původu českého národního motta.

Již v tomto úvodu však musím zdůraznit, že se v obsahu své práce nebudu zaobírat všemi právními texty, v nichž se termín pravdy nachází. Vzhledem k množství existujících právních textů by se jednalo o úkol podobný rozvázání bájného Gordického uzlu. Mým cílem však i přesto bude vypracovat analýzu, jejíž výsledky budou co možná nejobecnější a které budou vypovídat o skutečném stavu zkoumané problematiky. Proto se v rámci analytické části své práce zaměřím nejen na samotný lingvistický rozbor, ale definuji také vybraný vzorek právních textů, jejichž množství bude adekvátní ke sledovanému účelu.

Mimo analytického úseku práce, který bude společně s vyhodnocením tvořit podstatu celé druhé praktické části, se ve svém diplomovém textu zaměřím zprvu i na filosofická pojetí pravdy a na problematiku vymezení pojmu pravdy a faktu. Mimo to nabídnu vhled do obecného právního konceptu pravdy a teoretickou část práce završím vymezením pojmu lingvistické analýzy. Po vypracování

1 KOLÁŘ, Petr. *Pravda a fakt*. Praha: Filosofía, 2002, s. 25. 316 s. ISBN 80-700-7168-0.

obou stěžejních částí práce bude následovat závěr, v němž shrnu veškeré poznatky, k nimž dospěji během zpracovávání všech jednotlivých kapitol a podkapitol.

Cíle a přínos mé práce přímo souvisejí s již výše řečeným. V první řadě bych chtěla zpracováním lingvistické analýzy termínu pravda v právních textech upozornit širokou veřejnost, ale hlavně legislativce, zákonodárce a právníky, kteří se podílejí na tvorbě českých právních textů, na problematiku právní terminologie. Především na to, že při koncipování zejména psaného právního textu je opravdu třeba dbát nejen na syntax, obecný význam norem a jiných sdělení, ale i na samotné naplňování požadavků kladených na terminologii právního jazyka, která se ne vždy slučuje s chápáním jednotlivých slov z pohledu obecné češtiny a což, jak by mělo vyplýnout z výsledků mé lingvistické analýzy termínu pravda v právních textech, je dodnes mnohdy ze strany tvůrců práva opomíjeno.

Vypracováním komplexní, průkazné lingvistické analýzy chci legislativce i všechny ostatní přimět k zamyšlení, zda by nebylo vhodné napříště přistupovat k tvorbě práva při využívání nejen termínu pravda, ale i dalších právních termínů, důsledněji a s větším zaujetím pro naplňování náležitostí právního jazyka. Ve druhé řadě by cílem mé diplomové práce mělo být také to, aby nejen legislativcům a dalším tvůrcům právních textů přinesla nové zamyšlení nad jejich činností, ale aby, byť třeba v poměru k tomuto záměru menším, rozšířila obzory každému, kdo se s mou diplomovou prací setká. I kdyby tomu tak mělo být třeba jen v podkapitole věnované v rámci teoretické části náhledu do historie a původu našeho českého státního motta. Dle mého názoru je důležité, aby si každý Čech uvědomoval, kým je a jaké poslání hlásáme jako národ do zbytku světa.

Bylo by mi však poctou a taktéž zadostiučiněním, kdyby i neodborné veřejnosti připadala celá má práce jakkoliv užitečná. Ať už z hlediska teorie, rozebírané české lingvistiky, samotné problematiky termínů pravdy a pravdivosti (*jež z důvodů vyplývajících z textu mé práce budu mimo jiné považovat za dva možné a významově obdobné slovní tvary spadající pod analyzovaný termín „pravda“*), anebo v souvislosti s jinými aspekty mého analytického zpracování.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1. Pojem pravdy a faktu

Vztah mezi pravdou a faktem velmi důkladně analyzuje pan JUDr. PhDr. Petr Kolář, Ph.D. v jedné ze svých publikací.² Rozebírá jejich vazbu z nejrůznějších úhlů pohledu a dokazuje, jak obtížné a těžko uchopitelné vztahy mezi pravdou a faktem existují. Zároveň naráží na složitost definování těchto dvou termínů samotných. Podle názoru a analýzy pana doktora Koláře není totiž možné přistoupit k určení definice pravdy bez znalosti definice faktu a naopak. Právě to se jeví jako nepřekonatelný problém, neboť tím se dostáváme do spirály nežádoucích tzv. kruhových definic.

Ukažme si tuto tezi na jednom z existujících vymezení termínu pravdy, které je nám známo z nejznámějšího korespondenčního výroku: „*Pravdivé je to, co koresponduje s faktem.*“³. V předpokladu této definice je termín pravdy vymezen za pomoci termínu faktu. Dle této teorie, budeme-li tedy umět definovat samotný fakt, pak lze dospět i k vymezení pravdy. Zásadní otázkou ovšem zůstává, co přesně si lze pod termínem faktu sémanticky představit?

Samotné vymezení faktu vyvolává nespočet otázek, na které je velmi složité najít jednoznačnou a všemi uznávanou odpověď. Pro mě osobně fakt představuje objektivní, lidskými smysly vnímatelnou skutečnost. Sice to zní jako vcelku podané definice faktu, nicméně sama sobě protiřečí. Nelze zároveň klást požadavek na objektivní skutečnost a na lidskými smysly vnímatelnou skutečnost, neboť ta je otázkou nikoliv objektivního, ale subjektivního vnímání každého z nás.⁴ Z toho důvodu je nutné vyhledat jinou vhodnou definici faktu.

Takovou nabídl například sám pan doktor Kolář ve své publikaci *Pravda a fakt*, když se pokusil přiblížit termín faktu k: „*pravdivému tvrzení, které splňuje všechny podmínky pro to, aby mohlo být považováno za pravdivé, tedy za Fakt.*“⁵. Toto vymezení termínu faktu je tak široké, že při znalosti konkrétních podmínek, jež je třeba naplnit, by se dalo považovat za přijatelné. Nicméně, i zde se opět potý-

2 KOLÁŘ, Petr. *Pravda a fakt*. Praha: Filosofía, 2002, 316 s. ISBN 80-700-7168-0.

3 Viz korespondenční teorie pravdy v kapitole 2.4. Korespondenční teorie

4 K tomuto je třeba podotknout, že s podobnými protichůdnými definicemi se potýkají všichni, kdo se snaží teatrálně vymezit termín faktu.

5 KOLÁŘ, Petr. *Pravda a fakt*. Praha: Filosofía, 2002, 316 s. ISBN 80-700-7168-0. Str. 123-134

káme a navracíme k problematice tzv. kruhových definic. (Všimněme si, že zde je naopak termín faktu vymezen za pomoci termínu pravdy a pravdivosti.) A co víc, pro velkoobsažnost a nekonkrétnost znění tohoto výroku se obávám, že jej ani nelze považovat za uznatelnou definici, neboť ani nesplňuje základní definiční atributy (stručnost, jednoznačnost, konkrétnost a určitost).

Zdá se tedy, že definovat termín pravdy pomocí termínu faktu nebude jednoduché, ba možná toho ani nejsme schopni. A smýšlet nad tím, zda existovala dříve slepice či vejce (v našem případě pravda nebo fakt) by nás akorát zavedlo do sféry nekonečných filosofických debat. Proto bude zřejmě vhodnější odprostit se zcela od termínu faktu a zkusit nalézt vymezení termínu pravdy v obsahu přímých filosofických koncepcí.

2. Filosofické koncepce pravdy

Jak vyplývá z předešlé kapitoly, s vymezením termínu pravdy je potřeba pracovat velmi opatrně. To potvrzuje i následující výčet nejrůznějších teorií, z nichž se za několik desítek let, kdy je pravda a její definovatelnost zkoumána, neobjevila žádná taková, která by dokázala jednoznačně popřít všechny ostatní. Každá z vymezených koncepcí pravdy má svá specifika a nabízí logické důvody, proč existuje. Avšak zároveň nabádá každá z nich i k pochybám, díky nimž existují zároveň i mnohé další teorie pravdy. Na každém z nás tudíž především leží subjektivní zodpovědnost volby, které z koncepcí pravdy budeme uznávat a ke které jedné se nakonec přikloníme.

Pět nejzákladnějších filosofických koncepcí pravdy, jež budu mezi sebou v následujících kapitolách srovnávat a mezi nimiž budu hledat tu nejméně adekvátnější k vymezení termínu pravdy pro účely zpracování mé lingvistické analýzy⁶, lze rozdělit do dvou základních skupin, na teorie deflační (neanalyzovatelné, triviální) a teorie inflační (analyzovatelné, v jejichž úhlu pohledu termín pravdy svůj význam nalézají). Mezi teorie prvního druhu budou patřit především koncepce redundanční a minimalistická⁷ a mezi koncepce analyzovatelné – inflační budou patřit teorie pragmatická, koherenční a korespondenční⁸.

6 Viz II. Praktická část této práce

7 Viz kapitola 2.1. Redundanční a minimalistická teorie

8 Viz kapitoly 2.2 – 2.5 této práce

2.1. Redundanční a minimalistická teorie

Redundanční a minimalistická teorie jsou těmi, které bagatelizují většinu snah o definování pravdy. Oba tyto přístupy staví své názory na triviálnosti a neanalyzovatelnosti termínu pravda.

Schéma potvrzující redundanční teorii vypadá následovně: „*Je pravda, že tvrzení. = Tvrzení.*“^{9,10} Z něj plyne, že by vyškrtnutí termínu pravda, resp. slovního spojení „*je pravda*“, ze slovníku českého jazyka na jádru jednotlivých sdělení vůbec nic nezměnilo. Jinak řečeno, v redundanční koncepci je zastáván názor, že ze sémantického hlediska je význam obou stran daného schématu totožný a že jakékoliv užívání termínu pravdy je záležitostí pouze bezúčelové stylistické květnatosti českého jazyka. Termín pravdy je zde považován za nadbytečný a neúčinný.

Naproti tomu minimalisté jsou ve svém postoji k pravdě mírnější. Sice pravdu také vysvětlují triviálně, nicméně alespoň nezpochybňují její užitečnost. Například Paul Horwich, nejvýznamnější představitel minimalistické koncepce, tvrdí, že „*Pravdu nelze konceptuálně ani vědecky analyzovat.*“¹¹. Na druhou stranu připouští, že logický význam pravda přese všechno má, a snaží se její termín oproti redundančním teoretikům zachovat a definovat pomocí tzv. ekvivalenčního schématu: „*Je pravda, že P, právě tehdy, když P*“.^{12,13}

Toto ekvivalenční vymezení však dle mě vůbec nelze považovat za přijatelnou definici pravdy. Ekvivalenční schéma minimalistů totiž vyjadřuje jen vzorec pro nekonečnou podobu všech možných pravd. To znamená, že za „*P*“ lze dosadit jakýkoliv výrok odpovídající jemu totožnému faktu a že teprve každá taková shoda může být považována za pravdu (avšak pouze z hlediska zaujetí osobního postoje).¹⁴ Pro samotný termín pravdy, jak sami minimalisté přiznávají, však neexistuje ani alternace, ani jeho stručná, jednoznačná, jasná a konkrétní popsitelnost (viz výše problematika naplnění požadavků na utváření definic).

9 *Příklad:* řeknu-li: „Je pravda, že je mi 23 let.“, netvrdím tím nic jiného, než že: „Je mi 23 let.“

10 KOLÁŘ, Petr. *Pravda a fakt*. Praha: Filosofie, 2002, 316 s. ISBN 80-700-7168-0. Str. 57-64

11 HORWICH, Paul (1999), *The Minimalist Conception of Truth*. In: Blackburn – Simmons (ed.) (1999). Str. 262

12 *Příklad:* „Je pravda, že studuji právnickou fakultu, právě tehdy, když studuji právnickou fakultu.“

13 KOLÁŘ, Petr. *Pravda a fakt*. Praha: Filosofie, 2002, 316 s. ISBN 80-700-7168-0. Str. 65

14 Viz KOLÁŘ, Petr. *Pravda a fakt*. Praha: Filosofie, 2002, 316 s. ISBN 80-700-7168-0. Str. 70

2.2. Pragmatická teorie

Pragmatismus v rovině obecného jazyka je spojován s lidským jednáním a jeho praktickým užitekem. Dle pragmatiků je žádoucí, správné a pravdivé jedině to, co je užitečné a co se osvědčilo v reálném životě. Zkrátka jednodušeji řečeno: „*Pravda je to, co funguje.*“¹⁵.

Pragmatická koncepce na rozdíl od předchozích deflačních teorií zakládá povahu pravdy na netriviálnosti. Výměr pravdy lze podat díky pojmům užitečnosti, uspokojení nebo funkčnosti.¹⁶ Čím více jsou tyto jednotlivé atributy naplňovány, tím spíše můžeme hovořit o pravdě.

Tato koncepce dle mého názoru ale nabízí příliš mnoho důvodů, abychom ji vyvrátili nebo ji alespoň nebrali v potaz. Zaprvé, nedá se říci, že by existovala přirozená ekvivalence mezi pravdou a užitečností nebo funkčností. To, co je užitečné nebo funkční, nemusí být vždy pravdivé. Dokonce lze říci, že některá nepravdivá tvrzení by mohla být i užitečnější než jsou ta pravdivá. Zadruhé, užitečnost tvrzení se dle pragmatiků posuzuje z dlouhodobého hlediska, což nutně vede k závěru, že co je pravdivé dle pragmatické teorie se dozvídáme ne v daný okamžik, ale až zpětně, dojdeme-li k názoru, že dané tvrzení bylo z onoho dlouhodobého hlediska užitečné. A zatřetí, užitečnost samu o sobě lze zařadit mezi tzv. relativní pojmy¹⁷, tudíž i pravda, která by byla přímo závislá na užitečnosti, by musela být jedině relativní, závislá na subjektivním lidském vnímání. To se však neslučuje s potřebou nalézt objektivní definici pravdy.

2.3. Koherenční teorie

Naopak koherenční teorie, která vznikla v období neoklasicismu, zní přesvědčivěji. Tato inflační teorie vnímá pravdu jako jeden nedělitelný celek, který je totožný se skutečným objektivním světem¹⁸. (Skutečnost = pravda.) V této koncepci dále platí, že aby bylo možno považovat nějaké tvrzení za pravdivé,

15 KOLÁŘ, Petr. *Pravda a fakt*. Praha: Filosofía, 2002, 316 s. ISBN 80-700-7168-0. Str. 91

16 KOLÁŘ, Petr. *Pravda a fakt*. Praha: Filosofía, 2002, 316 s. ISBN 80-700-7168-0. Str. 91

17 Ve smyslu: co je užitečné pro mě, nemusí být užitečné pro ostatní...

18 To, co je považováno za dílčí pravdy, je proto možno de facto vnímat pouze jako jednotlivé prvky jediného celku (koherenční množiny).

je potřeba, aby fungovala provázanost mezi takovým tvrzením a dalšími přesvědčeními, které lidé zaujímají ke skutečnému světu.

Základní myšlenku koherence vyjadřuje schéma: „*Pro každé T platí, že T je pravdivé, když T náleží do koherenční množiny již přijatých přesvědčení.*“.¹⁹ Tzv. pravdivostním kritériem, s nímž koherenční teorie pracuje, je tedy „*náležení do koherenční množiny pravdivých přesvědčení*“. Samotná koherenční množina by však navíc dle koherenčních teoretiků měla vykazovat tři základní vlastnosti: bezrozpornost, úplnost a harmoničnost.²⁰ Právě v tom ale tkví problémovost celé této koncepce, neboť takového ideálu nelze nikdy docílit. Naše znalosti a přesvědčení o reálném světě jsou dynamickou a proměnnou veličinou, mění se třeba i každým okamžikem, tudíž znaky úplnosti a bezrozpornosti koherenční množiny jsou těžko dosažitelné.

Jediná pravda, kterou by tak podle mého názoru ve smyslu absolutního uplatnění koherenční teorie bylo možno zkoumat, je pravda existující pro jeden jediný, konkrétně daný okamžik. Spíše se však jedná o zkoumání pravdy zpětně²¹ (jako tomu bylo i u pragmatické teorie), což je pro vymezení termínu pravdy pro účely mé práce stejně nežádoucí.

2.4. Korespondenční teorie

O konceptu pravdy v korespondenčním pojetí pojednával ve starověku již Aristotelés. Ten mimo jiné pronesl výrok: „*Omylem jest, jestliže řekneme, že jsoucí není anebo že nejsoucí jest: pravdou jest, řekneme-li, že jsoucí je a že nejsoucí není.*“^{22,23}. Z této antické definice mimo jiné vyplývá, že obdobně jako koherenční teorie nachází korespondenční teorie vysvětlení termínu pravda ve vztahu ke skutečnostem (k tomu, co je).

19 Z toho též vyplývá, že arbitrem pravdivosti není reálný objektivní svět, ale soubor vzájemně navazujících a souladných přesvědčení o něm.

20 KOLÁŘ, Petr. *Pravda a fakt*. Praha: Filosofia, 2002, 316 s. ISBN 80-700-7168-0. Str. 81 - 89

21 , neboť pravda (skutečnost), která platí teď, se může kdekoliv na světě změnit již s přečtením další věty nebo během minuty,

22 ARISTOTELÉS, Antonín KRÍŽ a Petr REZEK. *Metafyzika* [online]. Překlad podle vydání W. Christa, *Aristotelis Metaphysica*, Lipsiae 1934. Praha: Rezek, 2008, s. 115 [cit. 2020-03-24]. ISBN 80-86027-27-9. Dostupné z: <https://kramerius-vs.nkp.cz/uuid/uuid:07051ef0-d4b6-11e4-b880-005056825209>

23 Pozn.: Podobné teze vyjádřil i Platón nebo později ve středověku Tomáš Akvinský.

V současné době citované korespondenční teze o pravdě však bývají koncipovány odlišně. Např. se uvádí teze: „*Tvrzení je pravdivé, právě když koresponduje s fakty.*“²⁴. Zde vazbu vyjádřenou výrazem „korespondovat“ lze chápat ve smyslu souladu, souhlasu nebo zrcadlení.²⁵ V druhé řadě v této definici hraje důležitou roli také termín „fakt“²⁶, který bych v tomto případě jednoduše nahradila výrazem „skutečnost“. Celou korespondenční definici pravdy lze tím pádem upravit do podoby: mluvíme o pravdě, souhlasí-li tvrzení s tím, co ve skutečnosti je. -> „*Pravda je shoda tvrzení se skutečností.*“²⁷

Přesto tímto upraveným vymezením problematika definování pravdy v korespondenčním smyslu nekončí. Důležitou otázkou je totiž také povaha onoho „souhlasu se skutečností“. Právě kvůli rozporu v názorech na povahu korespondence se samotná korespondenční teorie rozdělila na dva tábory²⁸:

První, kongruenční přístup prosazuje korespondenci jako strukturální shodu tvrzení se skutečností. To znamená, že obsah daného tvrzení se strukturálně (syntakticky), i významově (sémanticky) zrcadlí s tím, co je.²⁹ (Dle korespondenčních teoretiků se jedná o tzv. strukturální izomorfismus.)³⁰ Naproti tomu druhý, korelační přístup vychází z analytických myšlenek J. L. Austina. Vazba určitého tvrzení (výpovědi) na konkrétní skutečnost zůstává zachována, nicméně není omezena syntaktickou přesností, ale je vymezena jinou, poměrně složitou čtyřčlennou strukturou.³¹ Stručně řečeno, podstatným se v korelační korespondenční teorii jeví pouze obsahový soulad mezi tvrzením (výpovědí) a tím, co je.³²

Bez ohledu na výše zmíněné rozdíly, obě korespondenční teorie navíc považují pravdu (nebo spíše pravdivost) za vlastnost a oba přístupy také přijímají

24 KOLÁŘ, Petr. *Pravda a fakt*. Praha: Filosofía, 2002, 316 s. ISBN 80-700-7168-0. Str. 71

25 , nikoliv jako ztotožnění. (Viz kapitola 2.3. Koherenční teorie)

26 Jeho složitou problematikou jsem se krátce zabývala v kapitole 1. Pojem pravdy a faktu.

27 Pravda. In: HAVRÁNEK B., BĚLIČ J., HELCL M., JEDLIČKA A. a kolektiv. *Slovník spisovného jazyka českého* [online]. Praha: Ústav pro jazyk český, 2011, [cit. 2020-03-24]. Dostupné z: <http://ssjc.ujc.cas.cz/search.php?heslo=pravda&sti=64945&where=hesla&hsubst r=no>

28 Pozn.: Mnohdy je za poddruh (nebo spíše za pseudodruh) korespondenční teorie považována také Tarského sémantická koncepce.

29 Např.: tvrzení „Josef je Šárky otec.“ má naprosto stejnou strukturu a v jazykové syntaxi je uspořádáné úplně stejně jako skutečnost „Josef je Šárky otec.“. Panuje zde shoda v objektech (Josef, Šárky otec), v jejich vzájemném vztahu (je) i v rozmístěních jednotlivých slov (1. Josef 2. je 3. Šárka otec.

30 KOLÁŘ, Petr. *Pravda a fakt*. Praha: Filosofía, 2002, 316 s. ISBN 80-700-7168-0. Str. 72

31 Celé austinovo korelační pojetí pravdy je poměrně podrobně a srozumitelně popsáno na str. 77-79 Kolářovy publikace *Pravda a fakt*. (viz Použité prameny)

32 Např.: výpověď „Prší.“ je v souladu se skutečností „Venku padá déšť.“

tezi o možnosti rozlišování pravdivostní hodnoty tvrzení či výpovědí (v hodnotách PRAVDA nebo NEPRAVDA) na základě vyhodnocování jejich ne/souladu se skutečností.³³

2.5. Česká koncepce pravdy dle mistra J. Husa

Většinu teorií o pravdě přejímáme ze zahraničních zdrojů. Vlastní „koncept“ pravdy můžeme ale možná nalézt i u nás. Na naší prezidentské standartě se termín pravda objevuje jakožto součást základní národní teze a projev národní hrdosti, jíž v sobě všichni nosíme. Heslo: „*Pravda vítězí!*“ nás má dovnitř i navenek definovat.

Málokdo ovšem ví, že státní motto primárně vychází z výroků mistra Jana Husa.³⁴ Myšlenka vítězství pravdy se poprvé objevila v jednom z jeho dopisů Janovi z Rejštejna z roku 1413 (cituji: „*Super omnia vincit veritas.*“; doslova „*Pravda vítězí nad vším.*“). O dva roky později, když byl Hus již uvězněn v Kostnici, zanechal před smrtí v poselství Pražské univerzity její pozměněné znění: „*Stůjte v poznané pravdě, která vítězí nade vším a sílu má až na věky.*“³⁵

Konceptuální význam této „poznané pravdy“, jak ji vnímal sám mistr Jan Hus, asi nepopíši, na základě jeho myšlenek a dobovému kontextu však mohu dojít alespoň k vlastní husovské teorii o pravdě. Lze předpokládat, že mistr Jan Hus viděl pravdu ve svých přesvědčeních a v přesvědčeních svých stoupenců, která se neslučovala s přesvědčeními ostatních katolických představitelů té doby. Hus nezastřeně bojoval proti všem, kteří dle něj skrývali (kázali nepravdu o tom), jaká je skutečnost doopravdy. Ze současného filosofického hlediska bych tak tento jeho přístup připodobnila nejspíše ke koherenčnímu vnímání pravdy, které je závislé právě na přesvědčení větší masy lidí, jež musejí být navzájem souladná a vytvářet ucelený harmonický celek.^{36,37} Husův odkaz Pražské univerzity také vnímám jako pokyn

33 KOLÁŘ, Petr. *Pravda a fakt*. Praha: Filosofia, 2002, 316 s. ISBN 80-700-7168-0. Str. 80

34 Většina lidí se domnívá, že jeho původ spadá až do období první republiky a jeho autorem je Tomáš Garigue Masaryk. Ten jej však v roce 1920 pouze pomohl zapracovat do podoby znění, které známe z prezidentské standarty.

35 HAVEL, Václav. *Projev prezidenta republiky Václava Havla na Mezinárodním sympoziu o mistru Janu Husovi* [online]. Praha: Kancelář prezidenta republiky, 1999-12-17 [cit. 2020-03-26]. Dostupné z: <http://old.hrad.cz/president/Havel/speeches/1999/1712.html>

36 Viz kapitola 2.3. Koherenční teorie

37 *Pozn.*: K tomu bych chtěla dodat, že koherenční teorie, ač tehdy ještě nepojmenovaná, byla v dávných dobách logickou teorií využívanou pro podvědomé definování pojmu pravdy. Lidé, kteří neznali přírodní zákony, věřili, že je pravda, že Bůh přivolává bouře a potopy. Dnes,

pro jeho pozůstalé stoupence, aby nepřestávali v šíření svých přesvědčení (pravdy), neboť jeho víra v jejich ospravedlnitelnost a správnost byla nedozírná.

V posledním znění svého výroku dal mistr Jan Hus také najevo, že věří, že pravda je jen jedna. To by též nasvědčovalo koherenčnímu vymezení, kdyby z jeho slov zároveň nevyplývalo i to, že se domnívá, že pravda je silná, že vždy nakonec vyjde najevo a že i sebevětší šířená lež ji nedokáže potlačit. Zde totiž naráží na úskalí koherence, dle které i stokrát šířená a omýlaná lež se stává pravdou, vytvoří-li celek (byť mylných) přesvědčení o skutečnosti. Zdá se tedy, že Hus si pro své chápání pravdy zároveň vypůjčil i něco z korespondenční teorie. Tím je myšlena ona „poznána pravda“ (tvrzení korespondující se skutečným světem), která je bez ohledu na jakákoliv nepravdivá přesvědčení nezpochybnitelná, protože zkrátka je a projeví se, i kdyby se dělo cokoliv.

Z výše uvedeného tedy dospívám k názoru, že Hus vytvořil základ koncepce pravdy, která leží někde uprostřed mezi koherenční a korespondenční teorií. Sama za sebe bych ji definovala následujícím výrokiem: *„Každá pravda se nejprve vytváří dle koherenční teorie z formy lidského přesvědčení, a teprve poté postupně přechází ke korespondenčnímu vnímání formou poznání reálného světa, s nímž tato přesvědčení vytvoří logickou vazbu a vztah souladu.“*

V tomto smyslu bych zároveň vykládala i naše národní heslo „Pravda vítězí!“. -> *„Pokud je naše přesvědčení či tvrzení pravdivé, pak se nutně dříve či později zrcadlí v reálném světě. V ten okamžik pak také budeme moci říci, že pravda se projevila, a tedy zvítězila.“*

3. Pravda v právním konceptu

Hledat pravdu v právu je možná ještě složitější, než se ptát po její povaze z hlediska obecné filosofie. Předmětem mé diplomové práce je mimo jiné zhodnocení významu termínu pravda v právním konceptu. Obšírně se tedy budu zabývat rozбором termínu pravda především v praktické části své práce, kdy zanalyzuji, v jakých podobách a v jakých významech se reálně tento termín vyskytuje v českých právních textech.

když víme, jak přírodní zákony fungují, bychom naopak toto považovali za nepravdu a za pravdu dáváme empiricky ověřeným fyzikálním jevům.

Na otázku existující spojitosti mezi pravdou a právem se ale zaměřím krátce také v následujících dvou teoretických podkapitolách, kde se pokusím přiblížit nejen etymologickou souvislost obou termínů,³⁸ ale i objasnit úlohu termínu pravda v klasickém pojetí vyučované právní teorie.³⁹

3.1. Etymologie termínů pravda a právo

Spojitosť mezi pravdou a právem lze z hlediska jazykovědy vysledovat především v etymologii. Oba tyto termíny mají shodný základ slova a původ; stejný vztah navíc mají i k výrazu „pravý“. Významově pak všechna lze v širším smyslu podřadit pod mé vyjádření: „*Správné, přímé, poctivé a morálně hodnotné – to je to pravé; takové je to, co je po právu a i pravda by taková být měla.*“

Má vlastní teze o původu vzniku těchto slov vycházela z domněnky, že společným kořenem všech je spojení hlásek „prav“; od slovesa praviti. Domnívala jsem se, že je to důsledek někdejšího vnímání pravdy v koherenčním smyslu,⁴⁰ kdy za pravdu mohlo být považováno to, co se pravilo a lidovou slovesností šířilo. Odborníci etymologové ale dospěli k jinému názoru. Dle erudovaných posudků je kořenem výše zmíněných výrazů jedině staré slovanské slovo „pro“, vyjadřující směr přímo (kupředu).^{41,42}

Abych sama pro sebe ospravedlnila tezi odborníků, dospěla jsem k následujícímu výroku: „*Ta pravá (správná) cesta je přímá cesta. Člověk, jenž mluví pravdu, je upřímný a přímý. Právo by mělo být vystavěno tak, aby přímo určovalo pravidla pro společnost, aby bylo přímo použitelné a aby jej zvládli užívat přímo sami jeho adresáti.*“ V tomto mém vyjádření již lze najít i určitou sémantickou spojitost mezi danými výrazy; a to tím spíše připustíme-li, že obecně vzato lidé uznávají právo právě proto, že jej považují za pravé (správné a řádné⁴³) a protože věří, že jeho užívání a dodržování napomáhá k nalezení pravdy.

38 Viz kapitola 3.1. Etymologie termínů pravda a právo

39 Viz kapitola 3.2. Pravda v právní teorii

40 Viz kapitola 2.5. Česká koncepce pravdy dle mistra J. Husa

41 LÚMENN. Etymologické okénko: právo a pravda. In: *Lúmennčin snový soumrak* [online]. 2015 [cit. 2020-03-26]. Dostupné z: <http://lumenn.blog.cz/1502/etymologicke-okenko-pravo-a-pravda>

42 *Pozn.*: Tuto tezi by navíc podporovala i lingvistická situace mimo český jazyk. Pro termíny pravdy, přímosti, práva i pravosti je totiž například v německém jazyce možno užít v některém kontextu výraz „recht“, stejně jako v anglickém jazyce výraz „right“.

43 Zde dávám k zamyšlení otázku původu slovního spojení „právní řád“

3.2. Pravda v právní teorii

To, co nás pro účely mé práce ale zajímá více, je otázka, jak se pravda projevuje v našem právním řádu a v právu vůbec. Do teoreticko-právní vědy neodmyslitelně patří zabývat se termínem pravdy, neboť na něm stojí celý proces dokazování a promítá se také hned do podstaty několika základních právních zásad. Jde o principy materiální a formální pravdy a principy objektivní a subjektivní pravdy. Někdy pak také rozlišujeme absolutní a relativní pravdu.

Zatímco materiální pravda je postavená v rámci procesního dokazování na zjišťování pravdivého skutkového stavu věci, o němž nesmí být pochyb, formální pravda je definována pouze určitou mírou pravděpodobnosti, která mnohdy k vyřčení rozhodnutí postačuje. V praxi se setkáváme s uplatněním obou zásad.^{44,45}

Objektivní a subjektivní pravda je pak otázkou přístupu samotného rozhodujícího subjektu.⁴⁶ Celý český právní řád stojí na principech objektivismu, a tak i objektivní pravda je napříč českým právním řádem upřednostňována. Není závislá na konkrétní rozhodující osobě a je pro všechny subjekty stejná; taková, jaká je⁴⁷. Při uplatňování tohoto principu je třeba objektivní pravdu hledat, najít a na jejím základě rozhodnout. Naopak od hledání a nalézání subjektivní pravdy (tzn. té, která je závislá na individuálním vnímání každého jednoho člověka) se snažíme maximálně distancovat. České právo mimo jiné navíc stojí na myšlence spravedlnosti, k níž lze dospět jen díky absolutní pravdě,⁴⁸ neboť relativní pravda je vždy zpochybnitelná.⁴⁹

4. Pojem lingvistické analýzy

Každé slovo, sousloví nebo dokonce věta (dále jako „jazykový prvek“) se v českém jazyce řídí určitými gramatickými pravidly. Rozeznáváme na šest základních jazykových rovin, jež představují dílčí podskupiny těchto pravidel,

44 s materiální pravdou zejména v trestním řízení a s formální pravdou například v civilním řízení
45 KNAPP, Viktor. *Teorie práva*. Vyd. 1., 3. dot. Praha: C.H. Beck, 1995, s. 217. Beckovy právnické učebnice. ISBN 80-7179-028-1.

46 nejčastěji soudců, rozhodců atp.

47 *Pozn.*: v souladu i s pojetím tzv. absolutní pravdy je v právní teorii tato pravda vymezována v korespondenčním smyslu.

48 A to jak ve smyslu nalezení úplné informace o skutečnostech dle zásady materiální pravdy, tak ve smyslu nalezení co možná největší skutkové pravděpodobnosti ve smyslu formální pravdy.

49 *Pozn.*: Vzhledem k tomu, že subjektivní pravda je vždy zároveň pravdou relativní, můžeme nakonec konstatovat, že pro celé právo a celou právní vědu jsou podstatné jen tři pravdy: materiální pravda, formální pravda a objektivní absolutní pravda.

na základě nichž je možné jednotlivé jazykové prvky utvářet nebo zkoumat. Rozlišujeme rovinu fonetickou, fonologickou, morfologickou, syntaktickou, sémantickou a pragmatickou.⁵⁰

Každá z těchto rovin se zaměřuje na jiný aspekt jazykového prvku a dohromady utvářejí soubor pravidel, díky nimž lze provádět komplexní rozbor, tzv. lingvistické analýzy, a to buď každého jazykového prvku samostatně, anebo českého jazyka v celku. Zatímco fonetická a fonologická rovina se věnují pouze jejich zvukové podobě, (a proto se jimi ve II. Praktické části této práce vůbec nebudu zabývat,) morfologický, syntaktický a sémantický rozbor lze naopak provádět z textové úpravy jazyka. Poslední pragmatická rovina stojí na jejich pomezí, byť se převážně týká promluvy; tedy taktéž spíše zvukové podoby jazykových prvků, ale i větších textových konstrukcí.⁵¹

V morfologické rovině se lze zabývat jazykovými prvky z hlediska slovo tvorby. Zkoumanými jevy jsou zde především kořeny slov, předpony, přípony, vpony, ale i způsoby utváření jednotlivých jazykových prvků a jejich modifikování do různých slovnědruhových podob. Syntaktika je pak spíše rovinou schématickou a zabývá se souvislostmi mezi větším počtem jazykových prvků. V rámci syntaktických rozborů se ze zkoumaných jazykových prvků zpravidla nejprve delimitují větší syntaktické struktury, definují se syntagmata⁵² a následně se utvářejí nejrůznější skupiny jazykových prvků, u nichž se dále určuje nejen jejich větněčlenná forma, ale sleduje se též jejich slovosled a správné začlenění do vytvořených textových konstrukcí.

Naproti tomu sémantika se zabývá samotným významem jazykových prvků, ale v návaznosti na syntaktiku i větších textových konstrukcí.⁵³ Za pomoci slovníků a nejrůznějších výkladových metod⁵⁴ lze dospět k porozumění nejen kaž-

50 MATERNA, Pavel, Karel PALA a Jiří ZLATUŠKA. *Logická analýza přirozeného jazyka*. Praha: Academia, 1989, s. 15-16. Cesta k vědě (Academia). ISBN 80-200-0027-5.

51 Existuje premise, že na správnou syntax bude v právních textech kladen větší důraz než je tomu například u běžné hovorové řeči. Správná struktura jazykových prvků v textu totiž pomáhá naplňovat požadavky kladené na právní jazyk (především přispívá k naplnění požadavků jasnosti, stručnosti a srozumitelnosti textu).

52 *Výsvětlivka*: dva jazykové prvky propojené vztahem přisuzování nebo určování

53 *Např.*: odstavců, celých paragrafů, oddílů, kapitol apod.

54 *Pozn.*: V právu se jedná například o výkladové metody zmíněné na str. 170-173 Knappovy učebnice Teorie práva (Viz Použité prameny)

děmu slovu nebo odbornému termínu v jejich obsahu, ale zvládáme číst podvědomě plynule i delší texty, které vnímáme jako jeden smysluplný celek.⁵⁵

Poslední, pragmatická rovina je tou, která nejvíce souvisí s již popsanými filosofickými koncepcemi.⁵⁶ Rozebírá „*vztahy mezi skutečným světem a konkrétními uzly větné struktury. Výstupem pragmatické roviny je logická forma textu, která může být vyhodnocena jako pravda nebo nepravda.*“⁵⁷

55 Sémantika je tedy pro právo neméně významná než syntax. (Přispívá k porozumění, jednoznačnosti, přesnosti a pochopitelnosti textu.)

56 Viz kapitoly 2.1. - 2.5. této práce

57 ZEMAN, Daniel. Lingvistická terminologie [online]. 2012 [cit. 2020-03-28]. Dostupné z: <http://ufal.mff.cuni.cz/~zeman/vyuka/podklady>

II. PRAKTICKÁ ČÁST

5. Analyzovatelnost pravdy

Jak vyplynulo z teoretické části mé práce, přístupy k analyzovatelnosti pravdy bývají různé. Ve filosofii se setkáváme jak s názory, dle kterých termín pravdy nelze analyzovat vůbec,⁵⁸ tak s názory, dle kterých je možno pravdu analyzovat z různých úhlů pohledu, anebo zcela.⁵⁹ Obecně přijímaná koncepce pravdy nenabývá konkrétních obrysů a nelze proto objektivně dospět k rozhodnutí, že jen jedna z nich je akceptovatelná. Navíc, jak se ukázalo, stále na poli filosofických domněnek zůstává spousta prostoru pro další, nové teze.⁶⁰

Pokud bych se však měla přiklonit k některé z výše popsaných pravdivostních teorií, pak by to ze spousty důvodů byla korespondenční teorie, a to spíše v korelačním smyslu. Ta jednak nezpochybňuje analyzovatelnost pravdy jako takovou, jednak vychází zároveň z myšlenek klasického Aristotelova učení (jež uznávám). Má vlastní teorie o pravdě k ní v konečném důsledku velmi výrazně inklinuje a zdá se, že i samotná právní teorie⁶¹ z ní vychází. Co se týče přiklonění se ke korelaci, k té dospívám proto, že kongruenční teorií bych se cítila v rámci zpracovávání analytické části této diplomové práce příliš svázána. Navíc mi i korelační korespondenční přístup připadá korektnější, s ohledem na jeho vymezení v kapitole 2.4. Korespondenční teorie.⁶²

Pro mou práci bude ale pravděpodobně beztak důležitější řešení otázky analyzovatelnosti pravdy z hlediska lingvistiky. Ve standardní jazykovědné analýze bychom jakýkoliv termín mohli analyzovat minimálně v pěti jazykových rovinách. Vzhledem k tématu celé mé diplomové práce a textové podobě vybraných pramenů však postačí v následujících kapitolách přistoupit k analyzování termínu pravda pouze v rovině morfologické, syntaktické a sémantické.⁶³

58 Viz kapitola 2.1. Redundanční a minimalistická teorie

59 Viz kapitola 2.3. Koherenční teorie a kapitola 2.4. Korespondenční teorie

60 Viz má vlastní teorie pravdy dle kapitoly 2.5. Česká koncepce pravdy dle mistra J. Husa

61 Viz kapitola 3.2. Pravda v právní teorii

62 V části srovnání kongruenčního a korelačního přístupu

63 Vyčlenění fonetické a fonologické roviny vyplývá již z kapitoly 4. Pojem lingvistické analýzy. Zabývat se šestou, pragmatickou rovinou u termínu pravda není možné vůbec. Totiž zkoumat, zda termín pravda (nejen v právních textech) vykazuje pravdivostní hodnotu pravda nebo nepravda je absurdní.

6. Metodika lingvistické analýzy

Při zpracovávání následující lingvistické analýzy termínu pravda v právních textech využiji hned několik metod pro zkoumání jevů. Nebude možné striktně je od sebe rozpoznat, neboť lingvistickou analýzu lze samu o sobě považovat za jednu z metod, sestávající nutně v rámci postupování skrze jednotlivé jazykové roviny z několika dalších.

V zásadě nebude možné se ani přímo vymezit ve smyslu kvantitativního či kvalitativního výzkumu. Základ mé analýzy totiž bude postaven na sběru a vyměření určitého množství dat a v rámci některých podkapitol⁶⁴ pak dojdu k závěrům spadajícím pod statistické postupy explorační shlukové analýzy.⁶⁵ Na druhou stranu neméně podstatné budou i některé kvalitativní metody, díky nimž bude možné zabývat se v některých částech mé práce⁶⁶ interpretací zkoumaného termínu pravda v právních textech.

V zásadě lze ale říci, že půjde především o aplikační evaluační výzkum,⁶⁷ jehož výsledkem by mělo být posouzení, zda je termín pravda v právních textech využíván v souladu s požadavky kladenými na právní jazyk. K samotné analýze budu přistupovat zejména dle zásad platných pro zkoumání dokumentů.⁶⁸ V první řadě proto vymezím výzkumnou otázku,⁶⁹ následně stanovím podmínky pro nalezení relevantních výskytů termínu pravda ve vybraných pramenech,⁷⁰ a teprve poté přistoupím ke zpracování samotné lingvistické analýzy a k sumarizaci závěrů,⁷¹ kteréž se stanou zároveň odpovědí na položenou výzkumnou otázku.

6.1. Sledovaná kritéria

Jak již bylo zmíněno v úvodu, stěžejní výzkumnou otázkou mé práce je zjišťování, zda a do jaké míry jsou při užívání termínu pravda v právních textech

64 Zejména v kapitole 7.3. Syntaktický rozbor termínu pravda v právních textech

65 Viz LUKASOVÁ, Alena a Jana ŠARMANOVÁ. *Metody shlukové analýzy*. Praha: Státní nakladatelství technické literatury, 1985. s. 15. ISBN Dostupné také z: <https://kramerius-vs.nkp.cz/uuid/uuid:4cc09820-255c-11e9-bc55-5ef3fc9bb22f>

66 Zejména v kapitole 7.4. Sémantický rozbor termínu pravda v právních textech a následujících

67 Viz HENDL, Jan. *Kvalitativní výzkum: základní teorie, metody a aplikace*. Čtvrté, přepracované a rozšířené vydání. Praha: Portál, 2016. s. 37. ISBN 978-80-262-0982-9.

68 Tak, jak jsou vymezeny v publikaci Jana Hendla *Kvalitativní výzkum: základní teorie, metody a aplikace* (Viz Použité prameny)

69 Viz kapitola 6.1. Sledovaná kritéria

70 Viz kapitola 7. Analytická část

71 Viz kapitoly 7.1. – 8. této diplomové práce

naplňovány terminologické atributy právního jazyka. A také, zda je při tom termín pravdy užíván dle jeho obecné jazykové povahy, nebo zda mu bývá v právním oboru připisován jiný obsah. K tomu je ale zapotřebí nejprve určit tzv. jazykový funkční styl, neboť právě z jeho podstaty mohou teprve plynout ona kritéria, která bude možné v rámci mé lingvistické analýzy sledovat a na základě nich vyhodnotit adekvátnost reálného užívání termínu pravda v právních textech.

V českém jazyce zpravidla rozlišujeme na šest různých funkčních stylů. Pouze tři však připadají k vzetí v úvahu při analýze právních textů: odborný, administrativní a (možná) publicistický styl.⁷² Z nich lze dle mého názoru následně vyvodit tři různé teze o povaze právních textů:

1. Právní texty spadají pod odborný styl.
2. Právní texty spadají pod administrativní styl.
3. Právní texty jsou smíšené povahy, prolíná se mezi nimi odborný, administrativní i publicistický styl.

Zastánci odborného stylu by se nejvíce opírali o terminologickou hustotu právního jazyka a o skutečnost, že k vypracování kvalitního právního textu je třeba znatelných odborných znalostí. Příznivci administrativního stylu by naopak za nejpodstatnější vnímali neutralitu právního jazyka, která spočívá jednak v co možná nejširší adresnosti právních textů vůči odborné ale i laické veřejnosti, a jednak i v nepřičitatelnosti autora ke konkrétnímu textu.⁷³ (Mimoto, administrativní styl prokazatelně klade větší důraz na účelnost a funkčnost textu.) Nakonec smíšený model by bral v potaz jednotlivé dílčí skupiny právních textů, kdy právní předpisy by byly podřazovány pod administrativní funkční styl, soudní judikatura, výukové materiály a odborná vyjádření pod odborný funkční styl a u článků s právní tematikou v periodících by se vedly diskuze o povaze odborného nebo dokonce publicistického stylu.⁷⁴

72 Pozn.: Řečnický styl se vůbec netýká psaných textů, umělecký styl se využívá převážně v beletrii a prostředřelovací styl je stylem hovorové, obecně češtiny.

73 Pozn.: Při přijmutí teze o odborném funkčním stylu by bylo spíše předpokládat, že se autor textu, odborník, alespoň částečně ke svému autorství bude hlásit.

74 Spíše bych se však k publicistickému funkčnímu stylu nepřikláněla, neboť články s právní tematikou povětšinou vykazují výrazněji známky odbornosti než publicistických atributů – poutavosti, zajímavosti a přesvědčivosti. A ani význam terminologie není v publicistickém stylu dominantní v takové míře, v jaké je u odborného i administrativního funkčního stylu.

Já osobně se nejvíce přikláním k druhému přístupu, tedy k podřazování právních textů pod administrativní funkční styl, třebaže připouštím, že polemika o určování stylu jiných právních textů než-li právních předpisů může být místná. Případá mi však, vzhledem k účelu právních textů vůbec,⁷⁵ charakteristika vyplývající z povahy administrativního přístupu nejvíce žádoucí. Navíc, tato charakteristika nejvíce odpovídá i obecným požadavkům kladeným na právní terminologii tak, jak ji známe z výukových materiálů.⁷⁶

Podstata administrativního stylu mimo výše řečeného spočívá ve věcné správnosti, výstižnosti, v objektivnosti, přímosti a ve schopnosti rychle, stručně, srozumitelně a přesně informovat o obsahu textu své adresáty. Navíc k těmto vlastnostem přibývá i požadavek určitosti, snadnosti zpracování, konstantnosti a jednotného výkladu, neboť se stejný text adresuje jak odborné, tak i laické veřejnosti.⁷⁷ A přestože terminologie, která je pro právní jazyk významná, hraje ústřední roli spíše v odborném funkčním stylu, nachází své opodstatněné místo i ve stylu administrativním; což také vyhovuje tématu mé práce.

Provážu-li tedy nakonec všechny tyto vlastnosti s požadavky kladenými na právní jazyk, které dle prof. JUDr. PhDr. Michala Tomáška, DrSc.⁷⁸ spočívají ve: „*významové přesnosti, jednoznačnosti, stručnosti, srozumitelnosti, ustálenosti, ústrojnosti, úkonnosti a neexpresivnosti*“,⁷⁹ lze pro účely zpracování a vyhodnocení analytické části této práce dospět k vymezení pěti souhrnných základních kritérií, na které se budu moci při zpracovávání lingvistické analýzy termínu pravda v právních textech zaměřit. Budou jimi:

1. Požadavek přesnosti
2. Požadavek jednoznačnosti
3. Požadavek konstantnosti
4. Požadavek srozumitelnosti a
5. Požadavek účelovosti

75 tzn. aby zejména od právních norem, ale i od soudních rozhodnutí, vedla co možná nejkratší, nejpřímější a nejjednodušší cesta směrem k jejich adresátům,

76 Např. v části VI. Legislativní technika a právní jazyk (str. 117 a násl.) v Knappově učebnici Teorie práva (viz Použité prameny)

77 ČECHOVÁ, Marie. *Současná česká stylistika*. Praha: ISV, 2003, s. 196-197. Jazykověda (Institut sociálních vztahů). ISBN 80-86642-00-3.

78 , jenž mimochodem zastává názor, že právní jazyk spadá pod odborný funkční styl,

79 TOMÁŠEK, Michal. *Překlad v právní praxi*. Praha: Linde, 1998, s. 28. Jazykověda (Institut sociálních vztahů). ISBN 80-7201-125-1.

6.2. Postupy provádění analýzy

V kapitole 7. Analytická část nejprve vymezím základní podmínky, které budu v průběhu zpracovávání dalších analýz zadávat do vybraného informačního právního systému. Na základě nich pak budu vyhledávat jednotlivé výskyty termínu pravda ve vybraném vzorku právních textů v rámci jednotlivých dílčích lingvistických rozborů v kapitolách 7.1. - 7.4.6. této práce.

Abych dokázala určit, z jakého množství dokumentů a výskytů vyhledávaného termínu pravda lze v dalších kapitolách vycházet, bude třeba provést v kapitole 7.1. Kvantitativní rozbor termínu pravda v právních textech v první řadě základní množstevní analýzu právních textů. Při zachování výše zmíněných podmínek, s upřesněním položky „Režim“⁸⁰ bude možné zpracovat nejen kvantitativní vymezení vybraných pramenů, ale také přehled vyhledatelných slovních tvarů termínu pravda s uvedením číselné hodnoty v počtu nalezené shody.

První fází standardní lingvistické analýzy textu pak bude zpracování morfologického rozboru,⁸¹ který se zabývá zejména otázkou morfémů, tvaroslovím zkoumaných jevů⁸² a jejich podřazením pod slovní druhy.⁸³ V mém případě nebude nutné věnovat pozornost problematice morfémů, neboť budu vycházet ze základní podoby termínu pravda. Větší pozornost proto budu věnovat tvarosloví a následnému podřazení zanalyzovaných tvarových modifikací termínu pravda pod jednotlivé slovní druhy v mezích vybraných pramenů.

Účelem morfologického rozboru bude především potvrdit použitelnost nejrůznějších slovotvarových modifikací termínu pravda při jeho analyzování v dalších rovinách lingvistické analýzy a případně chybějící tvarové modifikace termínu pravda doplnit a rozšířit o ně zkoumaný vzorek právních textů. Ve druhé řadě si pak v této kapitole budu klást za cíl jednotlivé slovní modifikace termínu pravda správně podřadit pod jednotlivé slovní druhy, s nimiž budu více pracovat v souvislosti se syntaktickou rovinou jazykové analýzy.⁸⁴

80 Viz kapitola 7.1. Kvantitativní rozbor termínu pravda v právních textech

81 Viz kapitola 7.2. Morfologický rozbor termínu pravda v právních textech

82 Tzn. způsoby jejich utváření, odvozováním za pomoci předpon, přípon a vpon a ohebností slov

83 ČERMÁK, František. *Jazyk a jazykověda: přehled a slovníky*. Vyd. 4., V Karolinu 2., dopl. Praha: Karolinum, 2011, s. 134-165. ISBN 978-80-246-1946-0.

84 Viz kapitola 7.3. Syntaktický rozbor termínu pravda v právních textech

Samotný syntaktický rozbor, jehož se bude týkat celá kapitola 7.3. Syntaktický rozbor termínu pravda v právních textech, standardně spočívá ve strukturalizování textu do samostatných větných konstrukcí, které „*jsou složeny z lineárně uspořádaného sledu prvků propojených vzájemnými vztahy do uzavřeného celku.*“⁸⁵ Toto uspořádání bývá následně převáděno do schématické podoby větných vzorců, kde jednotlivé prvky mají být vyjádřeny v podobě větných členů a vazby mezi nimi pomocí speciálních symbolů. Pro účely mé práce však nebude třeba, abych k syntaktické analýze přistupovala tímto klasickým způsobem, neboť vůči cílům, které si ve své diplomové práci kladu, postačí, pokud syntaktický rozbor zpracuji tak, abych si připravila půdu pro zpracování následujícího sémantického rozboru, z něhož teprve budou plynout závěry o výsledcích celé zpracované lingvistické analýzy termínu pravda v právních textech.⁸⁶

V této kapitole dospěji k závěrečnému přehledu opakujících se jednoduchých syntaktických struktur, jejichž stěžejním prvkem bude některá z modifikací termínu pravda a dalšími prvky její nejbližší větné okolí. Tím mám na mysli jeden až pět, šest, dalších výrazů, které se v daném dokumentu budou nacházet v její nejtěsnější blízkosti a u nichž se objeví premise, že jsou s termínem pravdy v daném kontextu spjaty natolik, aby ovlivnily jeho sémantický výklad.⁸⁷

Při vytváření výše zmíněných jednoduchých syntaktických vzorců budu vycházet z výsledků morfologického rozboru,⁸⁸ kde kromě informace o zpřesnění analyzovatelného vzorku právních dokumentů a množství zohledňovaných výskytů termínu pravda, získám i přehled slovnědruhového zařazení těchto jednotlivých výskytů. A protože slovní druhy mají obdobnou povahu jako výše zmíněné větné členy⁸⁹ (, z nichž se standardně skládají syntaktické vzorce), a lze je taktéž považovat za prvky, z nichž lze vytvořit „*lineárně uspořádaný sled propojený vzájemnými vztahy do uzavřeného celku*“,⁹⁰ postačí mi pro vytvoření jednoduchých

85 ČERMÁK, František. *Jazyk a jazykověda: přehled a slovníky*. Vyd. 4., V Karolinu 2., dopl. Praha: Karolinum, 2011, s. 166-167. ISBN 978-80-246-1946-0.

86 *Pozn.*: Navíc, jak již bylo řečeno, standardní syntaktická schémata se týkají rozboru vět, nikoliv rozboru konkrétních termínů. Proto ke zpracování syntaktického rozboru v kapitole 7.3. Syntaktický rozbor termínu pravda v právních textech přistoupím trochu jinak.

87 Takto vytvořené jednoduché struktury pak totiž budou vhodným základem pro zpracování sémantické analýzy v kapitole 7.4. Sémantický rozbor termínu pravda v právních textech.

88 Viz kapitola 7.2. Morfologický rozbor termínu pravda v právních textech

89 *Pozn.*: Na základě vymezení slovních druhů jednotlivých výrazů ve větě lze lépe určit jejich větněčlenné zařazení. Tzn. že podřazení slov pod jednotlivé slovní druhy de facto předchází vymezení jejich podoby jakožto větných členů.

90 ČERMÁK, František. *Jazyk a jazykověda: přehled a slovníky*. Vyd. 4., V Karolinu 2., dopl. Praha: Karolinum, 2011, s. 166-167. ISBN 978-80-246-1946-0.

vzorců v rámci syntaktického rozboru znát slovnědruhovou, nikoliv větněčlennou, podobu jejich jednotlivých prvků. Mimoto, oprostím se při vytváření syntaktických vzorců zcela od rozlišování klasických vazeb mezi těmito jednotlivými prvky,⁹¹ neboť pro mou práci postačí pracovat s vazbou jedinou, která napoví, že nějaký vztah mezi termínem pravdy a dalšími neblížejšími výrazy vůbec existuje.

Samotné rozboru větných struktur provedu tak, že si nejprve zvolím jeden ze dvou možných přístupů.⁹² Poté z každého pramene, v němž se nalézá alespoň jeden výskyt termínu pravda, vyselektuji odpovídající větu a dále z ní vyberu termín pravdy. Bude-li to možné, v dalším kroku z obsahového významu dané věty vyvodím, které další výrazy mají k vybranému termínu pravdy nejužší vazbu. (V ideálním případě půjde o takové výrazy, s nimiž termín pravdy v dané větě utvoří základní skladební dvojici, sousloví nebo jinou obdobnou přirozenou lingvistickou strukturu.)⁹³ Nakonec budu moci pro vymezenou část věty nalézt odpovídající syntaktický vzorec.

Příklad tohoto postupu:

Bude-li z textu právního pramene vyčleněna vazba „*opak je pravdou*“, pak určením slovních druhů jednotlivých výrazů získám strukturu: S – V – (S) [substantivum „*opak*“ – verbum „*je*“ – (substantivum „*pravdou*“)]. V tomto případě však půjde o výjimku, jak vyplýne z obsahu **Tabulky č. 3**, kdy slovní spojení „*být pravda*“ pro účely mé diplomové práce budu považovat za jediné verbum.⁹⁴ Proto výsledná syntaktická struktura této slovní vazby bude v mých výsledcích syntaktického rozboru vypadat takto: „*S – (V)*“ = „*opak je pravdou*“.

91 Např. určování vztahu slučovacího, odporovacího, podmiňovacího apod.

92 Viz kapitola 7.3. Syntaktický rozbor termínu pravda v právních textech

93 *Např.:* v Nálezu Ústavního soudu ze dne 29.5.2013 (n. č. 177/2013 Sb.) se nachází věta: „*Opak je pravdou (Broniowski proti Polsku, § 186 in fine), zdůrazněna je opakovaně zásada „fair balance*“.“ Zde termín pravdy představuje jeho modifikovaný výraz „*pravdou*“. V dané větě mají k tomuto výrazu nejužší vazbu výrazy „*opak*“ a „*je*“. Ze syntaktického hlediska budu tedy dále pracovat s vazbou „*opak je pravdou*“.

94 *Pozn.:* Jde o výjimku z klasického určování slovních druhů u sloves „*být*“ a „*stát se*“ a na ně navazující tzv. spony, která má sama o sobě povahu jiného slovního druhu. Protože však nebudu v rámci syntaktické analýzy využívat standardní vzorce sestávající z větných členů, kde je slovní spojení „*být pravda*“ považováno za jeden tzv. „*přísudek jmenný se sponou*“, modifikuji tento větněčlenný prvek do podoby slovnědruhové. Z toho důvodu vazbu „*být pravda*“ jako jedinou budu ve svých dalších analýzách považovat za V (verbum), ačkoliv si jsem vědoma, že reálně se jedná o dva různé slovní druhy. [V případě této práce to vždy bude spojení slovesa „*být*“/„*nebýt*“ a podstatného jména „*pravda*“; eventuálně přídavného jména „*pravdivý*“ (Viz kapitola 7.4.6. Pravda ve významu spony k verbům „*být*“ a „*muset*“)]

Konečným výsledkem mé syntaktické analýzy bude přehled omezeného množství opakujících se syntaktických vzorců, jejichž podoba bude vypadat např.: „ $[(S) - A]$ “.⁹⁵ Přičemž pod takovéto základní syntaktické vzorce bude možné podřadit všechny nalezené výskyty termínu pravda ve vybraných pramenech a jejich nejbližší související větné okolí.⁹⁶ Účelem mé práce totiž není získat přehled o tom, v jakých větněčlenných syntaktických strukturách a na jakých pozicích se v právních textech termín pravdy nejčastěji vyskytuje, nýbrž jde zejména o hledání a nalézání významu daného termínu v jeho nejrůznějších modifikacích a o zjištění, zda je jeho využití v rámci právního jazyka adekvátní či vůbec potřebné.⁹⁷ To bude možné zjistit z následovného sémantického rozboru.

Přístup, který budu uplatňovat při zpracovávání sémantického rozboru vybraného vzorku právních textů v kapitole 7.4. a následujících této diplomové práce, spočine v uplatnění možnosti provést z pozice studentky práv co možná nejobjektivnější interpretaci právních textů. Užívat budu primárně metody jazykového (nebo-li gramatického) výkladu,⁹⁸ s doplňkovým užitím dalších; např. logického či komparativního výkladu.⁹⁹

Vzhledem k precizně zpracované syntaktické analýze se budu dále primárně odvolávat na výklad doslovný, ale v určitých případech nevyklučuji využití i extenzivního výkladu. Každý frazém či slovní spojení z přehledu vzniklého po zpracování syntaktické analýzy budu v sémantickém smyslu analyzovat

95 *Vysvětlivka*: Písmena označují latinské pojmenování jednotlivých slovních druhů u obou souvisejících prvků, kdy navíc vždy ten prvek představující modifikovaný výraz termínu pravda bude zároveň vymezen závorkou; vazba mezi těmito slovními druhy bude znázorněna dlouhou pomlčkou „–“.

96 Zároveň tím dojde v závěrečném zpracování *přehledu* (Viz Příloha č. 14 – Úplný přehled zjištěných syntaktických struktur) k zamýšlené degradaci opakujících se struktur (ale i konkrétních slovních spojení) v rámci vybraných právních textů, což bude mít za následek adekvátní zúžení okruhu sledovaných výskytů pro zpracování posledního sémantického rozboru. Tím si velmi usnadním práci, neboť v sémantické analýze se nebudu muset věnovat vícekrát naprosto totožným slovním obrátům, které se v souvislosti s termínem pravdy nacházejí ve vybraných dokumentech.

97 *Pozn.*: Sice by bylo zajímavou součástí mé diplomové práce, kdybych se zaměřila i na samotnou větnou strukturu právních textů, v nichž se termín pravda vyskytuje a více rozebrala jeho jednotlivé pozice napříč větami, odstavci a dalšími strukturálními částmi právních textů, to mi však rozsah diplomové práce neumožní. Proto je potřeba zaměřit se pouze na jeden dílčí cíl, který lze komplexní lingvistickou analýzou termínu pravda v právních textech vysledovat.

98 *Pozn.*: Tento přístup vyplývá už ze samotné povahy mé diplomové práce, kdy se zabývám lingvistickou, tedy jazykovou, analýzou termínu pravda v právních textech.

99 Primárně dojde v každé podkapitole ke komparaci obecného výkladu jednotlivých výrazů dle slovníku spisovného jazyka českého (viz Použité prameny) s výkladem provedeným mou právní interpretací.

individuálně, bude-li to potřeba, jinak v rámci určitých skupin, do nichž pořadím struktury vykazující stejné znaky.

Jak již bylo nastíněno, v rovině sémantické analýzy budu vycházet ze širšího pojetí výsledků syntaktického rozboru. Budu se muset vypořádávat pouze s menšími několikačlennými strukturami, třebaže by bylo vhodnější provádět sémantickou analýzu u jednotlivých výskytů na základě rozboru celých větných celků, odstavců a právních textů.¹⁰⁰ Zároveň se v této části práce opět projeví má náklonnost ke korespondenčnímu vnímání pravdy,¹⁰¹ neboť v jejím duchu budu taktéž termín pravdy vykládat; alespoň do té míry, do jaké to korespondenční teorie umožňuje.¹⁰²

I přes drobná omezení¹⁰³ bych však měla být po zpracování sémantického rozboru¹⁰⁴ schopna dospět k adekvátním a odpovídajícím jazykovým výkladům jednotlivých výskytů, z nichž bude nakonec možné z celé mnou zpracované lingvistické analýzy vyvodit konečné závěry v kapitole 8. Vyhodnocení analytické části. V ní se zaměřím na komplexní vyhodnocení výzkumné otázky, zda je v textech právních dokumentů termín pravdy užíván v souladu s naplněním požadavků na právní jazyk a právní terminologii.¹⁰⁵

7. Analytická část

Celou analytickou část této práce budu zpracovávat za pomoci vyhledávání a výsledků získaných z databáze právních textů v právním informačním systému LexGalaxy®.¹⁰⁶ Protože však tento systém obsahuje bezpočet dokumentů, je potřeba v první řadě určit a zadat do podmínek vyhledávání v tomto právním systému mantinely sledovaného segmentu právních textů tak, abych na základě pouze omezeného množství vybraných pramenů byla schopna docílit relevantních

100 To mi však bohužel neumožní rozsah této diplomové práce.

101 Viz I. Teoretická část této práce a kapitola 5. Analyzovatelnost pravdy

102 Viz problematika hledání definice pravdy v teoretické části této práce

103 Např. přes skutečnost, že i při největší snaze o objektivní výkladové posouzení, se přeci jen bude jednat spíše o mou subjektivní interpretaci daných výskytů ve vybraných dokumentech

104 , na základě struktur slovních spojení vyplynuvších ze závěru kapitoly 7.3. Syntaktický rozbor termínu pravda v právních textech,

105 Viz kapitola 6.1. Sledovaná kritéria

106 LexGalaxy – Originální právní systém nejen pro právníky. © Autoři 1991-2020, distribuce C-Soft; Štichova 26, 149 00, Praha 4; autoři: JUDr. František Brabec, JUDr. František Cvrček, CSc., Vratislav Čermák, David Havlín, JUDr. František Novák, CSc.

a vypovídajících výsledků zpracovávané lingvistické analýzy.¹⁰⁷ Zároveň jsem si však vědoma, že je třeba najít takovou adekvátní míru selekce, aby přecijen závěry plynoucí z mé analýzy vykazovaly známky kvality, přesvědčivosti i aktuálnosti.

První mantinel, který si pro následující kapitoly stanovím, spočívá v omezení se pouze na okruh českých právních textů¹⁰⁸ a druhý mantinel ve vymezení období původu vybraných textů od roku 1993 (založení Československé republiky) do dne 31.12.2019.¹⁰⁹ Přičemž rovněž pokládám za nutné, abych při těchto dvou základních podmínkách eliminovala ty právní texty, které k datu posledního dne roku 2019 nejsou platné, účinné či nemají právní relevanci.

Počátečním krokem ve zpracování mé lingvistické analýzy termínu pravda v právních textech je zanesení těchto podmínek, jakožto vstupních a dále neměnných parametrů, do vyhledávání v právním informačním systému LexGalaxy®; skrze ikonu „Z – celkové zadání“:

- a) vyhledávané slovo ve tvaru: „pravda“
- b) nastavení vyhledávání „*napříč všemi dokumenty*“ a „*kdekoliv v textu*“
- c) volba času od roku 1993 do 31.12.2019
- d) historický filtr, díky němuž je možno vyhledat právní texty účinné a platné ke konkrétnímu datu, nastavený ke dni 31.12.2019 a
- e) nastavení podmínky platnosti právních dokumentů na „*jen platné dle LexGalaxy®*“¹¹⁰

107 *Pozn.*: Jednak mi neumožňuje rozsah diplomové práce zabývat se absolutně všemi výskytu termínu pravda v právních textech, a jednak, i kdyby to rozsah práce dovolil, bych cestou úplné analýzy pravděpodobně mohla dojít k příliš rozsáhlým a neefektivním závěrům, které by spíše mohly způsobit v dané problematice užívání právní terminologie v právních textech ještě větší chaos, než aby ji pomohly pochopit.

108 , vyplývá to i z logiky věci, kdy analyzuji český termín „pravda“, nikoliv jeho cizojazyčné ekvivalenty „truth“ (angličtina), „wahrheit“ (němčina), „verité“ (francouzština) apod.,

109 *Pozn.*: S ohledem na několikaměsíční zpracování této práce a s ohledem na stále se měnící znění některých právních předpisů a judikatury bylo nutné vymezit konkrétní datum, k němuž budou výsledky mé lingvistické analýzy nejaktuálnější. Vybraný termín jsem zvolila po důkladné úvaze na základě symboliky konce kalendářního roku, a na základě předpokladu, že po tomto datu nedojde k natolik výrazným změnám v právních textech až do dne odevzdání diplomové práce, aby se výsledky mé práce staly nevěrohodnými či zcela neaktuálními.

110 *Pozn.*: Touto podmínkou jsem omezila vyhledávání právních textů bez uvedené platnosti; zde se tím pádem vytváří premise, že nejčastějšími nalezenými právními prameny budou zákonné a podzákonné právní předpisy, popřípadě jiné dokumenty obsažené v oficiálních právních sbírkách. (K potvrzení či vyvrácení této premisi dojde v kapitole 7.1. Kvantitativní rozbor termínu pravda v právních textech při zpracování množstevního rozboru.)

7.1. Kvantitativní rozbor termínu pravda v právních textech

Jak vyplývá z nastíněného postupu,¹¹¹ abych dospěla k prvním analytickým výsledkům, musím nejprve, mimo výše zmíněných základních parametrů, upřesnit ještě jednu podmínku vyhledávání v informačním právním systému. Ve fázi kvantitativního rozboru jde o položku „*Režim*“, kde je možno vybrat hned ze čtyř možností, jakými lze určit, do jakých všech tvarů se při vyhledávání požadovaných výskytů má hledaný termín pravda slovtvorně modifikovat.¹¹²

1. *režim Lemma (L)* – vyskloňuje a vyčasuje hledaný výraz do dalších slovtvorných podob (v případě termínu pravda jde o 16 modifikací¹¹³)
2. *režim Kmen (K)* – vyhledá celou kmenovou, respektive rodovou, skupinu výrazu „pravda“ (v případě termínu pravda jde o 49 modifikací¹¹⁴)
3. *režim Tvar (T)* – vyhledá pouze zadaný tvar výrazu, tzn. „pravda“, s rozlišením velkých a malých písmen (v případě termínu pravda jde o 1 modifikaci¹¹⁵) a
4. *režim Fix (F)* – zahrnuje „vše začínající na zadané“ slovo (v případě termínu pravda jde o 2 modifikace¹¹⁶)¹¹⁷

Některé modifikované slovní tvary termínu pravda se však napříč těmito režimy prolínají a mimoto, čtyři z nich se jeví jako slovenské tvary termínu pravda („*pravdivosťou, Pravdovravnosť, pravdivosť a pravdovravnosť*“). Proto je třeba úplně je eliminovat z dalšího vyhledávání a množství možných modifikací upravit do celistvější podoby. Zejména vyškrtáním zdvojených modifikací a cizojazyčných výrazů lze dojít k přehledu 46 možných, neopakujících se, vyhledatelných českých

111 Viz kapitola 6.2. Postupy provádění analýzy

112 Viz Příloha č. 1 – Obrázek č. 1

113 (PRAVDA, PRAVDU, Pravda, Pravde, Pravdou, Pravdu, Pravdy, Pravidě, pravd, pravda, pravde, pravdou, pravdu, pravdy, pravič, pravdách)

114 (PRAVDA, PRAVDU, Pravda, Pravde, Pravdivost, Pravdivosti, Pravdivosťou, Pravdivé, Pravdivě, Pravdivým, Pravdivá, Pravdou, Pravdovravnosť, Pravdu, Pravdy, Pravidě, pravd, pravda, pravde, pravdiv, pravdiva, pravdivo, pravdivost, pravdivosti, pravdivostní, pravdivosti, pravdivosť, pravdivou, pravdivé, pravdivého, pravdivém, pravdivému, pravdivě, pravdivější, pravdivý, pravdivých, pravdivým, pravdivými, pravdivá, pravdomluvnost, pravdomluvnosti, pravdomluvný, pravdomluvná, pravdou, pravdovravnosť, pravdu, pravdy, pravič, pravdách)

115 (pravda)

116 (pravda, pravdaže)

117 LexGalaxy – Originální právní systém nejen pro právníky. © Autoři 1991-2020, distribuce C-Soft; Štichova 26, 149 00, Praha 4; autoři: JUDr. František Brabec, JUDr. František Cvrček, CSc., Vratislav Čermák, David Havlín, JUDr. František Novák, CSc.

tvaroslovných modifikací termínu pravda v rámci právního informačního systému LexGalaxy®:

PRAVDA (L, K), *PRAVDOU* (L, K), *Pravda* (L, K), *Pravde* (L, K), *Pravdivost* (K), *Pravdivosti* (K), *Pravdivé* (K), *Pravdivě* (K), *Pravdivým* (K), *Pravdivá* (K), *Pravdou* (L, K), *Pravdu* (L, K), *Pravdy* (L, K), *Pravdě* (L, K), *pravd* (L, K), *pravda* (L, K, T, F), *pravde* (L, K), *pravdiv* (K), *pravdiva* (K), *pravdivo* (K), *pravdivost* (K), *pravdivosti* (K), *pravdivostní* (K), *pravdivostí* (K), *pravdivou* (K), *pravdivé* (K), *pravdivého* (K), *pravdivém* (K), *pravdivému* (K), *pravdivě* (K), *pravdivější* (K), *pravdivý* (K), *pravdivých* (K), *pravdivým* (K), *pravdivými* (K), *pravdivá* (K), *pravdomluvnost* (K), *pravdomluvnosti* (K), *pravdomluvný* (K), *pravdomluvná* (K), *pravdou* (L, K), *pravdu* (L, K), *pravdy* (L, K), *pravdě* (L, K), *pravdách* (L, K), *pravdaže* (F)¹¹⁸

Teprve tímto přehledem mám připraveny vstupní výrazy pro zpracování kvantitativního rozboru, zadatelné do položky „*Slova v textu*“.

Následně každý jednotlivý výraz nechám systémem prozkoumat ve vymezených podmínkách¹¹⁹ a v režimu „*Tvar*“, abych zjistila množství jejich jednotlivých výskytů ve vybraných (podmínkami definovaných) pramenech. Tímto postupem lze dojít k přehledu vyplývajícího z **Přílohy č. 2 – Tabulka č. 1.**

Pouze u 25 výrazů z původních 46 byl nalezen alespoň jeden jeho výskyt v právních textech spadajících mezi vybrané prameny.¹²⁰ Ostatní slovní tvary termínu pravda se ve vybraných pramenech nevyskytují vůbec. Z této selektivní činnosti zároveň vzhází podstatná informace o tom, že ve vybraných právních textech se nachází celkem 821 výskytů termínu pravda,¹²¹ které mohou být předmětem zkoumání v dalších rovinách mé lingvistické analýzy.

Z výše zjištěného lze pro potřeby dalších rozborů dále kvantitativně vymezit i počet dokumentů (vybraných pramenů), v nichž se zjištěných 821 výskytů termínu pravda nachází. Toho lze nejnadhěji docílit tak, že do podmínek vyhledávání v informačním právním systému LexGalaxy®, při zachování režimu „*Tvar*“, vepíšu

118 *Vysvětlivka*: L – Lemma, K – Kmen, T – Tvar, F - Fix

119 Viz definování mantinelů vybraných pramenů v kapitole 7. Analytická část

120 *Vysvětlivka*: Vybranými prameny jsou od nyní i pro další části mé práce myšleny všechny právní texty, které se vešly do mantinelů definovaných v kapitole 7. Analytická část.

121 *Vysvětlivka*: Termín pravda od této chvíle představuje jak samotný výraz „pravda“, tak i všechny jeho další v úvahu přicházející slovtvarové modifikace.

do hledaného „*Slova v textu*“ všech 25 výrazů z Tabulky č. 1.¹²² Tím dospěji k ověření počtu 821 výskytů, nalézajících se v celkem 435 právních dokumentech.

Takto vzniklý množstevní vzorek vybraných dokumentů považuji za adekvátní a dostačující vzhledem k cílům a účelům mé diplomové práce, a proto k dalším změnám podmínek a definování jiných mantinelů nebudu v rámci vyhledávání výskytů termínu pravda v právním informačním systému LexGalaxy® přistupovat.¹²³

7.2. Morfologický rozbor termínu pravda v právních textech

Způsob, jak nejlépe objevit všechny možné morfologické podoby termínu pravda, spočívá v nalezení všech jeho podob závislých na jednotlivých existujících slovních druzích. A to nejen v základních podobách, ale u těch slovních druhů, u nichž je možné základní podobu daného výrazu dále ohýbat (u tzv. ohebných slovních druhů, jimiž jsou podstatná jména, přídavná jména, zájmena, číslovky, slovesa a někdy i příslovce), pak je třeba nalézt i všechny jejich vyskoňované a vyčasované podoby.

Ještě před tím je ale třeba přihlídnout k výsledkům předcházejícího kvantitativního rozboru, kdy se mezi výrazy nalezené v právním informačním systému LexGalaxy® mimo některých slovních modifikací termínu pravda automaticky přiřadily také některé slovní modifikace termínu „pravdivost“. (V tomto přístupu budu i nadále pokračovat a i z morfologického hlediska budu nalézat slovnědruhové modifikace nejen u výrazu „pravda“, ale i u výrazu „pravdivost“.)¹²⁴

Co se týče podstatných jmen, tam tedy půjde o hlubší morfologickou analýzu základní podoby výrazů „pravda“ a „pravdivost“.¹²⁵ U přídavných jmen

122 Viz Příloha č. 2 – Tabulka č. 1

123 Pozn.: Pokud bych chtěla zpracovávat analýzu nejen z platných právních textů dle LexGalaxy®, ale i z některých dalších, pak bych například změnou a použitím kritéria „Platné dle LexGalaxy a bez určení“, namísto kritéria „pouze platné dle LexGalaxy“, dosáhla v režimu Kmen 4 976 výskytů modifikovaných výrazů termínu pravda, a to celkem v 2 928 dokumentech, z čehož by 435 textů spadalo pod sbírky a věstníky, 2 371 výskytů spadalo pod soudní judikaturu a 122 výskytů se nalézalo v ostatních právních textech.

124 K tomuto přístupu dospívám navíc i na základě příklonu se v teoretické části své práce k tzv. korespondenčnímu vnímání, který pro vymezení pravdy používá obou výrazů jako jednoho. (Viz kapitola 2.4. Korespondenční teorie) Zmínku o tom, že termín pravdy budu v této diplomové práci analyzovat v souvislosti s jazykovou analýzou výrazu „pravda“ i „pravdivost“ jsem navíc předestřela již i v Úvodu této práce.

125 Pozn.: V úvahu by přicházela také zdvojnásoběná podoba „pravdička“, nicméně nelze ani předpokládat, že by se takový výraz vyskytoval v obsahu právních textů, proto jej nebudu

a příslovci využiji klasickou metodu jejich utváření za pomoci připojování tzv. sufixů (přípon a koncovek) k základní podobě podstatného jména, zatímco u taxativních výčtů zájmen, číslovek, spojek, předložek, částic a citoslovcí, vyhledám v daném výčtu případné patričné modifikace výrazů „pravda“ a „pravdivost.“ U sloves nakonec vezmu v potaz jak infinitivní slovesnou podobu vytvořenou z podstatných jmen užitím koncovek „-it“, „-at“, „-ovat“..., tak případně i podobu tzv. sloves jmenných,¹²⁶ k nimž by termín pravdy mohl být přiřazen jako tzv. spona.

Na základě tohoto postupu lze následně dospět k obsahu **Tabulky č. 2.**¹²⁷ Protože však morfologie nezná utváření tvarových modifikací slov pouze za pomoci tzv. sufixů, ale i za pomoci tzv. prefixů (předpon), je potřeba obsah Tabulky č. 2 poupravit.¹²⁸ Přičemž zcela účelově nesmějí být do této úpravy zahrnuty odpovídající modifikace utvořené přidáním prefixů „*polo-*“ a „*ne-*“. Jejich zařazení by totiž způsobilo, že mé další rozbory (v rovině syntaktické a sémantické) by musely být dále zpracovávány i s ohledem na termíny nepravda a polopravda, což jsou k termínu pravda termíny významově naprosto protichůdné, jejichž zkoumání není a ani nemá být předmětem mé diplomové práce.¹²⁹ Tímto postupem zpracovanou **Tabulku č. 3**¹³⁰ lze považovat za ucelenou.

Dalším krokem morfologického rozboru následně přistoupím k vyčasování a vyskloňování jednotlivých použitelných výrazů dle charakteristik slovních druhů, k nimž jsem v rámci Tabulky č. 2 a Tabulky č. 3 tyto výrazy přiřadila. U podstatných jmen („pravda“, „pravdivost“ a „opravdovost“) mě čistě z morfologického hlediska budou zajímat modifikace vyplývající z určování mluvnických kategorií čísla (jednotné a množné) a pádů (1.-7.pád). -> viz **Tabulka č. 4.**¹³¹ U přídavných jmen („pravdivý“, „pravdivostní“ a „opravdový“) to budou mluvnické kategorie rod, číslo, pád a stupeň. -> viz **Tabulka č. 5, Tabulka č. 6 a Tabulka č. 7.**¹³²

morfologicky ani jinak dále analyzovat.

126 Např.: „být“ a „stát se“

127 Viz příloha č. 4 – Tabulka č. 2.

128 K tomu použiji výčet existujících předpon dle publikace Františka Uhera *Slovesné předpony*. (Viz Použité prameny), kdy vyškrtávací metodou zohledním a do *Tabulky č. 3* zařadím pouze ty „prefixové“ slovní modifikace výrazů vplynuvších z *Tabulky č. 2*, které mají v obecné češtině nějaký význam.

129 *Výsvětlivka*: Předpona „*ne-*“ totiž způsobuje změnu polarity původního slova na opačnou, tzv. antonymum, a předpona „*polo-*“ vymezuje dokonce třetí jev, který se nachází někde mezi těmi dvěma.

130 Viz příloha č. 5 – Tabulka č. 3

131 Viz příloha č. 6 – Tabulka č. 4

132 Viz příloha č. 7 – Tabulka č. 5, Tabulka č. 6 a Tabulka č. 7

U sloves se po morfologické stránce standardně zkoumají mluvnické kategorie osoby, čísla, času, způsobu, slovesného rodu a u přídělníků také jmenný rod. V Tabulce č. 3 však nefiguruje žádný výraz termínu pravda ve slovesném tvaru, který by bylo možné vyčasovat či vyskloňovat.¹³³ V řádku sloves se objevuje pravda pouze v podobě podstatného jména majícího funkci spony ke slovesu „být“, které však samo o sobě netřeba více modifikovat; neboť tvaroslovné podoby slovesa „být“ nejsou předmětem této práce.

Co se týče zbylých slovních druhů, do nichž lze termín pravdy modifikovat, jsou jimi příslovce a částice. Zatímco částice patří mezi tzv. neohebné slovní druhy a je proto třeba počítat pouze s jejich jedinými, striktními podobami („vpravdě“ a „opravdu“), u příslovcí je otázka jazykové ohebnosti trochu složitější. Některá příslovce (v mém případě jsou to příslovce „popravdě“ a „pravda“) nelze jinak modifikovat tak, aby si zachovala povahu příslovcí, zatímco některá další (v mém případě jde o příslovce „pravdivě“ a „pravdivostně“) lze alespoň vystupňovat -> viz **Tabulka č. 8.**¹³⁴

Takto jsou v Tabulkách č. 4 – 8 důkladně rozebrány všechny slovotvorné modifikace termínu pravda (přesněji řečeno výrazů „pravda“ a „pravdivost“), které pro další zpracování komplexní lingvistické analýzy termínu pravda ve vybraném vzorku právních textů připadají v úvahu. Opět zbývá už jen proškrtat několikrát opakující se výrazy a porovnat takto vzniklý výsledek morfologického rozboru s výsledky vyplývajícími z předešlého kvantitativního rozboru.¹³⁵

Provedu-li tyto kroky, dospěji v první řadě ke zjištění, že výrazy nabídnuté jako slovotvorné modifikace termínu pravda v právním informačním systému LexGalaxy® byly z hlediska morfologie nekompletní. Zároveň až do této fáze rozborů zůstával brán v potaz také výraz „pravde“ (nalezen v 1 výskytu ve vybraných pramenech), který však, jak se z podrobných výsledků analyzování morfologické roviny termínu pravda ukázalo, není výrazem pocházejícím z gramatiky českého jazyka.¹³⁶ Proto kromě doplnění Tabulky č. 1 o nové výrazy přicházející v úvahu, je třeba také odepsat z výčtu tento jeden výraz „pravde“.

133 Skloňování viz Příloha č. 6 - Tabulka č. 4

134 Viz Příloha č. 8 – Tabulka č. 8

135 Tzn. porovnání a proškrtání opakujících se výrazů mezi Tabulkami č. 1, 4, 5, 6, 7, 8; s neopomenutím neohebných částic „vpravdě“, „opravdu“ a příslovcí „popravdě“ a „pravda“.

136 Jako u jediného u něj nebyla nalezena žádná shoda s některou ze slovnětvorových modifikací nalezenou při zpracování důkladného morfologického rozboru.

Pouze provedením výše zmíněných úprav bych se však ocitla v situaci, kdy by v novém přehledu slovo tvarových modifikací termínu pravda zůstávaly i ty výrazy, jejichž náleznost v rámci vybraných pramenů je nulová. Proto stejně, jako jsem to provedla při zpracovávání kvantitativního rozboru,¹³⁷ za pomoci režimu „Tvar“ a vyhledání každého nového jednotlivého výrazu v mantinelech nastavených v „Celkovém zadání“ v systému LexGalaxy®, zjistím jejich individuální četnost ve vybraném vzorku právních textů a zcela se vymezím proti těm výrazům, které nebudou nalezeny alespoň v jednom výskytu. A zároveň k těm výrazům, které budou ve vybraných pramenech nalezeny alespoň jedenkrát, přiřadím adekvátní slovnědruhovému zařazení, které k nim patří dle Tabulky č. 3.¹³⁸ Tak bude možné sesumarizovat výsledky morfologického rozboru do přehledu **Tabulky č. 9**.¹³⁹

Z původních 25 vyhledatelných výrazů nalézajících se v 821 výskytech ve 435 dokumentech se po provedení morfologického rozboru dostávám k širšímu vymezení zkoumaných výskytů i právních dokumentů, a to konkrétně ve smyslu nutnosti dalšího pracování nakonec s 32 modifikovanými podobami termínu pravda, které se nacházejí v 875 výskytech napříč 459 vybranými právními texty.¹⁴⁰

7.3. Syntaktický rozbor termínu pravda v právních textech

Pro zajímavost, ale i pro potřeby zpracování syntaktické roviny komplexního lingvistického rozboru, je na základě výsledků morfologické analýzy možno vytvořit také **Tabulku č. 10**.^{141,142} Z jejího obsahu je mimo jiné patrné, jaké druhy právních textů (a jejich počet) budou v rámci dalších postupů mé lingvistické analýzy zohledňovány.¹⁴³

137 Viz kapitola 7.1. Kvantitativní rozbor termínu pravda v právních textech

138 Viz Příloha č. 5 – Tabulka č. 3

139 Viz Příloha č. 9 – Tabulka č. 9

140 Viz příloha č. 10 – Obrázek č. 3 a Obrázek č. 4

141 Viz příloha č. 11 – Tabulka č. 10

142 Pozn.: K jejímu zpracování jsem opět využila právní informační systém LexGalaxy®, kdy jsem v položce „Z – celkové zadání“ tentokrát ponechala všechny dosavadní podmínky vyhledávání, tzn. podmínky, které vydefinovaly analyzovatelný vzorek v počtu 875 nalezených výskytů modifikací termínu pravda ve 459 právních textech, ale využila jsem navíc i podmínku „Typ“. Každý typ – druh právního textu jsem následně nechala vyhledat spolu s ostatními podmínkami individuálně, což mi umožnilo zpracovat přehled v *Tabulce č. 10*.

143 Pozn.: Pro zpracování syntaktického rozboru má však *Tabulka č. 10* význam především v tom, že pomáhá rozčlenit velké množství vybraných právních pramenů (a ještě větší množství nalezených individuálních výskytů termínu pravda v těchto vybraných pramenech) do menších

Pro samotnou syntaktickou analýzu jsou v této chvíli podstatné především následující vstupní informace vyplývající z porovnání výsledků kvantitativního a morfologického rozboru:

- celkem dojde k syntaktickému rozboru 875 výskytů slovo-
tvarových modifikací termínu pravda ve 459 právních textech¹⁴⁴
- ze všech slovo-
tvarových modifikací termínu pravda je použitelných
pouze konkrétních 32 výrazů¹⁴⁵
- z pohledu zařazení pod slovní druhy, tyto výrazy mohou mít povahu
pouze podstatných jmen (substantiv – S), přídavných jmen (adjektiv –
A), příslovcí (adverbií – AD) nebo částic (partikulí – PA)

Díky tomu, že již z morfologického rozboru známe veškeré možné podřazení pod slovní druhy u jednotlivých alternativních výrazů modifikujících termín pravdy ve vybraných právních textech, můžeme dle postupu nastíněného v kapitole 6.2. Postupy provádění analýzy přistoupit ke zpracování syntaktických strukturních vzorců, které lze nalézt ve vybraných dokumentech.

Primárně je ale třeba určit, který ze dvou způsobů, jak k přehledu všech odpovídajících strukturních vzorců a přiřazení k nim jednotlivých reálných výskytů, bude vhodnější použít. Buď je možné nejprve definovat všechny základní dvojčlenné předvídatelné struktury, a to za pomoci gramatických pravidel vztahujících se k syntaktické kombinatorice slovních druhů mezi sebou (tzn. vymežit možné dvojčlenné slovnědruhové vzorce a přiřadit k nim výrazy modifikující termín pravdy s jedním dalším nejbližším výrazem z jeho větného okolí), anebo nejprve najít u všech 875 výskytů jejich nejbližší větné okolí, následně u každého takového nálezu určit slovnědruhové podřazení a vytvořit pro ně odpovídající vzorec, a nakonec takto vzniklé výsledky sesumarizovat. (Především s ohledem na možnost průběžného zjištění, že některé výskyty se včetně jejich nejbližšího větného okolí navzájem shodují.)

Vzhledem k počtu výskytů jsem se nakonec rozhodla pro vydání se cestou prvního přístupu. Předpokládám totiž, že bude snazší a efektivnější nejprve vymežit

skupin. To totiž umožňuje nejen lépe se v jejich celkovém počtu orientovat, ale i zpracovat je postupně po menších částech, což výrazně zvyšuje pravděpodobnost jistoty, že žádný výskyt při dalším zpracování nezůstane opomenut.

144 Viz příloha č. 10 – Obrázek č. 3 a Obrázek č. 4

145 Viz Příloha č. 9 - Tabulka č. 9

přehled přijatelných vzorců a k nim teprve následně přiřazovat jednotlivé výskyty z vybraných dokumentů,¹⁴⁶ než dát si práci s určováním syntaktických slovnědruhových vzorců u všech 875 výskytů samostatně a následně třeba zjistit, že mnohé byly prováděny zbytečně, protože duplicitně.

Pro začátek tedy vyjdu z údajů zaznamenaných v Tabulce č. 9.¹⁴⁷ Pracovat budu se substantivy „pravda“, „pravdivost“ a „opravdovost“, které ve vzorcích budu označovat uvozenou zkratkou „(S)“. Podstatná jména sama o sobě mají vlastní výkladový význam, proto lze připustit, že prvním možným vzorcem bude jednočlenná struktura [(S)].

Zároveň však na substantiva můžeme napojit adjektiva (, jejichž skloňování je na tvaru řídicích podstatných jmen přímo závislé), pronomina a numeralia. Setkat se můžeme i s případy, kdy s daným substantivem „(S)“ může být úzce spjata i nějaké další substantivum, anebo díky prepozicím a konjunktivům i jiné slovní druhy ve více než dvoučlenných syntaktických strukturách. Většinou na základ v podobě podstatného jména v české gramatice nenapojujeme verba ani adverbia, partikule a interjekce.

Z toho vyplývá, že dále budu uvažovat ve smyslu pravdy jako substantiva tyto syntaktické struktury (zatím bez vzetí v úvahu pořadí jednotlivých prvků):

- (S) *(např. pravda)*
- A - (S) *(např. malá pravda)*
- P - (S) *(např. tvá pravda)*
- N - (S) *(např. dvojí pravda)*
- S- (S) *(např. světa pravda)*
- PR - (S) *(např. s pravdou)*
- KO – (S) *(např. ale pravda)*
- (S) – V *(např. pravda mluví)*
- AD – (S) *(např. opět pravda)*

146 Pozn.: Lze tušit, že bude možné snáze a okamžitě eliminovat opakující se slovní spojení.

147 Viz Příloha č. 9 – Tabulka č. 9

Vycházím-li dále z Tabulky č. 9,¹⁴⁸ pak se termín pravda může vyskytnout ve vybraných pramenech i ve formě adjektiv „pravdivý“, „pravdivostní“ a „opravdový“; ve vzorcích označovaných jako „(A)“.

V syntaktických strukturách bývají adjektiva nejčastěji spojována s jinými slovními druhy, dle kterých se ve větné skladbě určují jejich vlastní mluvnické kategorie. V úvahu proto přicházejí zejména nejužší vazby se substantivy, pronominy a numeraliemi. Vyloučena však není ani vazba mezi adjektivy a prepozicemi či konjunkcemi. Zpravidla se nesetkáváme s nejužším vztahem mezi adjektivy a verby, ani mezi adjektivy a partikulemi nebo interjekcemi.¹⁴⁹

Výše řečenému proto odpovídají (zatím bez vzetí v úvahu pořadí jednotlivých prvků) tyto vzorce:

- (A) - S (*např. pravdivá skutečnost*)
- (A) - N (*např. pravdivá čtyřka*)
- (A) - P (*např. pravdivé „ono“*)
- (A) – PR (*např. pravdivý v [podstatných okolnostech]*)
- (A) – KO (*např. pravdivá, ale [zbytečná informace]*)

V Tabulce č. 9¹⁵⁰ jsem mimo jiné také uvedla a dále vysvětlila, že v jednom případě lze modifikace termínu pravda pro účely mé práce považovat za verba. Jde především o případ slovního spojení „být pravda“, které dle výše zmíněného vysvětlení budu souhrnně označovat jako jeden prvek „(V)“.¹⁵¹

Zde přicházejí v úvahu pouze tři základní typy vzorců:

- (V) - KO (*např. je pravda, že ...*)
- P - (V) (*např. „to/něco“ je pravda*)
- S – (V) (*např. skutečnost je pravda*)

148 Viz Příloha č. 9 – Tabulka č. 9

149 Respektive setkáme se s nimi v rámci syntaktické struktury, kde se zabýváme větnými členy a vazbami mezi nimi; nicméně ne při vázání slovních druhů.

150 Viz Příloha č. 9 – Tabulka č. 9

151 *Ľysvětlivka*: To samé se bude týkat i případů připojení spony - adjektiva ke jmenným slovesům „být“/„nebýt“. Vytvoří se sloveso „(V)“ = *např.*: „být pravdivá“ nebo „nebýt pravdivá“

Dalším slovním druhem, jenž je několika výrazy v Tabulce č. 9¹⁵² zastoupen, jsou adverbia „pravda“, „pravdivě“, „pravdivostně“ a „popravdě“. Ty, protože stojí na pomezí mezi ohebnými a neohebnými slovními druhy, se v některých případech mohou vyskytovat sama o sobě v podobě jednočlenného syntaktického vzorce [(AD)], ale i ve spojení s dalšími slovními druhy jako prvek „(AD)“, jímž však mohou být pouze adjektiva či verba; neboť nejužší vazbení s jiným slovním druhem u adverbii nepřipadá v úvahu.¹⁵³

Lze tedy s adverbii vytvořit pouze následující vzorce (zatím bez vzetí v úvahu pořadí jednotlivých prvků):

(AD) (např. *popravdě*)

(AD) – A (např. *pravdivě řečený*)

(AD) – V (např. *popravdě řečeno*)

Jako poslední jsou modifikacemi termínu pravda ve vybraném vzorku právních textů zastoupeny partikule „pravda“, „vpravdě“ a „opravdu“. Ty mají v textu za úkol především zvýraznit a zdůraznit význam jiného podstatného výrazu ve větě.

V zásadě lze také říci, že partikule je možné užít ve spojení se všemi ohebnými slovními druhy (včetně ohebných příslovcí), kterým svou přítomností vštěpují silnější sémantické postavení ve větě. Z neohebných slovních druhů lze pak partikulemi zvýraznit pouze některé prepozice. U ostatních neohebných slovních druhů nebývá zpravidla potřeba užití zesílení jejich významu pomocí partikulí, neboť neohebné slovní druhy mají svůj význam i sílu povětšinou dány ze své vlastní podstaty.

152 Viz Příloha č. 9 – Tabulka č. 9

153 Bylo by absurdní tvrdit, že existuje logická sémantická návaznost například mezi adverbium „popravdě“ a substantivem „svět“, numeráliem „tři“ apod. Zároveň ale nelze popřít, že v rámci textu se mohou nalézat i na první pohled přijatelné struktury typu: „*Popravdě strašně vypadající člověk.*“ V tomto případě se však nejedná o klasickou větnou strukturu, protože zde chybí nevyjádřený přísudek (verbum), k němuž by se mělo adverbium „popravdě“ správně navázat [správně by daný shluk výrazů měl vypadat takto: „*Popravdě je strašně vypadajícím člověkem.*“]. Přímé navázání adverbia „popravdě“ na další adverbium (popravdě - strašně), adjektivum (popravdě - vypadající) nebo substantivum (popravdě - člověk) zní totiž nepřirozeně. Zde zkrátka stojí adverbium „popravdě“ zcela samostatně a odpovídá tedy spíše vzorci [(AD)].

Zatím bez vzetí v úvahu pořadí jednotlivých prvků tak přicházejí v úvahu syntaktické vzorce obsahující partikule termínu pravda:

- (PA) - S (*např. opravdu svět*) (*opravdu myslím svět a nic jiného*)
- (PA) - A (*např. opravdu malý*) (*opravdu malý, nepřeháním*)
- (PA) - P (*např. opravdu my*) (*opravdu my, ne oni nebo někdo jiný*)
- (PA) - N (*např. opravdu tři*) (*opravdu tři, ne dva ani jeden*)
- (PA) - V (*např. opravdu myslím*) (*myslím to vážně a nehnete se mnou*)
- (PA) - AD (*např. opravdu vážně*)
- (PA) - PR (*např. opravdu k*) (*ne do ani před*)

Ačkoliv nyní mám vymezeny všechny předvídatelné slovnědruhové jednočlenné a dvojčlenné syntaktické vzorce, nelze vyloučit, že při dalším zpracovávání syntaktické analýzy termínu pravda ve vybraných pramenech, nenarazím také na struktury, u nichž bude třeba počítat s více než dvěma prvky. Ty se budu v první řadě snažit zařadit pod některý z výše uvedených (hlavních) dvoučlenných vzorců.

Ve druhé řadě se pak budu vypořádávat s těmi případy, kdy se ve vícečlenných strukturách setkám nejen s vazbením nejrůznějších slovních druhů navzájem, ale i s vícečetným opakováním některých typů slovních druhů v rámci jednoho vzorce. (Dojde-li k takovému případu, pak je nyní namístě říci, že totožné slovní druhy v rámci jednoho vzorce budu od sebe rozlišovat na základě postupné číselné řady [např.: „*opravdový malý drobný ... zádrhel*“ -> [(A1) – A2 – A3 ... - S].)

Co dále musím vzít v potaz je skutečnost, že při syntaktické analýze nestačí pouze obecně definovat vazbu mezi dvěma či více prvky, ale že jsou v syntaxi důležité také jejich přesné pozice. Proto počet odpovídajících vzorců, s nimiž budu dále pracovat, je minimálně dvojnásobný oproti výše vymezenému množství.

Jejich kompletní přehled, včetně doplnění k nim náležejících výrazů modifikujících termín pravdy, tedy zpracovávám do **Tabulky č. 11**.¹⁵⁴

154 Viz Příloha č. 12 – Tabulka č. 11

Dalším krokem, který provedu v rámci syntaktického rozboru, je konečně přiřazení konkrétních výskytů a jejich nejbližšího větného okolí ve vybraných pramenech pod jednotlivé právě vymezené syntaktické slovnědruhov^é vzorce. Postupovat budu systematicky dle Tabulky č. 9¹⁵⁵; efektivním vyhledáváním jednotlivých výrazů ve vybraných pramenech v právním informačním systému LexGalaxy® v režimu „Tvar“ od těch nejméně početně zastoupených po ty nejpočetnější. A to tak, že každý nalezený výskyt a jeho nejbližší větné okolí nejprve vymezím, slovnědruhov^ě určím a nakonec je podřadím pod některý ze vzorců výše. Do pravého sloupce Tabulky č. 11¹⁵⁶ je poté vepíši namísto struktur typizovaných slovních spojení obsahujících modifikace termínu pravda.^{157,158}

Navíc však mezi původní levý a pravý sloupec přidám ještě jeden, v němž budou znázorněny přesné vzorce analyzovaných výskytů; a to především kvůli případné existenci vícečlenných struktur. Takto po dlouhém a náročném individuálním analyzování jednotlivých 875 výskytů ve 459 právních dokumentech dospěji k vytvoření nové **Tabulky č. 12**.¹⁵⁹

155 Viz příloha č. 9 – Tabulka č. 9

156 Viz Příloha č. 12 – Tabulka č. 11

157 *Příklad popsaného postupu*: výraz „opravdovosti“ se objevuje ve vybraných právních textech pouze jednou v Nálezu Ústavního soudu č. 106/2003 Sb. ve větě: „*Ve specifickém mravním charakteru a v jeho vztahu k osobní morální pravdivosti či opravdovosti, která rozhodnutí propůjčuje bezpodmínečnost, spočívá rozlišení mezi rozhodnutím učiněným toliko poukazem na motivaci politickou či ideologickou (jde o externí veličiny nepromítnuté do vnitřní morální roviny) nebo na psychický stav (který existuje bez nutnosti činit morální soud).*“ Z podoby této věty je patrné, že bez rozsáhlejšího větněčlenného rozboru mě bude zajímat zejména úsek: „... a v jeho vztahu k osobní morální pravdivosti či opravdovosti, která rozhodnutí propůjčuje bezpodmínečnost...“.

Výraz opravdovosti bude v první řadě třeba správně přiřadit k některému dalšímu, nebo některým dalším výrazům v dané větě, s nimiž nejúžeji souvisí a s nimiž vytvoří frazém nebo skupinu slov, jež budou analýzy schopné v rámci posledního, sémantického rozboru. (Viz kapitola 7.4. Sémantický rozbor termínu pravda v právních textech a násl.) Tím dospěji k závěru, že adekvátním pro další postup bude slovní spojení: „*vztah k osobní morální opravdovosti*“ (s uvedením do časovaného a skloňovaného vzorce: „*osobní morální opravdovosti*“). Zároveň bude možné určit, že tento celek nejlépe odpovídá vzorci [A – (S)] z mé *Tabulky č. 11*.

V tomto případě však nebude možné vymezit pouze „morální opravdovost“ (odpovídající zcela danému syntaktickému vzorci) jako samostatnou či odlišnou strukturu od „osobní opravdovosti“ anebo od „osobní morální opravdovosti“. S neustálou myšlenkou na následující sémantický rozbor a jeho dokonalé zpracování proto bude potřeba v tomto případě vyhodnotit daný nálezn jako základní dvojčlenný, ale jako tříčlenný -> [A1 – A2 – (S)] -> [*osobní – morální – opravdovosti*].

V následující *Tabulce č. 12* jej proto nakonec sice zařadím pod základní vzorec [A – (S)], ale do (nového) druhého sloupce jej zapíši s „podstrukturou“ [A1 – A2 – (S)] a do třetího (původně druhého) sloupce zapíši jeho konkrétní rozfázovanou podobu: *osobní – morální – opravdovosti*.

158 *Pozn.*: Narazím-li ve vybraných pramenech na zcela totožné výskyt slovních spojení (co do syntaktické struktury i konkrétní výrazové jazykové podoby) zapíši je do následující *Tabulky č. 12* v každém případě pouze jedenkrát.

159 Viz Příloha č. 13 – Tabulka č. 12

Ani Tabulku č. 12¹⁶⁰ však ještě není možné považovat za ideální výstup syntaktického rozboru. Nejen, že co do vyhodnocení, není příliš přehledná, ale zároveň i skutečnost, že jsem pracovala postupně se všemi 32 možnými tvaroslovnými modifikacemi termínu pravda¹⁶¹ způsobila, že přestože jsem eliminovala naprosto totožné výskyty, stále v Tabulce č. 12 zůstávají výskyty, jež se víceméně dublují. (Tzn. mají totožný vzorec, poziční uspořádání prvků a jsou složeny ze stejných slov.)^{162,163} Proto je potřeba vyselektovat z dosavadních výsledků i tyto, aby bylo možné vytvořit konečné kompendium, které spíše mohu považovat za odpovídající výsledek zpracovaného syntaktického rozboru. -> **Příloha č. 14 – Úplný přehled zjištěných syntaktických struktur**¹⁶⁴

Zpracováním výsledků do jediného velkého přehledu zjištěných syntaktických struktur¹⁶⁵ však není vyloučeno, že závěrem této kapitoly lze přistoupit hned ke dvojímu zhodnocení zpracovaného syntaktického rozboru:

1. *V užším smyslu* – by bylo možné subsumovat výskyty z přehledu výše pouze do základních dvousložkových syntaktických struktur a na další související prvky ve vícečlenných strukturách vůbec nebrat zřetel.¹⁶⁶ V tomto případě (, k němuž se ale já osobně nepřikláním,) by se výsledek mého syntaktického rozboru skládal pouze ze 193 dvoučlenných frazémů¹⁶⁷ a slovních spojení, podřazených pouze pod 33 dvoučlenných syntaktických vzorců. Přestože z hlediska syntaktiky jde o nalezení generalizovanějšího závěru rozboru výskytu termínu pravda

160 Viz Příloha č. 13 – Tabulka č. 12

161 Viz Příloha č. 12 – Tabulka č. 11

162 Např.: výskyty „materiální pravda“ [A – (S)] a „materiální pravdy“ [A – (S)]. Zde jediným rozdílem je odlišné vyskoňování termínu „pravda“, což však pro syntaktickou (a ani pro následnou sémantickou) analýzu nemá zásadní význam. Proto nic nebrání podřazení těchto dvou struktur pod jednu společnou „materiální pravdu“ [A – (S)]. To samé platí i pro niance pouze ve velikosti počátečních písmen (např. objevil-li se výskyt v jednom případě na počátku věty a ve druhém případě uvnitř textu).

163 Pozn.: Netýká se to ale případů, kdy není dána totožnost všech tří podmínek. Např. nemohu výskyty „pravdivé informace“ [(A) – S] a „informace pravdivé“ [S – (A)] podřadit pod jeden vzorec. Sice se jedná o využití stejných slov i o jejich slovnědruhové rozřazení, jejich pozice ve vzorcích jsou ale rozdílné, což může mít vliv na jejich sémantiku, kterou se budu zabývat v kapitole 7.4. Sémantický rozbor termínu pravda v právních textech.

164 Pozn.: Z tohoto Úplného přehledu zjištěných syntaktických struktur lze mimo jiné zpozorovat, že se ve vybraných pramenech objevil i malý počet případů jednočlenných struktur (6). Šlo však především o případy, kdy byly tyto výrazy v daných právních dokumentech samostatně uvozeny a vloženy do textu novelizací ve smyslu výměny jednoho výrazu za druhý bez hlubšího sémantického smyslu. V další rovině rozboru se jimi proto vůbec nebudu zabývat.

165 Viz. Příloha č. 14 – Úplný přehled zjištěných syntaktických struktur

166 Viz. Příloha č. 14 – Úplný přehled zjištěných syntaktických struktur – při zohlednění pouze dvoučlenných struktur a stěžejních vazeb u vícečlenných struktur

167 *Vysvětlivka*: tj. ustálené slovní spojení (např. sousloví, rčení, přísloví apod.)

ve vybraných pramenech, pro účely mé práce je tento závěr nevyhovující. Následující sémantický rozbor vycházející pouze z takových jednoduchých závěrů by totiž vykazoval určitou míru zkreslení, neboť by v něm nebyly zohledněny žádné rozvité vzorce, které ale mohou mít na významovou rovinu jednotlivých výskytů zásadní vliv.¹⁶⁸

2. *V širším smyslu* – by pak z 875 výskytů termínu pravda v mnou definovaném okruhu vybraných právních textů vyvstalo ve výše zmíněném přehledu na 242 frazémů a slovních spojení, které lze zařadit pod celkem 126 syntaktických dvou až osmiprvkových struktur, které vykazují co možná nejpodobnější vlastnosti. Zároveň je tento výsledek v počtu i obsahu adekvátním zdrojem pro vypracování sémantické analýzy termínu pravda ve vybraném vzorku právních textů,¹⁶⁹ neboť nabízí základní i rozvinutější schématické struktury výskytu termínu pravda v analyzovaných právních dokumentech a lze je tak mezi sebou i sémanticky porovnávat nebo analyzovat jejich vlastní výkladové významy. Proto se přikláním spíše k tomuto závěru.

7.4. Sémantický rozbor termínu pravda v právních textech

Z kapitoly 4. Pojem lingvistické analýzy víme, že v sémantickém rozboru se budu zabývat pro mou práci nejdůležitější otázkou významů jednotlivých výskytů v právních pramenech. Vycházet přitom budu ze širšího výsledku syntaktického rozboru¹⁷⁰ a využiji interpretační techniky blíže vymezené v kapitole 6.2. Postupy provádění analýzy.

Protože ze syntaktického rozboru vyplývá, že je třeba i nadále pracovat s velkým množstvím výskytů (dle vyhodnocení syntaktické analýzy v širším smyslu s 242 frazémy a slovními spojeními), bude tato kapitola rozčleněna do šesti podkapitol, ve kterých se budu jednotlivě zabývat každou skupinou výrazů a jejich

168 *Pozn.*: Zda v případě lingvistického rozboru termínu pravda ve vybraných právních textech mají na význam konkrétních výskytů vícečlenné syntaktické struktury vliv anebo nikoliv, to vyplývá z kapitoly 7.4. Sémantický rozbor termínu pravda v právních textech

169 Viz kapitola 7.4. Sémantický rozbor termínu pravda v právních textech

170 Viz. Příloha č. 14 – Úplný přehled zjištěných syntaktických struktur

výskyty v rámci vybraného vzorku právních textů zvlášť. Tyto jednotlivé podkapitoly budou navíc uspořádány a pojmenovány primárně dle slovnědruhuvého rozřazení jednotlivých výrazových modifikací termínu pravda následujícím způsobem: podkapitola 7.4.1. Výklad významu termínu „pravda“ - substantivum; podkapitola 7.4.2. Výklad významu termínu „pravdivost“ - substantivum; podkapitola 7.4.3. Výklad významu tvarů „*pravdivý, pravdivá, pravdivé*“, „*pravdivostní*“ - adjektiva a „*pravdivě*“ - adverbium; podkapitola 7.4.4. Výklad významu termínu „opravdovost“ - substantivum a tvaru „*opravdový, opravdová, opravdové*“ - adjektivum; podkapitola 7.4.5. Výklad významu výrazů „*vpravdě*“ a „*opravdu*“ - partikule a podkapitola 7.4.6. Pravda ve významu spony k verbům „být“, „nebýt“ a „muset“/„nemuset“.

7.4.1. Výklad významu termínu „pravda“ - substantivum

Jak již bylo několikrát výše v mé práci zmíněno, termín pravdy doposud nenachází napříč světem jedinou jednoznačně uznávanou definici.¹⁷¹ Pro nalezení jejího lingvistického významu to ale není překážkou, neboť při zpracovávání jazykových analýz je vždy potřeba vycházet primárně z vymezení termínů platných dle slovníků spisovného jazyka,¹⁷² tzn. z obecného výkladu, který je prosazován zejména mezi laiky v hovorové řeči.

V mém případě je možno použít vymezení pravdy dle slovníku spisovného jazyka českého,¹⁷³ kde je tento termín definován dokonce dvěma způsoby:

1. *pravda* - tvrzení odpovídající skutečnosti, shoda, souhlas nějakého tvrzení se skutečností (z objektivního nebo subjektivního hlediska)
2. *pravda* – vyjadřuje přisvědčování, souhlas s proneseným míněním¹⁷⁴

171 Viz kapitola 2. Filosofické koncepce pravdy

172 Např. Ze slovníku spisovného jazyka českého (viz Použité prameny); nebo ze slovníku jiného světového jazyka, jde-li o analýzu cizojazyčných zkoumaných jevů.

173 HAVRÁNEK B., BĚLIČ J., HELCL M., JEDLIČKA A. a kolektiv. *Slovník spisovného jazyka českého* [online]. Praha: Ústav pro jazyk český, 2011, [cit. 2020-03-29]. Dostupné z: <http://ssjc.ujc.cas.cz/>

174 Pravda. In: HAVRÁNEK B., BĚLIČ J., HELCL M., JEDLIČKA A. a kolekti. *Slovník spisovného jazyka českého* [online]. Praha: Ústav pro jazyk český, 2011, [cit. 2020-03-24]. Dostupné z: <http://ssjc.ujc.cas.cz/search.php?heslo=pravda&sti=64945&where=hesla&hsubst r=no>

Příčemž význam dle bodu 1. se váže především k substantivům a význam dle bodu 2. k příslovcím.¹⁷⁵ Všimnout si lze v Přehledu¹⁷⁶ uplatnění termínu pravdy, že jej nenalzáme v žádném syntaktickém vzorci jakožto příslovce. Z toho plyne domněnka, že přistupovat k termínu pravdy bychom měli pouze dle bodu 1. a vykládat jej tedy jedině ve smyslu „*tvrzení odpovídajícího skutečnosti, shody nebo souhlasu tvrzení se skutečností ze subjektivního či objektivního hlediska*“.¹⁷⁷ Což koneckonců souhlasí s mým přesvědčením nahlížet na pravdu v korespondenčním smyslu.

Z výsledku syntaktického rozboru¹⁷⁸ je pro potřeby zpracování podrobného sémantického rozboru v této podkapitole potřeba nejprve vybrat všechna slovní spojení obsahující veškeré vyskloňované tvary termínu „pravda“. A tyto výskyty pak podřadit pod různé sémantické skupiny:

- a) pravda jako příjmení - „*Pavel Pravda*“
- b) pravda ve státním mottu - „*PRAVDA VÍTĚZÍ*“
- c) pravda jako objekt - „*zjištění pravdy*“, „*pravda a lež*“, „*přesvědčování oponentů o pravdě*“, „*se to nepodobá pravdě*“
 - c.1. (povinnost) vypovídat pravdu - „*je povinen/ povinna vypovědět/ vypovídat pravdu*“, „*má vypovědět pravdu*“, „*musí vypovědět pravdu*“, „*svědek nevypoví pravdu*“, „*o povinnosti vypovědět pravdu*“ + „*nevypovídat podle pravdy*“
 - c.2. mít pravdu - „*má navrhovatel pravdu*“, „*zda mají pravdu*“;
 - c.3. ne/zakládat se na pravdě - „*tvrzení se nezakládá na pravdě*“, „*se nárok zakládá na pravdě*“, „*se údaj zakládá na pravdě*“, „*tvrzení navrhovatele se nezakládá na pravdě*“, „*vyjádření navrhovatele se nezakládá na pravdě*“, „*mediální zjednodušování se nezakládá na pravdě*“

175 Pozn.: Zde také stojí za zmínku upozornit na definiční problém pravdy (Viz I. Teoretická část). Zatímco první bod slovníkového výkladu inklinuje ke korespondenční tezi, druhý bod spíše odpovídá teorii koherenční.

176 Viz Příloha č. 14 – Úplný přehled zjištěných syntaktických struktur

177 Pravda. In: HAVRÁNEK B., BĚLIČ J., HELCL M., JEDLIČKA A. a kolektiv. *Slovník spisovného jazyka českého* [online]. Praha: Ústav pro jazyk český, 2011, [cit. 2020-03-24]. Dostupné z: <http://ssjc.ujc.cas.cz/search.php?heslo=pravda&sti=64945&where=hesla&hsubst=1=no>

178 Viz Příloha č. 14 – Úplný přehled zjištěných syntaktických struktur

d) frazémy s termínem pravda - „být dáno pravdě zadost“, „dát za pravdu“, „se po pravdě uvádí“, „mít do jisté míry pravdu“, „v zájmu nalezení pravdy“, „mít po formální stránce pravdu“, „materiální pravda“, „objektivní pravda“; „koncepce materiální pravdy“, „projev dávné pravdy“, „zásada materiální pravdy“, „sluneční žár pravdy“, „pravdu zkreslující tvrzení“, „úplná a čistá pravda“, „obhajovat svoji pravdu“

Teprve poté je možno přistoupit k samotnému sémantickému analyzování jednotlivých výskytů či celých skupin:

skupina a) Pravda jako příjmení se v rámci vybraných pramenů vyskytuje pouze jednou a to ve spojení s judikaturou Ústavního soudu, kdy jedním z přítomných soudců v daném případě byl zmíněn pan Mgr. Pavel Pravda. Ze sémantického hlediska má pravda v tomto výskytu význam jen jako příjmení daného soudce, přičemž další zevrubnější zkoumání etymologie tohoto příjmení není předmětem mé práce.

skupina b) Dále se termín pravdy nachází v několika výskytech v právních textech v souvislosti s popisem českých státních symbolů. Jde o motto ve formě nápisu „PRAVDA VÍTĚZÍ“ na prezidentské standartě.¹⁷⁹

skupina c) Jako objekt se pravda v právních textech vyskytuje ve svém vlastním významu, který je definičně složitě rozklíčovatelný.¹⁸⁰ Z výskytů ve vybraném vzorku právních textů vyplývá, že pravdu lze zjišťovat, přesvědčovat o ní někoho, ne/vypovídat ji (nebo mít povinnost vypovídat ji) a mít ji. Něco se jí může podobat nebo se na ní zakládat či nezakládat a pak se nám objevuje také ve slovním spojení „pravda a lež“.

V zájmu jazykového výkladu a obecně korespondenční teorie lze primárně tento termín sémanticky vykládat jako: „soulad tvrzení/výpovědi se skutečností, resp. s výjevem z reálného světa“ (ve volném vztahu; tzn. bez ohledu na syntaktickou strukturu tvrzení/výpovědi).¹⁸¹ V tomto významu se pravda zdá být v rámci právních textů použita sémanticky správně dle slovníku spisovného jazyka. Tato slovní spojení jsou žádoucí zejm. pro oblast trestního práva, kde celé procesní

179 Viz kapitola 2.5. Česká koncepce pravdy dle mistra J. Husa

180 Viz zejm. teoretická část této práce

181 Viz kapitola 2.4. Korespondenční teorie; v korelačním smyslu.

dokazování stojí na zjišťování, vypovídání a na přesvědčování ostatních účastníků o „*shodě tvrzení jednotlivých účastníků a svědků se skutečností, které se vztahují ke konkrétnímu trestněprávnímu jednání.*“¹⁸²

Slovní spojení „*pravda a lež*“ hovoří o dvou protipólně postavených objektech. Ve vybraných pramenech bylo toto spojení užito ve smyslu politické agitace ve větě: „*Boje mezi dobrem a zlem, pravdou a lží...*“.¹⁸³ Ze sémantického hlediska tomuto výskytu pravdy nelze přiznávat stejný význam jako v předchozích případech. Zde jde o zdůraznění pravdy jakožto správné morální hodnoty, kterou by lidstvo mělo uznávat a ctít, na rozdíl od lži, která je vnímána jako špatná a nežádoucí. Z mého pohledu tento význam termínu pravda do znění právních textů nepatří, nicméně v tomto případě šlo pouze o součást názvu politické strany, takže lze tento výskyt právním textům prominout.

Rozdílný sémantický význam však již bude mít pravda v *podskupině c.2*, kde se hovoří o „*měti pravdu*“. Nezáleží na tom, zda se v rámci právních textů zkoumá, zda někdo má pravdu nebo zda se konstatuje, kdy má kdo pravdu, ale o to, co v tomto případě ona pravda znamená. Již totiž nelze použít doslovný jazykový výklad a stanovit, že „*navrhovatel má shodu tvrzení se skutečností*“. Mít pravdu z pohledu logického výkladu znamená „*mít podporu všech ostatních lidí*“, čímž se oklikou dostáváme k jazykovému významu, který byl výše definován pod bodem 2. (souhlas s proneseným míněním). Zde ačkoliv nejde o příslovce, jak si vyžaduje slovníkové vydání, lze tento význam pravdy využít k výkladu termínu pravda v kontextu slovesa „*mít*“. Když se v rámci vybraného vzorku právních textů hovořilo o spojení „*mít pravdu*“, šlo právě o vyjádření vztahu, kdy všichni objektivně a bez rozporu uznávají něčí názor/tvrzení/mínění; a neexistuje ani náznak jakéhokoliv odporu proti němu.

Další sémantický význam termínu pravda můžeme spatřovat u *podskupiny c.3* a u slovního spojení „*se to nepodobá pravdě*“. V těchto případech nelze využít

182 Pozn.: V případě podskupiny c.1. jsou navíc využita v daných slovních spojeních pomocná verba typu: „*má*“, „*musí*“, „*je povinen/povinna*“. Tyto ze sémantického hlediska zdůrazňují významnost a potřebnost textového ujasnění si pravidel ohledně vypovídání pravdy, což mimo jiné vypovídá o tom, že právní texty by se bez těchto slovních spojení neobešly.

Zároveň je však v rámci podskupiny c.1. ve dvou případech využito spojení „*nevypovídat pravdu*“ s využitím předpony „*ne*“, která značí protipól k vypovídání pravdy. Ze sémantického hlediska se význam pravdy v tomto případě otáčí a nevypovídat pravdu může znamenat buď: „*zamlčení skutečností, informací*“ anebo „*vypovězení lži*“, jakožto vypovězení opaku pravdy (viz „*pravda a lež*“ a kapitola 7.1. Morfologický rozbor termínu pravda v právních textech).

183 92/2014 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

ani jeden z výše popsaných významů, neboť by především jazykově nedávaly smysl.¹⁸⁴ Za pomoci synonym v rámci jazykového výkladu lze však dojít k jinému schůdnému řešení. Zaměníme-li termín pravdy v daných slovních spojeních za termín „*skutečnost/realita*“, pak dojdeme ke klíči, který otevírá prostor pro další nový význam termínu pravda užívaný v rámci právních textů.^{185,186}

skupina d) Výskyty pod touto skupinou jsou v ledascem specifické. U této podskupiny se více či méně očekává, že sémantický význam jednotlivých frazémů a ustálených slovních spojení nebude ve všech případech absolutně totožný se samotným termínem pravdy v jeho dalších výskytech. Podstata všech frazémů a slovních spojení (a bude to platit i pro další části mé práce) spočívá totiž v tom, že pro nějaký konkrétní specifický výskyt se ustálí jeden konstantní význam, který je následně vykládán totožně napříč celým českým jazykem; nikoliv pouze napříč jedním oborem.

Pro některé z výskytů ze skupiny d) lze bezprostředně využít jeden z výše uvedených výkladů. Těmito výskyty jsou:

„*v zájmu nalezení pravdy*“ -> v zájmu nalezení „*shody tvrzení se skutečností*“

„*projev dávné pravdy*“ -> projev dávné „*skutečnosti/reality*“

„*pravdu zkreslující tvrzení*“ -> „*skutečnost/realitu*“ zkreslující tvrzení¹⁸⁷

Pro ostatní je třeba nalézt oporu v obecně uznávaných významech, v doktrinnálních terminologiích nebo ve významu syntaktického okolí daného výskytu:

„*být dáno pravdě zadost*“ -> v jazykovém výkladu „*být dáno pravdě zadostiučinění*“¹⁸⁸; tzn. vyrovnání nebo odčinění způsobené újmy. V souvislosti se zněním celého prvního odstavce bodu 39. nálezu Ústavního soudu

184 Viz např. „*tvrzení se nezakládá na shodě tvrzení se skutečností*“ nebo „*tvrzení se nezakládá na podpoře všech ostatních lidí v jednom názoru*“

185 Viz např. „*tvrzení se nezakládá na skutečnosti/realitě*“, „*se údaj zakládá na skutečnosti/realitě*“, „*se to nepodobá „realitě*“

186 *Výsvětlivka*: Problematika předpony „*ne*“ je zde stejná jako v podskupině c.1 – za pomoci předpony „*ne*“ je v textu zdůrazněno, že dané tvrzení NENÍ v souladu se skutečností/realitou; a tedy nejedná se o pravdu, ale může se jednat buď o lež nebo o zamlčení pravdy/skutečnosti.

187 *Výsvětlivka*: tvrzení, které navenek překrucuje obraz o tom, jaká je skutečnost

188 *Pozn.*: zadost je zkrácenina slova zadostiučinění; používáno nejčastěji ve spojení „*učinit zadost (něčemu)*“

č. 257/2008 Sb.¹⁸⁹, v němž se daný výskyt nachází, lze však použití tohoto frazému vyložit jako nadbytečnou formulaci.

„*dát za pravdu*“ -> Toto slovní spojení expresivně vyjadřuje souhlas s tvrzením/výpovědí někoho druhého. Nejde však o vyjádření v objektivním smyslu, ale o subjektivní posouzení pravdivosti *čehosi* směrem od jednoho subjektu k druhému. Ve vzorku vybraných dokumentů se jedná zejména o situace, kdy ústavní soud(ce) „*dává za pravdu*“ jinému subjektu. Subjektivní posuzování v rámci právních textů zpravidla není žádoucí, nicméně v rámci soudního rozhodování je dle zásady volného hodnocení důkazů soudcům dána jistá možnost vlastní sugesce. Z mého analytického pohledu je proto v pořádku, že když už, tak že se výskyty tohoto frazému objevují pouze v nálezech Ústavního soudu, nikoliv v právních předpisech a jiných typech právních dokumentů.

„*se po pravdě uvádí*“ - tento výskyt je třeba opět analyzovat s ohledem na jeho syntaktické okolí. Výskyt tohoto slovního spojení se odráží v textu Nálezu Ústavního soudu č. 387/2009 Sb., a to opět pouze jako textová součást v rámci citace doslovného znění předmětného novinového článku. Z hlediska právně-textové analýzy tak opět nemá význam se jím sémanticky více zabývat, neboť daný právní text nikterak neovlivňuje.

„*mít do jisté míry pravdu*“ - Tento frazém je v běžném českém jazyce poměrně často využívaný. Znamená, že to, co tvrdíme, není zcela pravda (totožné se skutečností), ale zároveň ani zcela lež. Znamená to, že máme pravdu jen zčásti, ale už nevíme, z jak velké části. Nejen, že v tomto případě získává samotný termín pravdy další nový sémantický význam („*totožné se skutečností*“), ale ke všemu není přesně určena ani ona míra nebo mez, do které je tato totožnost s realitou dána. Tato formulace by se v rámci právních textů neměla vyskytovat, a to ani v rámci textů soudního rozhodování s ohledem na atributy právního jazyka – určitost, přesnost, jasnost...

Sousloví „*mít po formální stránce pravdu*“ je spjato s právní terminologií, kde rozeznáváme formální a neformální přístup. Formální je často bráno jako psané, uvedené v zákoně. Ve znění tohoto sousloví se jedná o složení sousloví „*mít pravdu*“¹⁹⁰ a „*po formální stránce*“. V komplexu a ve znění syntaktiky bodu

189 Cituji: „*Aby bylo dáno pravdě zadost, chci vás upozornit, že byl konzultován jak s předkladatelem, který je s ním smířen, tak s panem ministrem, který s ním souhlasí.*“

190 Viz výše

239. nálezu Ústavního soudu č. 177/2013 Sb. lze tomuto slovnímu spojení přisuzovat sémantický význam: „s ohledem na doslovné znění zákona lze s návrhovateli naprosto souhlasit, ale...“ (existuje ještě nějaká neformální stránka věci).

„materiální pravda“ je doktrinální právní termín; zkrácenina tzv. zásady či koncepce materiální pravdy.¹⁹¹

„objektivní pravda“ je další specifický právní termín, využívaný zejména v procesním právu. Účelem právního dokazování je vždy zjištění objektivní pravdy (tzn. toho, co se skutečně stalo -> skutečnosti/reality). Objektivní znamená nezávislá na subjektu, obecná, přijímaná všemi stejně. Opakem objektivní pravdy je pravda subjektivní, která však není v právním prostředí žádoucí.¹⁹²

„koncepce materiální pravdy“ a „zásada materiální pravdy“ označují významově totéž, stejně jako „materiální pravda“ sama. Jde o jednu z právních doktrinálních zásad, na níž stojí zejm. trestní proces. Při uplatňování zásady materiální pravdy je třeba v rámci dokazování ex officio zjistit skutečný stav věci = realitu.¹⁹³

„sluneční žár pravdy“ je metafora, která se objevila v rámci citované promluvy Emersona, ve 23. odstavci nálezů Ústavního soudu č. 55/1995 Sb. ČR. Touto metaforou bylo míněno, že se nelze před pravdou (ve smyslu skutečnosti/reality) ukrýt.

„úplná a čistá pravda“ - Termín pravdy v rámci jeho slovnědruhových a slovotvarových modifikací byl ve vybraných dokumentech velmi často spojován s dalšími termíny jako např. úplnost a správnost,¹⁹⁴ které však nejsou předmětem mé analýzy. V citaci textového znění přísahy svědků a dalších účastníků řízení je však ve vybraných právních textech opakovaně používáno slovní spojení „úplné a čisté pravdy“.¹⁹⁵ V tomto smyslu jde o pravdu ve významu vypovězení úplné a čisté „shody tvrzení se skutečností“. Nejen tak, že je zde význam pravdy opět modifikován, ale vágnost celého slovního spojení spadá i na výrazy „úplné“

191 Viz níže a viz kapitola 3.2. Pravda v právní teorii

192 Pozn.: Zajímavé je, že pojem subjektivní pravdy se ve vybraných pramenech neobjevil ani jednou a pojem objektivní pravdy jednou [211/2016 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)], třebaže se jedná o velmi významné teoretické pojmy.

193 Viz kapitola 3.2. Pravda v právní teorii

194 resp. modifikace: „úplné“, „správné“

195 Cituji: „Přisáhám na svou čest, že vypovím úplnou a čistou pravdu a nic nezamlčím.“ - z.č. 104/2013 Sb., § 50 odst.1

a „čisté“. Celé toto slovní spojení pokládám za velice nešťastné s ohledem na požadavky kladené na právní jazyk.

Bez ohledu na to, že pravda buď je anebo není (a nelze tak vůbec hovořit o její úplnosti nebo neúplnosti¹⁹⁶), další nikterak nezodpovězenou otázkou je, jaký význam má mít spojení „čistá pravda“. Obávám se, že zákonodárce v těchto případech chtěl vyzdvihnout potřebu vypovězení celé skutečnosti ze strany svědka a účastníků řízení (tzn. nezatajení některých okolností či nevypovězení lži), k zesílení této potřeby však zvolil nevhodné jazykové prostředky, které z pohledu jazykového výkladu jsou ve vztahu k termínu pravdy bezobsažné a redundantní.

„obhajovat svoji pravdu“ - Toto slovní spojení je v rámci právních textů použito v definici zásady rovnosti zbraní, kde je stanoveno, že: „*musí mít všechny strany sporu stejnou možnost mluvit a obhajovat svoji pravdu a žádná z nich nesmí mít podstatnou výhodu vůči protistraně.*“¹⁹⁷ Přestože termín „*svá (vlastní) pravda*“ inklinuje významově k sugestivnímu vnímání pravdy (skutečnosti), jedná se spíše o význam ve smyslu obhajování svého „*subjektivního přesvědčení o skutečnosti*“. Tato malá niance mění zásadním způsobem sémantické vyznění daného slovního spojení, což má za následek, že se zde objevuje další (již osmý!) možný výklad termínu pravda.

7.4.2. Výklad významu termínu „pravdivost“ - substantivum

Termín pravdivosti bývá v některých (nejen) filosofických koncepcích považován za přímý ekvivalent termínu pravda. Mnozí dokonce tvrdí, že pravdivost a pravda je totéž řečené jinak. V rámci předcházejících rozborů jsem také přijala tuto myšlenku, v úhlu pohledu sémantické roviny však musím připustit, že drobný významový rozdíl mezi těmito dvěma termíny panuje.

Zatímco pravdu lze popsat významy viz výše, především jako „*shodu tvrzení se skutečností*“,¹⁹⁸ pravdivost lze spíše definovat jako onu samotnou „*vlastnost*“, jež je připisována takovým tvrzením či přesvědčením, která nesou

196 viz stejný problém jako u slovního spojení „*do jisté míry pravdu*“

197 Nález Ústavního soudu 239/2005 Sb.

198 Viz zejména kapitola 2.4. Korespondenční teorie a kapitola 7.4.1. Výklad významu termínu „pravda“ - substantivum

pravdivostní hodnotu PRAVDA.^{199,200} V běžném hovorovém jazyce se termín „pravdivost“ užívá sporadicky. Ve vybraných pramenech se však výskyty tohoto výrazu objevují poměrně v hojném množství.

I je bylo pro účely zpracování sémantického rozboru možné roztřídit do několika skupin:

- a) pravdivost (něčeho, něčí) - „pravdivost důvodu“, „pravdivost informace“, „pravdivost prohlášení“, „pravdivost přesnosti“, „pravdivost skutečnosti“, „pravdivost směnky“, „pravdivost tvrzení“, „pravdivost účtu“, „pravdivost údaje“, „pravdivost výpovědi“, „jeho pravdivost“, „jejich pravdivost“, „pravdivost intence zákona“, „pravdivost seznamu dokladů“, „pravdivost stavu věci“, „pravdivost evidenčního záznamu“, „pravdivost právního názoru“, „pravdivost skutkové informace“, „pravdivost svědecké výpovědi“, pravdivost toho, co“, „seznam jehož pravdivost“, „údaje jejichž pravdivost“
- a.1. pravdivosti (něčeho, něčí) - „o pravdivosti hodnoty“, „o pravdivosti informace“, „o pravdivosti listiny“, „o pravdivosti prohlášení“, „o pravdivosti tvrzení“, „o pravdivosti údaje“, „o pravdivosti žádosti“, „o pravdivosti daňového přiznání“, „ani o pravdivosti stavu věci“ + „ohledně pravdivosti údaje a informace“
- a.2. ověření, posouzení, zjištění pravdivosti - „ověření pravdivosti údaje“, „ověření pravdivosti prohlášení“, „ověření pravdivosti tvrzení“, „ověření pravdivosti údaje“, „posouzení pravdivosti informace“, „zjištění pravdivosti anonymu“, „ověření jeho pravdivosti“, „posouzení pravdivosti svědka nebo spoluobviněného“ + „otevření pravdivosti údaje“
- b) frazémy s termínem pravdivost (něčeho, něčí) - „prověření pravdivosti skutkového tvrzení“, „stanovisko k pravdivosti vyúčtování“, „na předpokladu pravdivosti skutečnosti“, „z hlediska pravdivosti informace“, „za jehož pravdivost odpovídá“, „za jejichž pravdivost

199 KOLÁŘ, Petr. *Pravda a fakt*. Praha: Filosofia, 2002, 316 s. ISBN 80-700-7168-0. Str. 80

200 Pozn. Zde si opět můžeme všimnout, jak složité je dospět k jakýmkoliv definicím pravdy, pravdivosti nebo jiné jejich tvaroslovné modifikaci, neboť bez jednoho pojmu se skoro nelze dostat k jinému. (Viz upozornění na problematiku tzv. kruhových definic v kapitole 1. Pojem pravdy a faktu a v dalších kapitolách I. Teoretické části)

odpovídá“, „*judikatura se týká pravdivosti záznamu“*, „*co se týče jejich pravdivosti“*

c) pravdivost jako objekt - „*pravdivost je ...“*, „*pravdivost v % (procentech)“*, „*jako je pravdivost“*, „*pravdivost 0“*,

d) frazémy s termínem pravdivost jako objektu - „*důkaz pravdivosti“*, „*osobní morální pravdivost“*, „*po stránce pravdivosti“*, „*s přijatelnou úrovní pravdivosti“*, „*údaj pozbyl pravdivosti“*, „*na pravdivosti ztrácí konstrukce majetkové křivdy“*

O skupině a) lze komplexně říci, že v kontextu vymezených slovních spojení je termín „*pravdivosti“* chápán i zamýšlen ve výše zmíněném významu „*vlastnosti“*. Právní texty se velmi často vyslovují o „*pravdivosti informace, údaje, tvrzení, výpovědi“*, ale např. i o „*pravdivosti účtu či směnky“*²⁰¹ nebo o „*pochybnostech o pravdivosti...“*. Sémantický význam všech těchto slovních spojení a termínů je však v rámci právních textů ve všech případech totožný, bez ohledu na to, o čí pravdivost se jedná, a zda jsou výkyty podřazeny do skupiny a) či do podskupiny a.1 nebo a.2.²⁰²

Do sémantické podskupiny a.2 jsem však zařadila také jeden výskyt, který byl nalezen při zpracovávání syntaktického rozboru a já osobně jej považuji za anomálii, vykazující znaky legislativního (nebo jiného) omylu. Jde v podskupině a.2 o spojení „*otevření pravdivosti údaje“*, které se nachází v § 5 odst. 5 Nařízení vlády ČR č. 63/2006 Sb.²⁰³ Z morfologického a syntaktického hlediska je dané spojení uspořádáno správně, ze sémantického však nikoliv. Otevřít nějakou vlastnost, a už vůbec ne ve smyslu znění daného ustanovení, nelze. Domnívám se, že v tomto případě jde o překlep či přehlédnutí zjevné chyby v textu, že namísto výrazu „*otevření“* by mělo být správně napsáno „*ověření“*, čímž by daný výskyt spadl pod sémantiku podskupiny a.2.

201 , kde se má ovšem za to, že jde o zkráceninu doslovně nevyjádřeného významu ve smyslu „*pravdivosti informací či údajů, které jsou zjistitelné z účtu či směnky“*

202 Všechny spočívají primárně ve vyhodnocení pravdivosti jakožto vlastnosti (tzn. zda-li daný objekt touto vlastností disponuje či nikoliv, a lze-li ho tedy na základě ní považovat za pravdivý, vypovídající o pravdě či ne.) Ani předložka „*o“* v syntaktických vzorcích podskupiny a.1 nemění u termínu pravdivosti jeho význam v tomto smyslu.

203 Cituji: „*Fond si může pro posouzení účelu dotace vyžádat další doklady, které slouží k otevření pravdivosti údajů uvedených v žádosti o dotaci.“*

Daný výskyt neprospívá naplnění požadavků právního jazyka, co se použití termínu pravda a jeho slovo- tvarových modifikací v právních textech týče, neboť ze sémantického úhlu pohledu jde o nesmyslný výjev.²⁰⁴

Ve významu vlastnosti je pravdivost vnímána i ve skupině b), kam jsem zařadila frazémy.²⁰⁵ Důraz chci zde klást zejména na slovní spojení: „*prověření pravdivosti skutkového tvrzení*“, kdy nejde o prověřování pravdivosti jakéhokoliv tvrzení, nýbrž přímo „*skutkového tvrzení*“. To je samo o sobě vnímáno jako: „*tvrzení, které se opírá o určitý fakt, o objektivně existující realitu, která je zjiřitelná pomocí dokazování a pravdivost tvrzení je tedy ověřitelná.*“²⁰⁶

Rozlišování skutkových a jakýchkoliv jiných tvrzení mi nepřipadá v souvislosti s termínem pravdivosti z výkladového hlediska správné. I jakéhokoliv jiné tvrzení, při ověřování jeho pravdivosti, srovnáváme s objektivně existující realitou (s pravdou jakožto skutečností/realitou). Určujeme, je-li s ní tvrzení v souladu, že jde o pravdivé tvrzení, a není-li s ní v souladu, že jde o tvrzení nepravdivé. Jak ale, dle výše zmíněné definice skutkového tvrzení, můžeme tedy zjiřovat jeho pravdivost či nepravdivost, když z jeho samotné definice vyplývá, že musí jít vždy o pravdivé tvrzení (tedy o tvrzení, jemuž je vlastnost pravdivosti přiznána)? Použití spojení „*prověřování pravdivosti skutkového tvrzení*“ ve vybraných pramenech považuji za chybné a redundantní.

Dalším nalezeným slovním spojením ve skupině b) je „*stanovisko k pravdivosti vyúčtování*“. Toto slovní spojení bylo užito ve sdělení o uzavření MS pod č. 4/2002 Sb.m.s., a lze jej chápat opět ve smyslu pravdivosti – „*vlastnosti*“. Jazykově ani logicky nic nebrání tomu, aby k pravdivosti mohlo být vydáváno stanovisko.²⁰⁷

Velmi zajímavý sémantický význam má slovní spojení „*na předpokladu pravdivosti (tvrzených) skutečnosti*“. Zde se potýkáme nejen s příčícím se spojením termínů „*pravdy/pravdivosti*“ a „*skutečnosti*“, ale také s pouhým „*předpokladem*“ vlastnosti pravdivosti skutečnosti. Opět jde o jazykově nešťastně zvolené slovní

204 Pozn.: V neoficiálním zdroji na stránkách www.zakonyprolidi.cz/ je dané ustanovení zmíněného nařízení vepsáno v podobě slovního spojení „*ověření pravdivosti*“, nikoliv „*otevření pravdivost*“. Je tedy otázkou, zda a jak se daná chyba dostala do právního informačního systému LexGalaxy®, z něhož však jako z jediného přímého zdroje při zpracování své analýzy vycházím, a proto beru v potaz při svých rozborech jen jeho znění.

205 *Vysvětlivka*: tzn. ustálená právně relevantní spojení s termínem pravdivosti

206 *Pojem - skutkové tvrzení* [online]. In: mylaw [cit. 2020-04-04]. Dostupné z: <https://mylaw.cz/pojem/skutkove-tvrzeni>

207 Za předpokladu, že jím potřebujeme potvrdit existující pravdivostní hodnotu PRAVDA.

spojení. Pravdivost tvrzení by předpokládána třeba i mohla být (protože tvrzení může nést pravdivostní hodnotu PRAVDA i NEPRAVDA), ale pravdivost skutečnosti předpokládána být nemůže. Skutečnost je vždy jistá a nese vždy pravdivostní hodnotu PRAVDA, proto pouze předpokládat její pravdivost je nesmyslné.

Z celkového kontextu bodu 21. nálezu Ústavního soudu č. 419/2006 Sb. ale zároveň vyplývá, že sémantický výklad tohoto slovního spojení měl být zřejmě jiný. Nešťastně vymodelovanou jazykovou frází zde měla být zdůrazněna zásada formální pravdy.²⁰⁸ V textu tohoto nálezu Ústavního soudu mělo být zřejmě napsáno, že zejména v civilním procesním dokazování může k rozhodnutí stačit, bude-li existovat pouhá předpokládaná pravdivost tvrzení o skutečnosti. (Nikoliv však předpokládaná pravdivost tvrzených skutečností!) Na tomto výskytu lze názorně ukázat, že má premise o důležitosti kladení důrazu na pořadí jednotlivých prvků v syntaktických strukturách byla správná.²⁰⁹

Další slovní spojení „z hlediska pravdivosti informace“ vychází ze znění ustanovení § 76 odst. 2 neoficiálního úplného znění zákona č. 362/2000 Sb., kde je stanoveno, že: „Komise žádost ani prospekt nezkoumá z hlediska pravdivosti či přesnosti informací v nich obsažených.“. Sémantický význam tohoto výskytu je opět možno poměrně jednoduše vykládat ve smyslu „zohlednění vlastnosti pravdivosti“ u daných informací.

Obdobně je tomu v případě slovního spojení „judikatura se týká pravdivosti záznamu“. Zde ze sémantického výkladu vyplývá, že se celá judikatura týká řešení otázky, zda daný záznam vlastnost pravdivost má nebo nemá.

Další dvě spojení „za jehož pravdivost odpovídá“ a „za jejichž pravdivost odpovídá“ pak pouze o tom, že na jedné straně může existovat objekt, který vykazuje vlastnost pravdivosti a zároveň na druhé straně může existovat subjekt, který odpovídá (nese odpovědnost) za to, že byla danému objektu pravdivostní hodnota PRAVDA (vlastnost pravdivost) přiznána.²¹⁰

208 Viz kapitola 3.2. Pravda v právní teorii

209 Viz kapitola 7.3. Syntaktický rozbor termínu pravda v právních textech

210 Pozn.: Ve vybraném vzorku právních textů jsou za pronomina „jehož“ a „jejichž“ ukryty objekty „základní popis odpadu“, a „informace“ ve druhém případě. Někdo tak v rámci znění právních textů odpovídá za pravdivost základního popisu odpadu a někdo jiný v rámci jiného právního textu za pravdivost informací. V obojím případě jde o sémanticky správné použití termínu pravdivosti, jakožto vlastnosti těchto objektů.

Naopak k nalezení odpovídajícího významu slovního spojení „*co se týče jejich pravdivosti*“ je třeba pracovat s kontextem celého ustanovení: „*1. Česká republika zajistí, aby mezi úkoly Certifikačního orgánu patřilo: (a) vydávání osvědčení o ročním vyúčtování Agentury SAPARD a o SAPARD EURO účtu, co se týče jejich úplnosti, přesnosti a pravdivosti,*“.²¹¹ Teprve při důkladném syntaktickém rozebrání tohoto celku lze rozklíčovat, že pod spojením „*jejich pravdivosti*“ se zde skrývá „*pravdivost ročního vyúčtování*“ a zároveň „*pravdivost účtu*“. Z pohledu doslovného logického výkladu se opět jedná o nesmyslné struktury. Správně by mělo dle výše zmíněného textu docházet k: „*vydávání osvědčení o pravdivosti obsahu ročního vyúčtování a o pravdivosti obsahu SAPARD EURO účtu.*“ Z toho lze ovšem vyvodit, že v tomto výskytu neplní termín „*pravdivosti*“ úlohu „*vlastnosti*“, a že by proto bylo záhodno vysvětlit jej spíše jako „*totožnost či shodu se skutečností*“.

Ve skupině c) se dostáváme k sémantickému výkladu termínu „*pravdivost*“ ve smyslu objektu, nikoliv ve smyslu vlastnosti. První tři výskyty jsou velmi zajímavé, a to tím, že jde v podstatě o speciální sémantická vymezení termínu *pravdivosti* vždy platná pro ten daný konkrétní právní text; v rámci něhož nelze termín *pravdivosti* vnímat jinak než dle uvedeného vymezení.²¹²

V neoficiálním úplném znění vyhlášky Ministerstva zdravotnictví č. 252/2004 Sb. je *pravdivost* vnímána jako: „*těsnost shody mezi průměrnou hodnotou získanou z velkého počtu výsledků měření a přijatou referenční hodnotou.*“, a která je zároveň udávána „*v % limitní hodnoty ukazatele*“, a jež je dále v textu jednou zmíněna v souvislosti s limitní hodnotou „*pravdivost 0*“.

Slovní spojení „*jako je pravdivost*“ je naopak v jiném právním textu použito v souvislosti s výčtem sledovaných parametrů, které jsou součástí číselníku ukazatele jakosti vody dle č. 5 odstavce d) právního textu č. 134/2004 Sb. Ačkoliv je zde *pravdivost* definována jako jedna z požadovaných vlastností na použitelnou metodu, jde o obdobně specifický případ jako v předchozím odstavci. Z následující věty tohoto odstavce²¹³ totiž vyplývá, že všechny vlastnosti (včetně takto uvedené *pravdivosti*) jsou měřitelné, tzn. že výsledná hodnota v tomto

211 Sdělení o uzavření MS ČR č. 4/2002 Sb.m.s.

212 Tzn. že jeho sémantický význam je zde v rámci vysvětlivek k tabulce definován zcela jednoznačně a nelze v rámci tohoto právního textu na termín *pravdivost* nahlížet jakkoliv jinak.

213 Cituji: „*Výsledná hodnota některých ukazatelů může být složena (vypočtena) z dílčích měření.*“

případě bude zřejmě vyjádřitelná číselně, nikoliv jako klasicky hodnotami PRAVDA a NEPRAVDA. Zároveň však jde o vlastnost, která je v této podobě specifická a zohlednitelná pouze v rámci daného právního textu, nikoliv v rámci širšího právního odvětví či v rámci celého právního řádu; i z toho tedy plyne její odlišnost od výše zmíněných sémantických výkladů jiných výskytů termínu pravdivosti ve smyslu vlastnosti.

Konečně *ve skupině d)* jsou zařazeny frazémy s termínem pravdivost, které alespoň na první pohled nelze ze sémantického hlediska považovat za formy vymezení nějaké vlastnosti. Prvním z těchto frazémů je „*důkaz pravdivosti*“ využívaný v širším syntaktickém spojení „*důkaz pravdivosti údajů*“ ve sdělení o uzavření MS ČR č. 40/2000 Sb.m.s.. Z pohledu sémantiky jde o další z redundantních, tedy nešťastně zvolených frazémů. Důkaz sám o sobě totiž dle slovníku spisovného jazyka českého vyjadřuje suma sumárum: „*potvrzení, dokázání nějaké skutečnosti/reality*“.²¹⁴ Na první pohled se sice zdá, že je frazém využit správně.²¹⁵ Jenže v tomto případě je třeba vzít v úvahu plný doslovný výklad, tj.: „*potvrzení skutečnosti o vlastnosti vyjadřující pravdivostní hodnotu pravda údajů*“. Ten však zní poněkud krkolomně, neboť mezi termínem „*důkaz*“ a *pravdivostí* dochází k sémantické kolizi. Správným řešením by bylo v daném slovním spojení použití pouze jednoho z těchto dvou termínů.²¹⁶

Dalším ze zmatečných frazémů ze skupiny d) je dle mého názoru „*osobní morální pravdivost*“ (a v návaznosti na ni i „*osobní morální opravdovost*“). Tato dvě slovní spojení se objevují jedině v nálezů Ústavního soudu č. 106/2003 Sb. a v podstatě ani jedno z nich nemá relevantní význam. K jejich sémantickému zanalyzování je třeba vyhodnotit celé dva předcházející odstavce daného právního textu, aby člověk vůbec dokázal rozpoznat, co těmito slovy chtěl jejich autor sdělit. A aby následně došel k názoru, že autor, když už, měl spíše použít spojení „*osobní morální pravdy*“. Autor totiž pravděpodobně zamýšlel vnuknout danému slovnímu spojení význam: „*osobního (morálního) přesvědčení*“.

214 Důkaz. In: HAVRÁNEK B., BĚLIČ J., HELCL M., JEDLIČKA A. a kolektiv. *Slovník spisovného jazyka českého* [online]. Praha: Ústav pro jazyk český, 2011, [cit. 2020-03-24]. Dostupné z: <https://ssjc.ujc.cas.cz/search.php?hledej=Hledat&heslo=d%C5%AFkaz&sti=EMPTY&where=hesla&hsubstr=no>

215 Pozn.: Jak jsme si již vysvětlili, k potvrzení pravdivosti dojít může. (Viz předchozí slovní spojení)

216 Buď ve smyslu „*potvrzení pravdivosti údajů*“ (tj. potvrzení, že údaje danou vlastnost mají) nebo ve smyslu „*důkazu údajů*“ (pro případ, chtěli-li bychom říci, že skutečnost byla potvrzena na základě nějakých údajů).

o skutečnosti“, které může zakládat onu „bezodkladnost jednání člověka v konkrétní situaci“, o které autor v dané pasáži právního textu hovoří. Termín „pravdivost“ ani termín „opravdovost“ však ve významu „přesvědčení o skutečnosti“ vykládat nelze.²¹⁷

Zato frazém „po stránce pravdivosti“ v daném kontextu textu nálezu Ústavního soudu č. 177/2013 již použitelný je. Ze znění první části jeho bodu 307²¹⁸ vyplývá, že stát neřeší pravdivost obsahu jednotlivých náboženských vyznání. Tzn, že stát vůbec nijak neřeší a ani ho nezajímá, zda obsah projevů náboženských vyznání vykazuje pravdivostní hodnotou pravda nebo nepravda.

V dalším frazému „s přijatelnou úrovní pravdivosti“ je pravdivost využita úplně odlišně než jak tomu bylo u předchozích případů. Zde je totiž považována pouze za součást významu výrazu „přesnost“.²¹⁹ Z hlediska sémantiky nás v tomto případě nemusí příliš zajímat, co konkrétně si představit pod pojmem pravdivosti, neboť důraz v tomto textu je kladen především na význam samotného termínu přesnosti. I přesto z mého pohledu znepokojující součástí celého frazému by mohlo být slovní spojení „s přijatelnou úrovní“, které je v právu považováno za neurčitý pojem, jenž předurčuje možnost vždy různého výkladu s ohledem na širší kontext. Jak přesnost, tak pravdivost, však nemůžeme klasifikovat na několika úrovních (zkrátka buď jsou, nebo nejsou), což odporuje zamýšlenému účelu slovního spojení „s přijatelnou úrovní“.

Že „údaj pozbyl pravdivosti“ lze naopak sémanticky analyzovat jednoduše, neboť se význam termínu pravdivosti opět vztahuje k jeho povaze jakožto vlastnosti. Každou vlastnost lze pozbyt, resp. ztratit. To samé se děje s uměle vytvořenou konstrukcí „majetkové křivdy“, která dle frazému „na pravdivosti ztrácí konstrukce majetkové křivdy“ také nepozbývá nic jiného než svou vlastnost. Formulace v tomto případě je však použita trochu archaicky.²²⁰

217 Pozn.: To lze jen u termínu „pravda“, připustíme-li, že je možné tento termín vykládat ve smyslu koherenční teorie či dle definice 2) vyplývající ze slovníku spisovného jazyka českého. (Viz podkapitola 7.4.1. Výklad významu termínu „pravda“ - substantivum)

218 Cituji: „V tomto ohledu hovoří náleze o zásadě pluralismu a náboženské tolerance, kdy stát nezaujímá postoje k obsahu jednotlivých náboženských vyznání (po stránce pravdivosti, užitečnosti apod.)...“

219 Cituji: „Mez stanovitelnosti je stanovený násobek meze detekce v koncentraci určujícího prvku, který může být přiměřeným způsobem určen s přijatelnou úrovní přesnosti (pravdivosti a preciznosti).“ ? 70/2018 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

220 Pozn.: Lépe by bylo napsat: „Vlastnost pravdivost ztrácí konstrukce majetkové křivdy.“

To samo o sobě pochopení významu daného sdělení nepřekáží, nicméně do textů práva tento způsob psaní vzhledem k zařazení právního jazyka k administrativnímu funkčnímu stylu asi nepatří. Druhou otázkou navíc je, zda vůbec lze hovořit o pravdivosti nějaké konstrukce?!

Jak tedy vyplývá z výše uvedeného, termín pravdivosti je v rámci právních textů využíváný v naprosté většině případů ve významu vlastnosti, jež je přisuzována nějakému objektu. (Díky čemuž je možno také danému objektu přisoudit dle korespondenční teorie²²¹ pravdivostní hodnotu pravda nebo nepravda.) A to vyjma jednoho specifického případu výše, kdy je termín pravdivost užit chybně ve zcela jiném sémantickém vyznění. Zdá se tedy, že se sémantickým vnímáním výrazu pravdivost není v rámci právních textů takový problém, jako tomu bylo u výrazu „pravda“.²²² Na druhou stranu je zde patrných mnohem více syntaktických chyb a problémů s návazností na větné okolí.

7.4.3. Výklad významu tvarů „pravdivý, pravdivá, pravdivé“, „pravdivostní“ – adjektiva a „pravdivě“ – adverbium

Přídavná jména i příslovce se v české gramatice nejčastěji odvozují ze substantiv. Z toho lze dedukovat, že i jejich sémantiku bude možno vykládat nejlépe ve vztahu k významům výrazů v podobě substantiv.²²³

Ze syntaktického rozboru vyplývá, že ve vybraných pramenech byl termín pravdy modifikován pouze do tvarů adjektiv „pravdivý, pravdivá, pravdivé“ a do adverbia „pravdivě“. K tomu je třeba připočíst navíc ještě výraz adjektiva „pravdivostní“²²⁴ a pro účely sémantické analýzy rozřadit jednotlivé nalezené výskyty do následujících skupin:

- a) pravdivý/pravdivá/pravdivé (někdo nebo něco) - „pravdivá informace“, „pravdivá hodnota“, „pravdivá interpretace“, „pravdivé hlášení“, „pravdivé tvrzení“, „pravdivé vysvětlení“, „pravdivý obraz“,

221 Viz kapitola 2.4. Korespondenční teorie

222 , který bylo možné vysvětlovat až osmi různými způsoby!

223 Viz kapitola 7.4.1. Výklad významu termínu „pravda“ - substantivum a kapitola 7.4.2. Výklad významu termínu „pravdivost“ - substantivum

224 Viz. Příloha č. 14 – Úplný přehled zjištěných syntaktických struktur

„pravdivý podklad“, „pravdivý údaj“, „pravdivý informační tok“, „pravdivý obchodní záznam“, „pravdivá tvrzení procesní strany“, „pravdivý obraz sovětských poměrů“, „neposkytnutí pravdivých obchodních záznamů“, „informace v pravdivé podobě“, „obchodní praktika obsahující pravdivou informaci“, „o splnění povinnosti pravdivá zpráva“, „pravdivý obraz o riziku a jeho míře“, „pravdivé zodpovězení dotazu“, „pravdivé prohlášení o majetku“, „povinnost k pravdivému sdělení“

- a.1. pravdivý/pravdivá/pravdivé + ...skutečnost... - „pravdivá skutečnost“, „pravdivý fakt“, „pravdivá informace o skutečnosti“, „pravdivý popis všech rozhodných skutečností“, „pravdivý obraz o dotazované skutečnosti“, „pravdivé zjištění skutečnosti“, „pravdivé zobrazení skutečnosti“, „pravdivé vylíčení rozhodujících skutečností“, „pravdivá výpověď o skutečnosti“
- b) (někdo nebo něco) pravdivý/pravdivá/pravdivé - „informace pravdivá“; „poskytovat je pravdivé“, „dokumenty a informace pravdivé“, „skutečnost pravdivá v občanském průkazu“, „údaj sám o sobě pravdivý“
- c) uznání a pokládání za pravdivé - „soud uzná za pravdivou“, „pokládat přednes za pravdivý“, „skutečnost se považuje za pravdivou“, „považuje se údaj za pravdivý“, „budou se pokládat za pravdivé“
- d) pravdivě - „pravdivě informovat“, „pravdivě odpovědět“, „pravdivě označovat“, „pravdivě oznámit“, „pravdivě sdělit“, „pravdivě vyplňovat“, „informovat pravdivě“, „uvádět pravdivě“, „uvést pravdivě údaj“, „vypovídat pravdivě“, „musí být vedena pravdivě“, „musí být zpracována pravdivě“, „dokumentaci vést pravdivě“, „neposkytnout údaj pravdivě“, „poskytnout údaj pravdivě“, „vypracovat posudek pravdivě“, „zodpovědět dotaz pravdivě“, „poskytnout je pravdivě“, „musí je vyplnit pravdivě“, „není pravdivě deklarován“, „o povinnosti vypovídat pravdivě“, „porušení povinnosti pravdivě zodpovědět dotaz“, „zvíře s pravdivě uvedenou informací“, „pravdivě zobrazovat skutečnost“
- e) pravdivostní - „pravdivostní hodnota“

Ve skupině a) jsou vypsaný všechny nalezené výskyty z vybraných pramenů, které obsahují výrazy „pravdivý/pravdivá/pravdivé“ ve vztahu k nějakému objektu (informaci, údaji, tvrzení, výpovědi atd.). Ve většině těchto případů jejich sémantický výklad značí, že se vyjadřujeme o objektech, jejichž „obsah“ se buď „shoduje se skutečností“ anebo „je ve shodě se skutečností“. V tomto duchu lze vyložit zejména výskyty typu „pravdivá informace“, „pravdivé hlášení“, „pravdivé tvrzení“, „pravdivé vysvětlení“ atd.

Už tímto způsobem však nelze doslovně sémanticky vyložit například slovní spojení „pravdivý informační tok“. Základní vazba v tomto sousloví je totiž tvořena vzorcem [(A1) – S]²²⁵ -> „pravdivý tok“. A zatímco informace mohou být samy o sobě pravdivé,²²⁶ tok sám o sobě pravdivý být nemůže, neboť nedisponuje obsahem, jehož pravdivost by mohla být zkoumána.

Stejně tak nelze jazykovým doslovným výkladem dojít k uspokojivému zjištění významu slovních spojení v podskupině a.1., která se skládá ze spojení adjektiv „pravdivý/pravdivá/pravdivé“ s termínem „skutečnost“. V této podskupině v podstatě všechny výskyty považuji za redundantní z důvodu uvedeného již výše při analyzování významu například slovního spojení „pravdivé skutkové tvrzení“.²²⁷

Co se týče skupiny výskytů výrazů „pravdivý, pravdivá, pravdivé“ pod bodem b) v této podkapitole, ta zdánlivě vypadá, že sémanticky odpovídá základní skupině a). Nelze to ale tvrdit o všech případech. Jak již bylo několikrát zmíněno, rozdíl v syntaktickém pořadí jednotlivých prvků ve větě může mít někdy vliv právě na sémantický výklad daných slovních spojení a slovní spojení v této skupině jsou toho důkazem.²²⁸ Zatímco slovní spojení „informace pravdivá“

225 Viz „pravdivý informační tok“ v Příloze č. 14 – Úplném přehledu zjištěných syntaktických struktur

226 *Vysvětlivka*: Jsou objektem, jejichž obsah může být ve shodě se skutečností (viz výše)

227 *Pozn.*: Vztah mezi termínem pravdy a skutečností, respektive vztah mezi termínem pravdy a faktem, jsem navíc řešila již v teoretické části své práce, v kapitole 1. Pojem pravdy a faktu. V obou případech se jedná o využití dvou termínů v jednom frazému, které mají ale sémanticky zaměnitelný nebo dokonce totožný význam. (Např.: slovní spojení „pravdivá skutečnost“ sémanticky značí „skutečnost, která je totožná se skutečností“, naproti tomu např. „pravdivé zobrazení skutečnosti“ značí „zobrazení skutečnosti, které je ve shodě se skutečností“, anebo „pravdivé vylíčení rozhodujících skutečností“ by znamenalo „vylíčení rozhodujících skutečností, které se zakládá na shodě tvrzení se skutečností“.) Nejen, že rozklíčování významů daných slovních spojení působí zmatečně, ale z logického hlediska je ani není možné správně pochopit. Je-li v daném slovním spojení již využito termínů „skutečnost“ nebo „fakt“, pak zároveň nelze užít termín pravdy.

228 Zároveň zde je potvrzení mé premise, že tento druh výskytů se v mnou definovaném prostředí vzorku bude ze sémantického hlediska nacházet, a že jsem učinila správné rozhodnutí, když jsem

a „skutečnost pravdivá v občanském průkazu“ lze sémanticky vyložit v duchu viz výše, slovní spojení „poskytovat je pravdivé“ a „dokumenty a informace pravdivé“ je nutno vykládat v o něco pozměněném významu. Mělo by jít o výklad ve smyslu: poskytování a předkládání dokumentů a informací „v takové podobě, aby se jejich obsah shodoval se skutečností“.

Z mého pohledu sémanticky nejzajímavějším úkazem ve vybraných pramenech je určitě slovní spojení „údaj sám o sobě pravdivý“, který se objevil ve znění § 5 odst. 1 písm. b) zákona č. 36/2008 Sb. Jde totiž o oxymóron (protimluvu), která do právních textů (administrativního funkčního stylu²²⁹) absolutně nepatří. Ač jeho použití nebrání správnému pochopení textu této právní normy, z lingvistického pohledu jde o paradox. Jestliže „údaj pravdivý“ lze vyložit ve smyslu údaje *jsoucího ve shodě „se“ skutečností* či *obsahujícího shodu „se“ skutečností*, pak nemůže být zároveň údajem pravdivým „sám o sobě“, tj. „bez“ dalšího prvku.

Skupina výskytů c) naopak obsahuje pouze ta slovní spojení, jimiž se něco buď „uznává za pravdivé“ anebo „pokládá za pravdivé“. Jejich sémantický výklad lze v podstatě vymezit stejně, jako jsem to v podkapitole 7.4.1. Výklad významu termínu „pravda“ - substantivum učinila u slovního spojení „dát za pravdu“. Jediný sémantický rozdíl mezi nimi spočívá v tom, že zatímco u „uznání za pravdivé“ a „dávání za pravdu“ jde o subjektivní postoj nějakého subjektu vůči konkrétnímu objektu, u „považování za pravdivé“ jde o vyjádření spíše objektivního, obecně přijímaného postoje.²³⁰

V této skupině se opět objevuje také jeden redundantní výskyt: „skutečnost se považuje za pravdivou“. (Vysvětleno již několikrát; viz výše.)

Konečně *skupina d)* obsahuje veškeré výskyty adverbia „pravdivě“. V rámci vybraného vzorku právních pramenů lze u naprosté většiny frazémů, v nichž se objevuje adverbium „pravdivě“, vyložit jej jako: „v souladu se skutečností“.

se pro zpracování sémantické analýzy rozhodla vycházet z výsledků syntaktického rozboru v širším pojetí. (Viz kapitola 7.3. Syntaktický rozbor termínu pravda v právních textech)

229 Viz kapitola 6.1. Sledovaná kritéria

230 *Pozn.*: Lze jej zároveň významově přiřadit k tzv. právní domněnce, jejíž smysl spočívá v tom, že existují situace v právu, u kterých nevíme jistě, zda nastaly, či nikoliv, ale předpokládáme, že nastaly (že jsou pravda). Objektivita je v těchto případech zaručena tím, že je-li v právním textu napsáno, co máme „považovat za pravdivé“, pak platí pro všechny adresáty bez výjimky, že (ať už je reálná situace jakákoliv), právně považujeme danou situaci za nastalou = skutečnou (pravdivou).

Můžeme „*vypovídat v souladu se skutečností*“, „*vést dokumentaci v souladu se skutečností*“, ale i někoho o něčem „*informovat v souladu se skutečností*“ apod.

Jediné, co nelze v souladu se skutečností provést, je „*zobrazovat skutečnost*“²³¹ a mluvit o zvířatech „*s pravdivě uvedenou informací*“,²³² kde by bylo vhodnější toto slovní spojení na základě jeho myšleného sémantického významu modifikovat do podoby „*v souladu se skutečností uvádět informaci o zvířeti*“, popřípadě v kontextu celého textu do znění: „*dodávat na jatky pouze jatečná zvířata s uvedením pravdivých a úplných informací o jejich potravinovém řetězci v souladu s přílohou...*“. Pak by bylo možné toto znění sémanticky vyložit dle modelu „*pravdivé informace*“.²³³

Posledním frazémem tvořícím skupinu e) je v této podkapitole „*pravdivostní hodnota*“. O pravém obsahu tohoto termínu jsem se již několikrát zmínila.²³⁴ V textu nálezu Ústavního soudu č. 419/2006 Sb. byl však tento termín využit obsolentně, což má v daném případě bohužel vliv i na právní bezvýznamnost celého tohoto nálezu, neboť v něm nebylo přesně řečeno, o jaké pravdivostní hodnotě se hovoří.

Soudce v tomto nálezu uvedl, že: „*Ustanovení § 133a odst. 2 o. s. ř. toliko podmíněně přičítá (tj. neprokáže-li se za řízení jakkoli opak) pravdivostní hodnotu tvrzením žalobce o nerovném zacházení, a tím z něj snímá břemeno důkazu.*“²³⁵ Ačkoliv z kontextu dané věty plyne, že sémanticky logicky si máme znění této věty pravděpodobně vyložit tak, že: „*pravdivostní hodnotu „PRAVDA“ máme přičítat tvrzením žalobce, pokud v rámci zjišťování skutkového stavu není prokázán opak*“, jde pouze o naši přirozenou domněnku výkladu dané věty. Ve skutečnosti nevíme jistě, zda pan soudce nemínil, abychom tvrzením žalobce „automaticky“ přičítali spíše pravdivostní hodnotu NEPRAVDA, není-li prokázán opak.²³⁶

231 Sémantické vysvětlení výskytu „*pravdivě zobrazovat skutečnost*“ v poznámce pod čarou č. 227

232 Výskyt „*zvířata s pravdivě uvedenými informacemi*“ v zákoně č. 302/2017 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

233 Viz výše

234 Viz zejména v kapitole 2.4. Korespondenční teorie

235 Nález Ústavního soudu č. 419/2006 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

236 Pozn.: I z pohledu logiky a kontextu toho, jak naše právo funguje, by se totiž jednalo možná o předpokládanější výklad daného slovního spojení.

7.4.4. Výklad významu termínu „opravdovost“ – substantivum a tvaru „opravdový, opravdová, opravdové“ - adjektivum

Mezi samotným substantivem „opravdovost“ a adjektivy „opravdový, opravdová, opravdové“ panuje obdobný vztah jako mezi substantivy pravda a pravdivost a adjektivy „pravdivý, pravdivá, pravdivé“.²³⁷ Vzhledem k tomu, že termín „opravdovost“ byl ve vybraných pramenech nalezen pouze jedenkrát a že jsem jej sémanticky v podstatě rozebrala společně se slovním spojením „osobní morální pravdivost“,²³⁸ budu se v této podkapitole věnovat pouze sémantickému výkladu výrazů adjektivní formy „opravdový, opravdová, opravdové“.

Na první pohled by se mohlo zdát, že termíny pravda a pravdivost souvisejí s opravdovostí jen ve smyslu stejného kořene slova. I jejich sémantické významy jsou si však příbuzné, až v některých případech totožné, což je mimochodem jeden z důvodů, proč jsem i je (výrazy vytvořené ze základního termínu pravda za pomoci prefixu „-o“) zařadila do svých analýz.²³⁹

Význam výrazu „opravdový“ je opět možno vymezit dle slovníku spisovného jazyka českého²⁴⁰; a to hned trojím způsobem:

1. *opravdový* - jsoucí ve skutečnosti, opravdu; pravý, skutečný, (nefalšovaný)
2. *opravdový* - (o citových a myšlenkových hnutích) pociťovaný, míněný vážně, doopravdy; upřímný, hluboký
3. *opravdový* - (o člověku) pojímající věci upřímně, pravdivě, vážně; vážný, seriózní (op. povrchní)²⁴¹

237 Viz podkapitola 7.4.3. Výklad významu tvarů „pravdivý, pravdivá, pravdivé“, „pravdivostní“ - adjektiva a „pravdivě“ - adverbium

238 Viz podkapitola 7.4.2 Výklad významu termínu „pravdivost“ - substantivum

239 Pozn.: Především na základě premise, že minimálně některé z akceptovatelných výrazů „opravdovost“ a „opravdový, opravdová, opravdové“ budou stejně jako modifikované výrazy „pravdy“ závislé na sémantickém vymezení pomocí pojmu „skutečnosti/ reality“. Což se hned následně potvrzuje.

240 HAVRÁNEK B., BĚLIČ J., HELCL M., JEDLIČKA A. a kolektiv. *Slovník spisovného jazyka českého* [online]. Praha: Ústav pro jazyk český, 2011, [cit. 2020-03-26]. Dostupné z: <https://ssjc.ujc.cas.cz/>

241 Opravdový. In: HAVRÁNEK B., BĚLIČ J., HELCL M., JEDLIČKA A. a kolektiv. *Slovník spisovného jazyka českého* [online]. Praha: Ústav pro jazyk český, 2011, [cit. 2020-03-26]. Dostupné z: <https://ssjc.ujc.cas.cz/search.php?hledej=Hledat&heslo=opravdov%C3%BD&sti=EMPTY&where=hesla&hsubstr=no>

Otázkou však zůstává, k jakému výkladu lze dojít v rámci sémantického rozboru jednotlivých výskytů ve vybraných právních textech. V nich byly výrazy „*opravdový, opravdová a opravdové*“ vyhledány celkem v deseti případech, z nichž čtyři se týkaly slovních spojení „*projevování opravdového zájmu (o dítě nebo o zůstavitele)*“, které by bylo možné jednoduše sémanticky podřadit pod definici dle bodu 1.^{242,243}

Ve výkladovém významu „*opravdového = skutečného*“ se ve vybraných dokumentech nachází i slovní spojení „*opravdový úmysl dárce*“ a „*opravdová demokracie*“.²⁴⁴

Srozumitelnost „*projevovaného opravdového zájmu*“ je naproti tomu potlačena v případě výskytu „*posledního projeveného opravdového zájmu*“.²⁴⁵ Doslovným jazykovým výkladem by na základě tohoto výskytu bylo totiž možné dojít k závěru, že opravdových zájmů o jeden konkrétní objekt může být, třeba i v průběhu času, vícero. S tím však nelze souhlasit. Každý člověk může mít opravdový zájem o více objektů, nemůže však mít více opravdových zájmů o jeden objekt.²⁴⁶ Formulace věty: „*Má se za to, že nezájem rodiče o dítě je zjevný, trvá-li alespoň tři měsíce od posledního projeveného opravdového zájmu*“,²⁴⁷ která se vyskytuje hned ve třech vybraných právních textech, je proto z mého pohledu nevhodná. Správné znění této formulace, aby po jazykové i logické stránce odpovídala požadavkům právního jazyka, by dle mě mělo vypadat alespoň takto: „*Má se za to, že nezájem rodiče o dítě je zjevný, trvá-li alespoň tři měsíce od posledního projevu opravdového zájmu*.“²⁴⁸

Odišně vykládat je třeba také výraz „*opravdový*“ ve vazbě se slovy „*spojení se státem*“. V rámci nálezu Ústavního soudu č. 207/1994 Sb. je výraz „*opravdový*“ použit primárně jako překlad termínu „*genuine*“, mluví-li se o případu Nottebohm.

242 *Vysvětlivka*: Zájem o daného člověka tedy není předstíraný (lživý), ale je vážně míněný (dle pravdy - skutečnosti)

243 *Pozn.*: Mimoto, zde bych ráda upozornila na to, že frazém „*projevování opravdového zájmu o něco*“ je hojně užíván i v běžném hovorovém jazyce, tudíž jeho užití v daném slova smyslu v rámci právních textů přispívá k naplnění požadavku srozumitelnosti právního jazyka.

244 Ta tedy ale spíše ve významu pravé, absolutní demokracie bez jakýchkoliv nedemokratických prvků.

245 3/2009 Návrhy; 401/2012 Sb.; 4952/2018 Sb.p – NÚ 89/2012 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

246 *Vysvětlivka*: Není myšleno ve smyslu předmětu – věci, ale ve smyslu předmětu zkoumání

247 3/2009 Návrhy; 401/2012 Sb.; 4952/2018 Sb.p – NÚ 89/2012 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

248 *Pozn.*: Na rozdíl od projeveného zájmu, který může být vůči jednomu objektu pouze jeden, může být konkrétních dílčích projevů zájmu vůči jednomu objektu vícero.

V tomto případě tak dochází netradičně k tzv. dvojímu výkladu (jednou z cizího jazyka do českého a podruhé ze znění psaného textu do jeho sémantické podoby).

Vezmu-li v úvahu předpoklad, že soudce správně sémanticky přeložil do českého jazyka celý případ Nottebohm, pak z kontextu a znění nálezu Ústavního soudu č. 207/1994 vyplývá, že v tomto případě je frazém „*opravdové spojení se státem*“ míněn ve významu: „*blízkého vztahu ke státu udělujícímu občanství*“. Soudce zde využil možnosti tzv. výkladu orgánu aplikujícího právo, tedy že sám za sebe vyložil daný termín určitým originálním způsobem.

Podoba výrazu „*opravdové*“ se v dalším výskytu objevila ve slovním spojení „*opravdové technické úsilí*“. Zde by bylo možné vymezit jeho sémantický význam ve smyslu „*skutečně projeveného úsilí technické povahy*“, neznělo-li by větné okolí tohoto spojení následovně: „*...takové financování je schopné přispívat ke skutečnému a opravdovému technickému úsilí, které je vynakládáno k zajištění postupné integrace železnic na evropské úrovni...*“.²⁴⁹ V této syntaktické struktuře je tudíž výraz „*opravdovému*“ použit nadbytečně. Jeho sémantický význam je totiž totožný s dále užitými výrazy „*skutečnému*“ a „*keré JE vynakládáno*“.²⁵⁰

Posledními výskyty patřícími do této podkapitoly jsou slovní spojení „*opravdový průmyslový podnik*“ a „*opravdový průmyslový závod*“, přičemž v rámci jednoho právního předpisu²⁵¹ se hovoří o „*podniku*“ a v rámci druhého²⁵² o „*závodu*“. Zda mají tyto dva právní texty na mysli totožný objekt, to vědí jistě pouze jejich autoři. Logiku jazykového vztahu mezi jednotlivými výrazy v daných slovních spojeních však nelze rozporovat, budeme-li je vnímat ve smyslu výkladu „*opravdového*“ jako „*skutečně existujícího*“ průmyslového závodu nebo podniku. Nicméně nesmíme se přitom dívat na větné okolí těchto slovních spojení, neboť pak bychom zjistili, že širší větné okolí daných výskytů zní takto: „*skutečný a opravdový průmyslový podnik/závod*“.²⁵³ (Zde za redundantní považuji uplatnění termínu „*opravdovosti*“, neboť výraz „*skutečný*“²⁵⁴ je v daném kontextu sémanticky průhlednější a z hlediska srozumitelnosti i bližší laické veřejnosti.)

249 133/2002 Sb.m.s. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

250 *Vysvětlivka*: Rozuměje tím, že už se to ve skutečnosti (opravdu) děje, a proto již není třeba dalším výrazem zdůrazňovat „*opravdovost*“ (skutečnost, existenci) takového jednání.

251 248/1995 Sb. ČR (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

252 199/1996 Sb. ČR (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

253 248/1995 Sb. ČR; 199/1996 Sb. ČR (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

254 *Vysvětlivka*: odpovídající skutečnosti, reálný, existující

7.4.5. Výklad významu výrazů „vpravdě“ a „opravdu“ – partikule

Ve vybraném vzorku právních dokumentů se s ohledem na vyhledávání výskytů termínu pravda a jeho slovovarových modifikací vyskytly i dvě podoby částic „vpravdě“ a „opravdu“. O zdůrazňovací funkci, kterou partikule v textech zpravidla mívají, jsem se zmiňovala již v kapitole 7.3. Syntaktický rozbor termínu pravda v právních textech.

Jejich přesnější jazykové významy však v obecné rovině lze opět vymezit za pomoci slovníku spisovného jazyka českého²⁵⁵ takto:

1. *vpravdě* - ve skutečnosti – (*např. zdánlivě slabý, ale vpravdě velmi výkonný*)
2. *vpravdě* - opravdu, vskutku, skutečně – (*např. vpravdě dokonalá práce*)
3. *vpravdě* - po pravdě, pravdivě – (*např. všechno mu vpravdě, jak se stalo, pověděla*)²⁵⁶

a

1. *opravdu* - skutečně, doopravdy, vpravdě, vskutku, vážně, zaručeně - (*např. mít někoho opravdu rád*)
2. *opravdu* - vyjadřuje zdůraznění; skutečně, věru, zajisté – (*např. opravdu nevím, kde mi hlava stojí*)²⁵⁷

Jak je vidno, výrazy „vpravdě“ a „opravdu“ se minimálně v jednom z možných obecných sémantických výkladů navzájem naprosto stírají.²⁵⁸ To mě dovedlo k tomu, že *do skupiny a)* zařazuji z vybraného vzorku právních dokumentů jak některé výskyty obsahující výraz „vpravdě“, tak některé výskyty obsahující výraz „opravdu“. V obou případech jde o výskyty, v nichž sémantické vymezení výrazu „vpravdě“ nebo „opravdu“ odpovídá „prostředku, jímž je v textu kladen

255 HAVRÁNEK B., BĚLIČ J., HELCL M., JEDLIČKA A. a kolektiv. *Slovník spisovného jazyka českého* [online]. Praha: Ústav pro jazyk český, 2011, [cit. 2020-03-26]. Dostupné z: <https://ssjc.ujc.cas.cz>

256 Vpravdě. In: HAVRÁNEK B., BĚLIČ J., HELCL M., JEDLIČKA A. a kolektiv. *Slovník spisovného jazyka českého* [online]. Praha: Ústav pro jazyk český, 2011, [cit. 2020-03-26]. Dostupné z: <https://ssjc.ujc.cas.cz/search.php?hledej=Hledat&heslo=vpravd%C4%9B&sti=EMPTY&where=hesla&hsubstr=no>

257 Opravdu. In: HAVRÁNEK B., BĚLIČ J., HELCL M., JEDLIČKA A. a kolektiv. *Slovník spisovného jazyka českého* [online]. Praha: Ústav pro jazyk český, 2011, [cit. 2020-03-26]. Dostupné z: <https://ssjc.ujc.cas.cz/search.php?hledej=Hledat&heslo=opravdu&sti=EMPTY&where=hesla&hsubstr=no>

258 Význam dle bodu 2. u výrazu „vpravdě“ = význam dle bodu 1. u výrazu „opravdu“

důraz především na následující jiný, na něj přímo navazující výraz (nejčastěji v podobě slovesa) v tom kterém slovním spojení.“

Z vybraných pramenů se to týká těchto výskytů (skupina a): „vpravdě tvrdý zákon, ale zákon (*dura lex, sed lex*)“, „obsahující vpravdě delegaci zákonodárné moci“, „vpravdě matoucí terminologie“, „je-li mechanismus opravdu zařazen“, „opravdu nelze přehlédnout“, „opravdu zachází odlišně“, „opravdu k dispozici“, „opravdu pro to“, „by opravdu neměl být nucen“, „je opravdu únosné“, „nabídka je opravdu zaručena“, „by chtěl skutečnost opravdu vyjádřit“, „by se opravdu přesunulo“, „nebylo by možné to opravdu stihnout“ a „konvenční výzbroj a techniku opravdu obsahuje“.

Druhá skupina b) je složena z výskytů: „opravdu takto“, „opravdu hrozit“, „opravdu bezplatně“, „opravdu demotivující účinek“, „opravdu opodstatněný faktor“, „opravdu slušné dítě“, „dikriminaci opravdu nasvědčující“, „mají být opravdu přijaty“, „opravdu dlouhá legisvakanní lhůta“, „opravdu rozdělovat dražební věřitele“, „opravdu zakládá odlišné postavení“, „v opravdu závažných případech“, „odpovídá-li opravdu obecnému zájmu Unie“, „opravdu zvláštní oběť ve prospěch celku“.²⁵⁹ U těchto výskytů je proti skupině a) asi tak dvakrát zesíleno sémantické zdůraznění další větné části.²⁶⁰

Mimo výše zmíněných patří do skupiny b) také slovní spojení „se dostane opravdu skutečně nemocným“. Zde je však opět potřeba upozornit samostatně na jeho nadbytečnost.²⁶¹

Nakonec zcela specifickým způsobem je třeba přistupovat k výkladu výskytu „opravdu provedený v praxi“. Toto slovní spojení je totiž samo o sobě odborným termínem, jehož význam je striktně vymezen v textu sdělení o uzavření MS ČR č. 124/2009 Sb.m.s. jako: „první představení dostatečné k prokázání osobě, která je znalá oboru, do něhož vynález náleží, použitelnosti vynálezu k zamýšleným účelům v zamýšleném prostředí“.²⁶²

259 Viz. Příloha č. 14 – Úplný přehled zjištěných syntaktických struktur

260 Niance ve významu oproti první skupině je zde vskutku malá. Stejně jako u první skupiny je i u druhé skupiny významově termín „opravdu“ užit ve smyslu synonyma „skutečně“. Nicméně ona selekce zde stojí právě a jedině na několikanásobném zvýšení potřeby zesílení zdůraznění navazujících výrazů, než k jakému vybízí skupina jedna. Lépe od sebe rozpoznat tyto dvě skupiny je možné ve fonologické rovině promluv než v textové sémantické.

261 Viz již několikrát vysvětlení výše v textu této práce.

262 Sdělení o uzavření MS ČR č. 124/2009 Sb.m.s.

7.4.6. Pravda ve významu spony k verbům „být“, „nebýt“ a „muset“/ „nemuset“

O přístupu s jakým zaujímám svá stanoviska k verbům, jejichž součástí je některá ze slovotvorných modifikací termínu pravda, jsem výše ve své práci hovořila vícekrát. I sémantický rozbor jsem zpracovala v souladu s ním, a proto v této podkapitole dochází k významovému výkladu vybraných slovních spojení, podřazených v rámci syntaktické analýzy pod vzorce, v nichž termín pravdy spolu se jmennými slovesy „být“, „nebýt“ nebo i s tzv. modálními slovesy²⁶³ „muset“/„nemuset“ zaujímají pozici verba „(V)“.²⁶⁴

Na základě těchto různých jmenných sloves, s nimiž se termín pravdy ve vybraném vzorku právních textů váže v jedno „verbum“, jsem výskyty v této podkapitole pro účely sémantického rozboru roztřídila do následujících skupin:

a) verbum „být“ +

a.1. substantivum „pravda“ - „to je sice pravda“, „je sice pravda, že“, „je sice pravdou, že“, „je jistě pravda, že“, „opak je pravda“, „opak je pravdou“, „je pravda, že“, „je pravdou, že“

a.2. adjektivum „pravdivý, pravdivá, pravdivé“ - „označení, ačkoliv je doslova pravdivé“, „prohlášení o audiovizuálním díle je pravdivé“, „shodné tvrzení manželů je pravdivé“, „skutkový stav věci je pravdivý“, „údaj a dokument jsou pravdivé“, „údaj a informace jsou pravdivé“, „ceník je pravdivý“, „dokumentace je pravdivá“, „informace je pravdivá“, „tvrzení je pravdivé“, „údaj je pravdivý“, „výpověď je pravdivá“, „vyúčtování je pravdivé“, „informace a skutečnost a doklad a dokument jsou pravdivé“ + „aby údaj byl pravdivý“, „zda údaj je pravdivý“

b) verbum „nebýt“ +

b.1. substantivum „pravda“ - „není to pravda“, „což ani není pravda“, „co není pravda“, „což není pravda“, „není pravda, že“

b.2. adjektivum „pravdivý, pravdivá, pravdivé“ - „některý z údajů není pravdivý“, „pravdivé není ani tvrzení navrhovatele“, „není

263 *Vysvětlivka*: To jsou též řečená způsobová slovesa, jejichž pomocí se vyjadřuje, zda je děj vyjádřený dalším slovesem v analyzovaném celku *nutný, možný nebo libovolný*.

264 Viz kapitola 7.3. Syntaktická analýza termínu pravda v právních textech a viz *Příloha č. 14 – Úplný přehled zjištěných syntaktických struktur*

pravdivé tvrzení“, „*domněnka není pravdivá*“, „*tvrzení není pravdivé*“, „*údaj není pravdivý*“, „*závěr není pravdivý*“,

c) spojení verb „muset být“ + adjektiva „pravdivý, pravdivá, pravdivé“ – „*musí být údaj pravdivý*“, „*informace musí být pravdivá*“, „*reklama musí být pravdivá*“, „*údaj musí být pravdivý*“

d) spojení verb „nemusí být“ + adjektiva „pravdivý, pravdivá, pravdivé“ - „*tvrzení nemusí být pravdivé*“

Dá se říci, že všechna verba obsahující v sobě výraz „*pravda*“ (platí pro skupiny a.1. a b.1.) mají funkci potvrzování (je-li užito sloveso „*být*“), či vyvracení (je-li užito sloveso „*nebýt*“) pravdivosti nějaké další teze, která se nachází v blízkosti takového verba v kontextu daného právního textu. Např. v citovaném textu nálezu Ústavního soudu č. 231/2000 Sb.: „*Je pravdou, že Listina, coby ústavní zákon, neuvedla mezi vyhlášenými sociálními právy výslovně právo na ochranu přiměřené životní úrovně, včetně bydlení.*“ je „*verbem*“ „*Je pravdou*“ potvrzena pravdivost teze: „*Listina, coby ústavní zákon, neuvedla mezi vyhlášenými sociálními právy výslovně právo na ochranu přiměřené životné úrovně, včetně bydlení.*“.

U některých slovních spojení v podskupinách a.1. a b.1. však nacházíme z hlediska sémantiky i trochu odlišné výklady. Ty jsou dány tím, že do základní výše popsané struktury jsou vměstnány tzv. doplňkové spojky („*sice*“, „*ani*“ apod.), které modifikují sémantický výklad zkoumaných jevů. Např. verbem „*Je sice pravda, že*“ můžeme vyložit v tom smyslu, že víme, že v širším textovém kontextu má být nějaká další teze z hlediska pravdivosti potvrzována, ale zároveň je možné presumovat, že některou z dalších navazujících tezí bude tato potvrzená teze z hlediska pravdivosti relativizována či dokonce odporována.

Velmi podobně je tomu také u atypických frazémů v podskupině a.1.: „*opak je pravdou*“ a „*opak je pravda*“. Tyto totiž, třebaže je v nich užito sloveso „*být*“, nepotvrzují žádnou další tezi popsanou v předcházejícím či následujícím textu daného právního dokumentu, ale naopak jí připisují pravdivostní hodnotu NEPRAVDA, protože sémanticky je lze vyložit jako „*vyvrácení pravdivosti vyslovené teze*“.

Slovní spojení v *podskupinách a.2. a b.2.* lze sémanticky vykládat ve smyslu „*potvrzování nebo vyvracování pravdivosti*“ dle toho, zda je s termínem pravdy užito sloveso „*být*“ nebo „*nebýt*“. Zde se však na rozdíl od podskupin a.1. a b.1. nejedná o hodnocení pravdivosti tezí, ale konkrétních objektů (např. informace, výpovědi, vyúčtování, tvrzení, domněnky atd.).

Ve skupinách c) a d) jsou nakonec k základním strukturám přidána tzv. modální slovesa „*muset*“ a „*nemuset*“, jejichž užitím se poměrně výrazně mění sémantický výklad základních vzorců. Zatímco verbum „*muset být pravdivé*“ klade důraz na nutnost toho, aby daný objekt skutečně vykazoval hodnotu pravdivosti PRAVDA, verbum „*nemuset být pravdivé*“ naopak předestírá, že není nezbytně nutné, aby daný objekt pravdivostní hodnotu PRAVDA vykazoval. Takový objekt může klidně vykazovat i pravdivostní hodnotu NEPRAVDA.²⁶⁵

8. Vyhodnocení analytické části

Z jednotlivě zpracovaných jazykových rozborů v kapitolách 7. až 7.4.6. této práce lze dospět k závěrečnému vyhodnocení celé lingvistické analýzy, kterou jsem v této diplomové práci provedla s ohledem na využití termínu pravda ve vybraném okruhu právních textů. Prvním stěžejním krokem k dosažení následujících výsledků mé lingvistické analýzy bylo kromě definování podmínek pro nalezení potřebných analyzovatelných výskytů termínu pravdy v právních textech v kapitole 7. Analytická část zpracování kvantitativního rozboru.²⁶⁶ V něm jsem dospěla k množstevním výsledkům analyzovatelných výskytů v rámci ohraničeného vzorku právních dokumentů.

V následující kapitole jsem pak s těmito výsledky kvantitativního rozboru pracovala a porovnávala je s výsledky morfologické analýzy. S ohledem na květnatost českého jazyka jsem v této fázi dospěla k závěru, že ještě před zpracováním syntaktického a sémantického rozboru je potřeba rozšířit analyzovatelný vzorek na 875 výskytů slovtvorných modifikací termínu pravda ve 459 právních dokumentech a zároveň jsem vyhodnotila jejich možná slovnědruhová zařazení.

²⁶⁵ Pozn: slovní spojení „*nemuset být pravdivé*“ není opakem ke slovnímu spojení „*muset být pravdivé*“; tím by bylo slovní spojení „*nesmí být pravdivé*“

²⁶⁶ Viz kapitola 7.1. Kvantitativní rozbor termínu pravda v právních textech

Ve třetí části lingvistické analýzy jsem se věnovala syntaktickému rozboru analyzovatelného množství výskytů. Z něj jako výsledek v širším pojetí vzešel Úplný přehled zjištěných syntaktických struktur,²⁶⁷ v němž každý nalezený výskyt jsem podřadila pod jeden syntaktický vzorec a vytvořila si tak základ pro zpracování závěrečného a nejpodstatnějšího sémantického rozboru.

V podkapitolách 7.4.1 – 7.4.6 jsem nakonec provedla v rámci sémantické analýzy interpretaci jednotlivých položek z Úplného přehledu zjištěných syntaktických struktur²⁶⁸ a využila přitom zejména metodu jazykového výkladu. Nyní je potřeba, abych výsledek všech dílčích analýz vyhodnotila ve smyslu stanoveného cíle a účelu mé diplomové práce, tj. ve smyslu toho, zda využívání termínu pravdy v textech právních dokumentů je prováděno v souladu s požadavky kladenými na právní jazyk a právní terminologii tak, jak jsem je vymezila v kapitole 6.1. Sledovaná kritéria:

1. Naplnění požadavku přesnosti právní terminologie

Požadavek přesnosti právní terminologie vyžadoval, aby byl termín pravdy využíván v textech právních dokumentů v přesně vymezeném normativním významu. Tzn. buď pomocí jednotné definice, platné a závazné pro všechny právní prameny, anebo pomocí taxativního výčtu akceptovatelných výkladů tohoto termínu.

Při zpracovávání analýzy jsem se však s žádným taxativním výčtem, a ani s žádnou přesnou definicí termínu pravda nesešla.²⁶⁹ I tak by to ale nemuselo ihned znamenat, že by byl požadavek přesnosti právní terminologie naprosto nenaplněn. Ani by totiž pravděpodobně tolik nevadilo, že v globálním úhlu pohledu termín pravdy nelze přesně vymežit,²⁷⁰ je však žádoucí, aby alespoň v rámci právních textů bylo možno termín pravdy vykládat v jednom jediném významu.

Jak však následně vyplynulo ze sémantického rozboru,²⁷¹ jen samotný výraz „pravda“ (bez ohledu na jeho další slovo- a tvarové modifikace) bylo možno vykládat

267 Viz Příloha č. 14 – Úplný přehled zjištěných syntaktických struktur

268 Viz Příloha č. 14 – Úplný přehled zjištěných syntaktických struktur

269 Pozn.: V rámci analyzovaného vzorku vybraných pramenů jsme se setkali asi s dvěma specifickými definicemi termínu pravdy nebo jeho slovo- a tvarových modifikací. Ani v jednom z těchto případů se však nejednalo o definici, kterou by bylo možné přijmout pro výklad tohoto termínu globálně, napříč všemi právními texty. Vždy šlo pouze o specifický případ, vztahující se k jednomu jedinému právnímu textu.

270 Viz kapitola 2. Filosofické koncepce pravdy

271 Z podkapitoly 7.4.1 Výklad významu termínu „pravda“ - substantivum

v analyzovaném vzorku právních dokumentů osmi různými způsoby, čímž bohužel došlo k potvrzení závěru, že požadavek na přesnost právní terminologie není při využívání termínu pravda v právních textech naplněn.

Stručný závěr: Požadavek na přesnost právní terminologie není při využívání termínu pravda v právních textech naplněn.

2. Naplnění požadavku jednoznačnosti právní terminologie

S požadavkem přesnosti úzce souvisí druhý požadavek na zachování jednoznačnosti právní terminologie. Každý termín v právních textech by měl ideálně obsahovat jen jeden jazykový význam, který by již neměl být dále žádným legislativním způsobem ani interpretací modifikován, a to v zájmu zachování jednoduchosti a přehlednosti těchto textů i pro laickou veřejnost. Dle mého názoru by jednoznačnost právní terminologie měla být navíc udržována napříč celým právním řádem, nikoliv pouze v rámci jednoho konkrétního právního dokumentu, jak se mnozí legislativci domnívají.²⁷²

Požadavek na jednoznačnost právního jazyka také zároveň vylučuje užívání synonym pro jeden sémantický význam napříč všemi právními texty.²⁷³ V analyzovaných dokumentech se však s využíváním synonym setkáváme v poměrně velké míře. Např. u výskytů „vpravdě“ (4 výskyty), „opravdu“ (29 výskytů), „skutečně“ (1875 výskytů), „vskutku“ (35 výskytů), vyjadřujících ve všech případech totéž, by bylo správnější, byl-li by pro všechny případy užíván jen jeden z těchto čtyř výrazů.²⁷⁴

K požadavku jednoznačnosti se váže také v rámci sémantického rozboru několikrát zmíněná problematika zdvojování a redundantnosti výrazů v analyzovaných slovních spojeních. Zejména se ve vybraných pramenech prokázalo větší než zanedbatelné množství výskytů obsahujících jak některou ze slovnědruhových modifikací termínu pravda, tak i výraz „skutečnost“, které se však sémanticky vzájemně stírají. Na první pohled jsou tato slovní spojení možná srozumitelná, nicméně ze zevrubnějšího sémantického rozboru vychází

272 Viz např. sémantická analýza výskytů „opravdový průmyslový podnik“ a „opravdový průmyslový závod“

273 Viz např. zaměnitelnost výrazů „vpravdě“ a „opravdu“, zmíněná v kapitole 7.4.5. Výklad významu výrazů „vpravdě“ a „opravdu“ - partikule

274 Třebaže z pohledu obecného jazyka jsou účelově všechny čtyři termíny použity správně.

najevo, že používání takovýchto struktur v právních dokumentech může vést při zvolení jejich špatného výkladu dokonce až k nesprávnému pochopení obsahu celých právních textů.

Stručný závěr: Požadavek na jednoznačnost právní terminologie není při využívání termínu pravda v právních textech naplněn.

3. *Naplnění požadavku konstantnosti právní terminologie*

S požadavkem na přesnost a jednoznačnost právní terminologie souvisí také požadavek na dodržení konstantnosti právního jazyka. Bohužel, není-li dodržena zásada přesnosti a jednoznačnosti právní terminologie,²⁷⁵ nemůže být dodržena ani zásada konstantnosti. Nelze totiž udržet konstantní vnímání jednoho termínu napříč všemi právními texty, neznáme-li jeho přesnou a jednoznačnou definici.

V mnohých případech bylo v průběhu vypracovávání mé analýzy navíc složité i pro mě samotnou rozpoznat zamýšlený význam konkrétního výskytu v konkrétním právním dokumentu.²⁷⁶ Pakliže zákonodárce spoléhá ve smyslu konstantního vymezení termínu pravdy na to, že termín pravdy je tzv. notorieta,²⁷⁷ pak se obzvláště mýlí. Jak vyplývá z celého obsahu mé diplomové práce, termín pravdy co do jeho sémantického vymezení nabízí bezpočet alternativ.²⁷⁸

Zároveň ale musím spravedlivě připustit, že alespoň snaha o naplnění požadavku konstantnosti právní terminologie je v případě užívání termínu pravda ve vybraných pramenech patrná. Lze si toho všimnout především u jednotlivých skupin vymezených v kapitolách 7.4.1. až 7.4.6. této práce, do nichž jsem vždy zapracovala výskyty se stejným (či velmi obdobným) významem. V ideálním případě by sice každý výraz tvořil maximálně jednu sémantickou skupinu nalezených výskytů, i tak ale dospívám k názoru, že požadavek na konstantnost právní terminologie není ze strany tvůrců práva opomíjen úplně.

Stručný závěr: Požadavek na konstantnost právní terminologie je při využívání termínu pravda v právních textech naplněn pouze částečně.

275 Viz výše

276 Viz např. výskyty „*osobní morální opravdovost*“ a „*osobní morální pravdivost*“ v podkapitole 7.4.2. Výklad významu termínu „*pravdivost*“ - substantivum

277 *Vysvětlivka*: Obecně známým pojmem, jehož výslovné definování je zbytečné.

278 Viz kapitola 2. Filosofické koncepce pravdy, či sémantická vymezení jednotlivých konkrétních výskytů nalezených ve vybraných pramenech (viz podkapitoly 7.4.1. - 7.4.6. této práce)

4. Naplnění požadavku srozumitelnosti právní terminologie

Přestože první tři atributy právní terminologie shledávám spíše za nena-
plněné, požadavek srozumitelnosti právních norem či jiných právních textů
dle mého názoru v zásadě naplněn je. Ne že by k tomu tolik přispívalo přímo
využívání nepřesného a nejednoznačného termínu pravda v právních předpisech
a jiných právních textech, ale napomáhají tomu především širší kontexty
analyzovaných výskytů, z nichž jsem většinou alespoň za užití logického výkladu
a obecného hrubého povědomí o obsahu pravdy²⁷⁹ byla schopna vyvozovat závěry
o pravém smyslu a obsahu celých sdělení.²⁸⁰

K vyslovení názoru o naplnění požadavku srozumitelnosti velmi pomohlo
i to, že v průběhu zpracovávání sémantického rozboru jsem využívala (obecně
nejuznávanější) přístup korespondenční teorie a jazykový výklad. Korespondenční
výklad je totiž termínu pravda primárně přiznáván i ve slovníku českého spisovného
jazyka,²⁸¹ z něhož jsem často vycházela a který je veřejnosti přístupný.

Na základě toho je tak zároveň i do budoucna možno předpokládat, že právě
především ze strany laické veřejnosti budou případně využity výklady výrazů
vztahujících se k termínu pravda definované tímto či obdobným slovníkem,
dojde-li k pochybnostem o pochopení významu některého z nich.²⁸²

Á propós, dospěla jsem k názoru, že v syntaktických strukturách právních
textů nemívá termín pravdy zpravidla až natolik zásadní význam, aby jí byla
zpochybňována celá právní norma nebo celý právní text.²⁸³ Proto i zde je třeba říci,
že, i v případě užití ne zcela jasně uchopitelného termínu pravdy v textu právního

279 Myšleno tím především vnímání pravdy z pohledu laické veřejnosti, která standardně chápe
pravdu v právních textech v takovém významu, který tomuto pojmu nejčastěji připisuje v běžné
hovorové řeči mimo právní prostředí.

280 Viz např. výklad výskytů slovních spojení „*mít po formální stránce pravdu*“ v podkapitole
7.4.1. Výklad významu termínu „pravda“ - substantivum, nebo „*co se týče jejich pravdivosti*“
nebo „*osobní morální pravdivosti*“ a „*osobní morální opravdovosti*“ v podkapitole 7.4.2.
Výklad významu termínu „pravdivost“ - substantivum, kdy nebylo snadné porozumět
samotnému výskytu bez zohlednění jeho širšího kontextu věty, odstavce nebo celého textu.

281 HAVRÁNEK B., BĚLIČ J., HELCL M., JEDLIČKA A. a kolektiv. *Slovník spisovného jazyka
českého* [online]. Praha: Ústav pro jazyk český, 2011, [cit. 2020-03-29]. Dostupné z:
<http://ssjc.ujc.cas.cz/>

282 Pozn.: Kdybych v sémantické rovině využila přístup jiné než korespondenční teorie a jiný než
jazykový výklad, mohla bych dojít k diametrálně odlišným závěrům, které by laická veřejnost
dokázala jen stěží přijmout, neboť by pro ně zřejmě jinde nenašla oporu.

283 Až na výjimky, viz problematika výkladu frazému „*pravdivostní hodnota*“ v podkapitole
7.4.3. Výklad významu termínů „pravdivý“, „pavdivostní“ - adjektiva a „pavdivé“ - adverbium

dokumentu, lze účel a podstatu daného právního textu jako celku pochopit v podstatě přesně tak, jak jej jeho autor zamýšlel.

Stručný závěr: Požadavek na srozumitelnost právní terminologie je při využívání termínu pravda v právních textech v zásadě naplněn.

5. Naplnění požadavku účelovosti právní terminologie

Právní jazyk by měl být nejen jasný, přesný, jednoznačný, srozumitelný, ale také stručný a jednotlivé termíny by měly být používány účelově. Právní texty by se měly vyvarovat nadbytečným a bezobsažným výrazům.

Z mnou vypracovaných analýz vyplynulo, že téměř každému výskytu bylo možno přiřadit nějaký jazykový význam, jehož nezbytnost v celku daného právního textu lze považovat za opodstatněnou. Není možné termín pravdy zcela ve znění právních textů z daných výskytů eliminovat, neboť by tím docházelo k proměně nejen sémantiky konkrétních analyzovaných slovních spojení a frazémů, ale i celých širších větných struktur. Mimoto, v celém výkladu práva by zavládla anarchie, neboť by tím pádem došlo k degradaci i základních právních principů, jimiž jsou zásady materiální pravdy, formální pravdy a objektivní pravdy.²⁸⁴

Jediné úskalí, na které jsem ve smyslu hodnocení účelovosti právní terminologie v právních textech narazila, se týká redundantního zdvojení významu termínu pravda v souvislosti se současným užíváním termínu skutečnosti. Ve všech (poměrně četných) případech jsem však nakonec dospěla k závěru, že redundantním nebylo použití termínu pravdy, nýbrž právě termínu skutečnosti. I z tohoto hlediska lze tedy konstatovat, že termín pravdy byl ve smyslu účelovosti v právních textech užíván správně a chybně byl užíván termín skutečnosti, který však není předmětem mého zkoumání.

Stručný závěr: Požadavek na účelovost právní terminologie je při využívání termínu pravda v právních textech zcela naplněn.

284 Viz kapitola 3.2. Pravda v právní teorii

ZÁVĚR

Ve své diplomové práci jsem se zabývala zejména problematikou naplňování požadavků přesnosti, jednoznačnosti, konstantnosti, srozumitelnosti a účelovosti právní terminologie při tvorbě právních textů. Na příkladu termínu „pravda“ a jeho slovo-tvarových modifikací objevujících se ve vybraném vzorku právních textů byl zpracován komplexní lingvistický rozbor, a to hned v několika jazykových rovinách, jehož souhrnným výsledkem bylo vyhodnocení otázky, zda jsou při tvorbě práva všechny požadavky kladené na právní terminologii ze strany tvůrců práva při používání termínu pravdy zohledňovány či nikoliv.

Nejprve jsem v teoretické části své práce nastínila podstatu jednotlivých filosofických přístupů k obecnému vnímání termínu pravdy, ale také jsem z české historie vyvodila vlastní tezi o pravdě. Nakonec jsem se přiklonila k obecně nejuznávanější korespondenční teorii pravdy. Následně jsem přiblížila význam termínu pravda v právní teorii a snažila se zároveň vysvětlit, proč právě tento termín jsem si k analýze problematiky naplňování atributů právního jazyka v textech právních dokumentů vybrala.

Teprve poté jsem přistoupila ke zpracování II. Praktické části, kde jsem nejprve vymezila analyzovatelný okruh právních předpisů. Dále jsem přistoupila ke zpracování kvantitativního, morfologického, syntaktického a sémantického rozboru nalezených výskytů termínu pravda a jeho slovo-tvarových modifikací ve vybraných právních textech, a nakonec jsem v kapitole 8. Vyhodnocení analytické části dospěla ke konečným závěrům z těchto rozborů vyplývajících.

V průběhu lingvistického analyzování výskytu termínu pravda v právních textech jsem mimo jiné narazila hned na několik zajímavostí. Poprvé jsem byla překvapena množstvím výrazů, které se následně staly předmětem mých dílčích rozborů, podruhé mě překvapilo množství alternativních významů užívaného termínu pravdy a jeho podob, jež jsem získala z výsledků podkapitol 7.4.1. - 7.4.6. Ačkoliv jsem předpokládala, že závěry mé lingvistické analýzy nebudou povzbudivé, neočekávala jsem, že zjistím, že je termín pravdy v právních textech využíván v tak hojné míře nepřesně a nejednoznačně.

Po zpracování celé analýzy jsem v tomto okamžiku nucena dospět k závěru, že termín pravda podle mých původních předpokladů neprošel testem naplnění atributů právního jazyka; byť některé z hodnocených požadavků přesnosti, jednoznačnosti, konstantnosti, srozumitelnosti a účelovosti lze alespoň částečně považovat za naplněné. Apelovat je v tuto chvíli třeba především na tvůrce práva, aby se do budoucna důkladněji zamýšleli při utváření nových textů nad významem jednotlivých výrazů a termínů, které do nich včleňují. Shledávám, že je to důležité nejen pro odstranění nejasností ve výkladu, ale i pro pochopení daných textů ze strany laické veřejnosti, která je stejně jako široká odborná veřejnost považována za jejich adresáty.

Právo by totiž mělo sloužit lidu, nikoliv lid právu. Na to bychom měli všichni brát zřetel, stejně jako bychom nikdy neměli zapomínat na to, že ať se děje cokoli, tak: „*Pravda vítězí!*“.

POUŽITÉ PRAMENY

Knížní publikace:

ČECHOVÁ, Marie. *Současná česká stylistika*. Praha: ISV, 2003. Jazykověda (Institut sociálních vztahů). ISBN 80-86642-00-3.

ČERMÁK, František. *Jazyk a jazykověda: přehled a slovníky*. Vyd. 4., V Karolinu 2., dopl. Praha: Karolinum, 2011. ISBN 978-80-246-1946-0.

HENDL, Jan. *Kvalitativní výzkum: základní teorie, metody a aplikace*. Čtvrté, přepracované a rozšířené vydání. Praha: Portál, 2016. ISBN 978-80-262-0982-9.

HORWICH, Paul (1999), *The Minimalist Conception of Truth*. In: Blackburn – Simmons (ed.) (1999).

KNAPP, Viktor. *Teorie práva*. Vyd. 1., 3. dot. Praha: C.H. Beck, 1995. Beckovy právnické učebnice. ISBN 80-7179-028-1.

KOLÁŘ, Petr. *Argumenty filosofické logiky*. Praha: Filosofia, 1999. ISBN 80-700-7121-4.

KOLÁŘ, Petr. *Pravda a fakt*. Praha: Filosofia, 2002, 316 s. ISBN 80-700-7168-0.

KOŘENSKÝ, Jan, CVRČEK, František, NOVÁK, František. *Juristická a lingvistická analýza právních textů: (právně inforatický přístup)*. Praha: Academia, 1999. ISBN: 80-200-0730-X.

MATERNA, Pavel, Karel PALA a Jiří ZLATUŠKA. *Logická analýza přirozeného jazyka*. Praha: Academia, 1989. Cesta k vědě (Academia). ISBN 80-200-0027-5.

TOMÁŠEK, Michal. *Překlad v právní praxi*. Praha: Linde, 1998. Jazykověda (Institut sociálních vztahů). ISBN 80-7201-125-1.

UHER, František. Slovesné předpony. *Brno: Univerzita Jana Evangelisty Purkyně, 1987. S. 27-28.*

Elektronické podoby knižních publikací a další elektronické zdroje:

ARISTOTELÉS, Antonín KŘÍŽ a Petr REZEK. *Metafyzika* [online]. Překlad podle vydání W. Christa, Aristotelis Metaphysica, Lipsiae 1934. Praha: Rezek, 2008. ISBN 80-86027-27-9. Dostupné z: <https://kramerius-vs.nkp.cz/uuid/uuid:07051ef0-d4b6-11e4-b880-005056825209>

HAVRÁNEK B., BĚLIČ J., HELCL M., JEDLIČKA A. a kolektiv. *Slovník spisovného jazyka českého* [online]. Praha: Ústav pro jazyk český, 2011, [cit. 2020-03-29]. Dostupné z: <http://ssjc.ujc.cas.cz>

LUKASOVÁ, Alena a Jana ŠARMANOVÁ. *Metody shlukové analýzy*. Praha: Státní nakladatelství technické literatury, 1985. ISBN Dostupné také z: <https://kramerius-vs.nkp.cz/uuid/uuid:4cc09820-255c-11e9-bc55-5ef3fc9bb22f>

LÚMENN. Etymologické okénko: právo a pravda. In: *Lúmennčin snový soumrak* [online]. 2015. Dostupné z: <http://lumenn.blog.cz/1502/etymologicke-okenko-pravo-a-pravda>

Pojem - skutkové tvrzení [online] In: Mylaw. Dostupné z: <https://mylaw.cz/pojem/skutkove-tvrzeni>

ZEMAN, Daniel. Lingvistická terminologie [online]. 2012. Dostupné z: <http://ufal.mff.cuni.cz/~zeman/vyuka/podklady/>

Ostatní (doplňkové) prameny:

HAVEL, Václav. *Projev prezidenta republiky Václava Havla na Mezinárodním sympoziu o mistru Janu Husovi* [online]. Praha: Kancelář prezidenta republiky, 1999-12-17. Dostupné z: <http://old.hrad.cz/president/Havel/speeches/1999/1712.html>

Zákony pro lidi. *Zákony pro lidi* [online]. © AION CS, 2020 [cit. 2020-04-07]. Dostupné z: <http://zakonyprolidi.cz>

Používaný informační právní systém:

LexGalaxy® – Originální právní systém nejen pro právníky. © Autoři 1991-2020, distribuce C-Soft; Štichova 26, 149 00, Praha 4; autoři: JUDr. František Brabec, JUDr. František Cvrček, CSc., Vratislav Čermák, David Havlín, JUDr. František Novák, CSc.

Analyzované právní texty (*označení dokumentů dle informačního právního systému LexGalaxy®*):

34/1994 Sb. ČR; 100/1994 Sb. ČR; 101/1994 Sb. ČR; 156/1994 Sb. ČR; 157/1994 Sb. ČR; 164/1994 Sb. ČR; 207/1994 Sb. ČR; 214/1994 Sb. ČR; 3/1995 Sb. ČR; 7/1995 Sb.; 55/1995 Sb. ČR; 104/1995 Sb. ČR; 123/1995 Sb. ČR; 191/1995 Sb.p2; 296/1995 Sb. ČR; 2/1996 Sb. ČR; 3/1996 Sb. ČR; 107/1996 Sb. ČR; 199/1996 Sb. ČR; 248/1996 Sb. ČR; 1/1997 Vist.AK; 3/1997 SIS; 67/1997 Sb. ČR; 113/1997 Sb. ČR; 126/1997 Sb. ČR; 308/1997 Sb. ČR; 91/1998 Sb. ČR; 1025/2008 V.v.; 4092/1998 Sb.p – NÚ 3/1993 Sb. ČR; 24/1999 Sb. ČR; 83/1999 Sb. ČR; 151/1999 Sb. ČR; 158/1999 Sb. ČR; 1/2000 Sb.; 2/2000 Sb.; 7/2000 SIS; 19/2000 Fin.zpr; 40/2000 Sb.m.s.; 95/2000 Sb.; 105/2000 Sb.; 120/2000 Sb.; 175/2000 Sb.; 231/2000 Sb.; 232/2000 Sb.; 261/2000 Sb.; 271/2000 Sb.; 272/2000 Sb.; 306/2000 Cen.viš; 320/2000 Sb.; 420/2000 Sb.; 1/2001 ÚVIS nr; 105/2001 Vě.Mzdr; 117/2001 Sb.; 127/2001 sb.; 276/2001 Sb.; 322/2001 Sb.; 424/2001 Sb.; 1/2002 SIS; 4/2002 Sb.m.s.; 6/2002 SIS; 11/2002 V.v. ČR; 13/2002 Sb.m.s.; 35/2002 Sb.; 67/2002 Sb.m.s.; 133/2002 Sb.m.s.; 138/2002 Sb.; 141/2002 Sb.m.s.; 254/2002 Sb.; 260/2002 Sb.; 495/2002 Sb.; 499/2002 Sb.; 4137/2002 Sb.p - NÚ 292/1993 Sb. ČR; 4412/2002 Sb.p - NÚ 490/2001 Sb.; 1/2003 SIS; 4/2003 Sb.; 9/2003 SIS; 21/2003 Sb.m.s.; 82/2003 Sb.m.s.; 94/2003 Sb.m.s.; 106/2003 Sb.; 107/2003 Sb.m.s.; 116/2003 Sb.m.s.; 130/2003 Sb.; 162/2003 Sb.; 211/2003 Sb.; 227/2003 Sb.; 290/2003 Sb.; 348/2003 Sb.; 457/2003 Sb.; 4004/2003 Sb.p – NÚ; 145/2000 Sb.; 4163/2003 Sb.p - NÚ 46/2000 Sb.; 4374/2003 Sb.p - NÚ 130/2003 Sb.; 4543/2003 Sb.p - NÚ 579/2002 Sb.; 8/2004 Věst.AK; 13/2004 Věst.AK; 20/2004 VěMŠMT; 30/2004 ČNB oz.; 39/2004 Sb.; 57/2004 Sb.m.s.; 73/2004 Sb.m.s.; 77/2004 Sb.; 81/2004 Sb.; 108/2004 Sb.m.s; 112/2004 Vě.Mzdr; 134/2004 Sb.; 440/2004 Sb.; 501/2004 Sb.; 555/2004 Sb.; 635/2004 Sb.;

641/2004 Sb.; 670/2004 Sb.; 675/2004 Sb.; 4306/2004 Sb.p - NÚ 16/1997 Sb. ČR;
4443/2004 Sb.p - NÚ 362/2000 Sb.; 4471/2004 Sb.p - NÚ 35/2004 Sb.; 4473/2004
Sb.p - NÚ 86/2001 Sb.; 4788/2004 Sb.p - NÚ 2/2002 Sb.; 3/2005 V.v. ČR; 89/2005
Sb.m.s.; 93/2005 Sb.; 107/2005 Vě.Mzdr; 58/2006 Sb.; 134/2005 Sb.; 140/2005
Sb.; 151/2005 Sb.; 181/2005 Sb.; 211/2005 Sb.; 220/2005 Sb.; 228/2005 Sb.;
239/2005 Sb.; 249/2005 Sb.; 264/2005 Sb.; 294/2005 Sb.; 354/2005 Sb.; 355/2005
Sb.; 477/2005 Sb.; 4028/2005 Sb.p - NÚ 265/2001 Sb.; 4078/2005 Sb.p - NÚ
107/2002 Sb.; 4087/2005 Sb.p - NÚ 280/2004 Sb.; 4185/2005 Sb.p - NÚ 131/2003
Sb.; 4398/2005 Sb.p - NÚ 245/2001 Sb.; 4446/2005 Sb.p - NÚ 53/2004 Sb.;
4721/2005 Sb.p - NÚ 99/1992 Sb.; 4740/2005 Sb.p - NÚ 136/1994 Sb. ČR;
4800/2005 Sb.p - NÚ 23/1994 Sb. ČR; 4822/2005 Sb.p - NÚ 284/2004 Sb.;
4878/2005 Sb.p - NÚ 72/2000 Sb.; 4/2006 Věst.AK; 48/2006 Sb.; 48/2006 Sb.m.s.;
56/2006 Sb.; 57/2006 Sb.; 63/2006 Sb.; 66/2006 Sb.; 70/2006 Sb.m.s.; 78/2006
Sb.m.s.; 81/2006 Sb.; 123/2006 Sb.; 154/2006 Sb.; 159/2006 Sb.; 177/2006 Sb.;
182/2006 Sb.; 195/2006 Sb.; 214/2006 Sb.; 216/2006 Sb.; 226/2006 Sb.; 251/2006
Vě.ÚOOÚ; 280/2006 Sb.; 296/2006 Sb. - OÚ 87/1995 Sb. ČR; 347/2006 Sb.;
349/2006 Sb. - OÚ 363/1999 Sb. ČR; 387/2006 Sb.; 397/2006 Sb.; 398/2006 Sb. -
OÚ 121/2000 Sb.; 405/2006 Sb.; 419/2006 Sb.; 434/2006 Sb.; 437/2006 Sb.;
575/2006 Sb.; 4102/2006 Sb.p - NÚ 451/1991 Sb.; 4153/2006 Sb.p - NÚ 30/2000
Sb.; 4219/2006 Sb.p - NÚ 501/2004 Sb.; 4314/2006 Sb.p - NÚ 121/2000 Sb;
4357/2006 Sb.p - NÚ 477/2001 Sb.; 4377/2006 Sb.p - NÚ 9/2002 Sb.; 4416/2006
Sb.p - NÚ 87/1995 Sb. ČR; 4421/2006 Sb.p - NÚ 363/1999 Sb. ČR; 4429/2006
Sb.p - NÚ 37/2004 Sb.; 4430/2006 Sb.p - NÚ 159/1999 Sb. ČR; 4468/2006 Sb.p -
NÚ 543/2005 Sb.; 4546/2006 Sb.p - NÚ 452/2001 Sb.; 4549/2006 Sb.p - NÚ
22/1997 Sb. ČR; 4552/2006 Sb.p; 4559/2006 Sb.p - NÚ 6/1993 Sb. ČR; 4581/2006
Sb.p - NÚ 252/2004 Sb.; 4629/2006 Sb.p - NÚ 539/2004 Sb.; 4643/2006 Sb.p -
NÚ 420/2004 Sb.; 4680/2006 Sb.p - NÚ 634/1992 Sb.; 4726/2006 Sb.p - NÚ
275/2004 Sb.; 4740/2006 Sb.p - NÚ 90/1995 Sb. ČR; 4741/2006 Sb.p - NÚ 89/1995
Sb. ČR; 4766/2006 Sb.p - NÚ 21/2006 Sb.; 4814/2006 Sb.p - NÚ 166/1993 Sb. ČR;
4820/2006 Sb.p - NÚ 321/2004 Sb.; 4821/2006 Sb.p - NÚ 140/1996 Sb. ČR;
4998/2006 Sb.p - NÚ 187/2006 Sb.; 37/2007 Sb.; 42/2007 ČNB oz.; 43/2007 Sb. -
OÚ 353/2003 Sb.; 60/2007 Sb.; 94/2007 Sb.; 270/2007 Sb.; 311/2007 Sb.; 376/2007
Sb.; 379/2007 Sb.; 4014/2007 Sb.p - NÚ 358/1992 Sb.; 4015/2007 Sb.p - NÚ
353/2003 Sb.; 4025/2007 Sb.p - NÚ 221/2003 Sb.; 4052/2007 Sb.p - NÚ 325/1999
Sb. ČR; 4109/2007 Sb.p - NÚ 592/1992 Sb.; 4141/2007 Sb.p - NÚ 156/2000 Sb.;

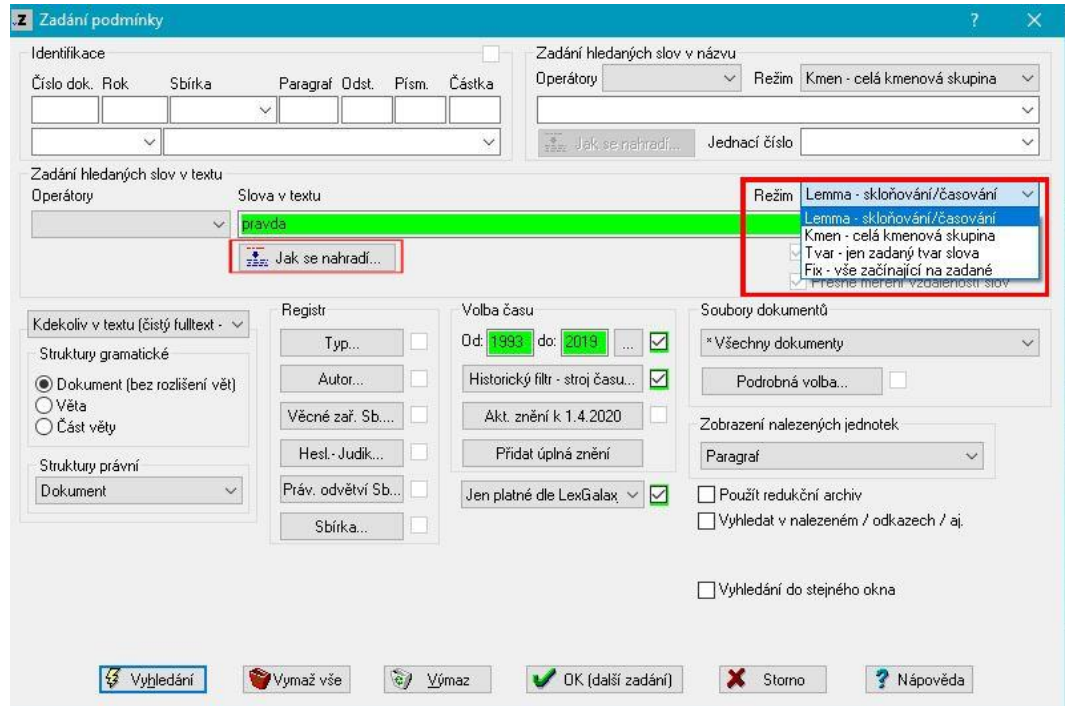
4142/2007 Sb.p - NÚ 64/1986 Sb.; 4300/2007 Sb.p - NÚ 319/2001 Sb.; 4302/2007 Sb.p - NÚ 21/1992 Sb.; 4605/2007 Sb.p - NÚ 361/2000 Sb.; 4809/2007 Sb.p - NÚ 40/1995 Sb. ČR; 1/2008 SIS; 2/2008 Sb.; 7/2008 SIS; 17/2008 Fin.zpr; 253/2008 Sb.; 34/2008 Sb.; 36/2008 Sb.; 56/2008 Sb. - OÚ 182/2006 Sb.; 116/2008 Sb.; 120/2008 Vě.Mzdr; 143/2008 Sb.; 160/2008 Sb.; 226/2008 Sb.; 230/2008 Sb.; 238/2008 Sb.; 251/2008 Sb.; 253/2008 Sb.; 254/2008 Sb.; 257/2008 Sb.; 261/2008 Sb.; 265/2008 Sb.; 267/2008 Sb. - OÚ 168/1999 Sb. ČR; 300/2008 Sb.; 332/2008 Sb. - OÚ 166/1999 Sb. ČR; 346/2008 Sb. - OÚ 256/2004 Sb.; 409/2008 Sb. - OÚ 246/1992 Sb.; 422/2008 Sb.; 427/2008 Sb.; 1025/2008 V.v. ČR; 4000/2008 Sb.p - NÚ 231/2001 Sb.; 4002/2008 Sb.p - NÚ 365/2000 Sb.; 4007/2008 Sb.p - NÚ 182/2006 Sb.; 4300/2008 Sb.p - NÚ 634/2004 Sb.; 1/2009 Návrhy; 90/2012 Sb.; 4800/2019 Sb.p - NÚ 141/1961 Sb.; 2/2009 Návrhy; 2/2009 Vě.MŠMT; 3/2009 Návrhy; 6/2009 Sb.; 6/2009 ČNB oz.; 7/2009 Sb.; 41/2009 Sb.; 57/2009 Sb.m.s.; 58/2009 Sb.m.s.; 84/2009 Sb.m.s.; 109/2009 Sb.; 110/2009 Sb.; 124/2009 Sb.m.s.; 155/2009 Sb.; 158/2009 Sb.; 163/2009 Sb.; 171/2009 Sb.; 179/2009 Sb. - OÚ 215/2004 Sb.; 192/2009 Sb.; 211/2009 Sb. - OÚ 130/2002 Sb.; 227/2009 Sb.; 277/2009 Sb.; 280/2009 Sb.; 297/2009 Sb.; 313/2009 Sb. - OÚ 143/2001 Sb.; 314/2009 Sb. - OÚ 458/2000 Sb.; 355/2009 Sb. - OÚ 221/1999 Sb. ČR; 384/2009 Sb.; 387/2009 Sb.; 456/2009 Sb.; 4001/2009 Sb.p - NÚ 185/2001 Sb.; 4002/2009 Sb.p - NÚ 406/2000 Sb.; 5020/2009 Věst.AK; 2/2010 SIS; 9/2010 Sb.; 36/2010 Sb. - OÚ 235/2004 Sb.; 72/2010 Sb.m.s.; 83/2010 Sb.m.s.; 123/2010 Sb.; 132/2010 Sb.; 148/2010 Sb.; 244/2010 Sb.; 256/2010 Sb.; 257/2010 Sb. - OÚ 329/1999 Sb. ČR; 259/2010 Sb. - OÚ 127/2005 Sb.; 433/2010 Sb.; 439/2010 Sb.; 1003/2010 Usb.; 36/2011 Sb.m.s.; 41/2011 Sb.; 80/2011 Sb.; 104/2011 Sb.; 187/2011 Sb.; 188/2011 Sb.; 211/2011 Sb.; 219/2011 Sb.; 221/2011 Sb.; 224/2011 Sb. - OÚ 326/1999 Sb. ČR; 255/2011 Sb.; 293/2011 Sb.; 297/2011 Sb.; 372/2011 Sb.; 427/2011 Sb.; 458/2011 Sb.; 4900/2011 Sb.p - NÚ 99/1963 Sb.; 19/2012 Sb.; 22/2012 Sb.; 91/2012 Sb.; 128/2012 Sb. - OÚ 412/2005 Sb.; 147/2012 Sb.; 165/2012 Sb.; 192/2012 Sb.; 193/2012 Sb.; 201/2012 Sb.; 221/2012 Sb.; 234/2012 Sb.; 275/2012 Sb.; 318/2012 Sb.; 329/2012 Sb. - OÚ 499/2004 Sb.; 339/2012 Sb.; 359/2012 Sb.; 369/2012 Sb.; 401/2012 Sb.; 437/2012 Sb.; 504/2012 Sb.; 39/2013 Sb.; 69/2013 Sb.; 104/2013 Sb.; 112/2013 Sb.; 116/2013 Sb.; 177/2013 Sb.; 238/2013 Sb.; 240/2013 Sb.; 256/2013 Sb.; 259/2013 Sb.; 281/2013 Sb.; 303/2013 Sb.; 304/2013 Sb.; 384/2013 Sb.; 385/2013 Sb.; 386/2013 Sb.; 387/2013 Sb.; 26/2014 Sb.m.s.; 44/2014 Sb.; 55/2014 Sb.m.s.; 92/2014 Sb.; 99/2014 Sb.; 100/2014 Sb.; 127/2014 Sb.; 130/2014

Sb.; 161/2014 Sb.; 162/2014 Sb.; 163/2014 Sb.; 179/2014 Sb.; 217/2014 Sb.; 234/2014 Sb.; 269/2014 Sb.; 275/2014 Sb.; 360/2014 Sb.; 131/2015 Sb.; 176/2015 Sb.; 187/2015 Sb.; 199/2015 Sb.; 200/2015 Sb.; 204/2015 Sb.; 262/2015 Sb.; 290/2015 Sb.; 349/2015 Sb.; 378/2015 Sb.; 408/2015 Sb.; 16/2016 Sb.; 34/2016 Sb.; 50/2016 Sb.; 51/2016 Sb.; 71/2016 Sb.; 77/2016 Sb.; 89/2016 Sb.; 130/2016 Sb.; 145/2016 Sb.; 163/2016 Sb.; 201/2016 Sb.; 211/2016 Sb.; 230/2016 Sb.; 234/2016 Sb.; 257/2016 Sb.; 271/2016 Sb.; 293/2016 Sb.; 294/2016 Sb.; 297/2016 Sb.; 304/2016 Sb.; 321/2016 Sb.; 368/2016 Sb.; 393/2016 Sb.; 417/2016 Sb.; 418/2016 Sb.; 452/2016 Sb.; 455/2016 Sb.; 40/2017 Sb.; 55/2017 Sb.; 64/2017 Sb.; 73/2017 Sb.; 95/2017 Sb.; 183/2017 Sb.; 191/2017 Sb.; 193/2017 Sb.; 302/2017 Sb.; 370/2017 Sb.; 400/2017 Sb.; 422/2017 Sb.; 460/2017 Sb.; 8/2018 Sb.; 26/2018 Sb.; 60/2018 Sb.; 67/2018 Sb.; 70/2018 Sb.; 99/2018 Sb.; 186/2018 Sb.; 225/2018 Sb.; 238/2018 Sb.; 278/2018 Sb.; 4900/2018 Sb.p - NÚ 500/2004 Sb.; 4925/2018 Sb.p – NÚ 89/2012 Sb.; 4952/2018 Sb.p - NÚ 89/2012 Sb.; 17/2019 Sb.; 71/2019 Sb.; 77/2019 Sb.; 78/2019 Sb.; 119/2019 Sb.; 161/2019 Sb.; 167/2019 Sb.; 168/2019 Sb.; 169/2019 Sb.; 173/2019 Sb.; 178/2019 Sb.; 209/2019 Sb.; 238/2019 Sb.; 4200/2019 Sb.p - NÚ 40/2009 Sb.; 4451/2019 Sb.p - NÚ 182/1993 Sb. ČR; 4800/2019 Sb.p - NÚ 141/1961 Sb.

PŘÍLOHY

Příloha č. 1 – Obrázek č. 1

Nabídka režimů, kdy pod tlačítkem „*Jak se nahradí*“ lze vidět všechny výrazy, které v daném režimu budou vyhledávané:



Příloha č. 2 – Tabulka č. 1

Přehled modifikovaných výrazů termínu pravda od nejpočetněji zastoupených ve vybraných pramenech dle stanovených podmínek po nejméně zastoupené:

pravdivé (260)	pravdu (50)	pravdivá (14)	pravdivým (4)	Pravdou (2)
pravdivosti (142)	pravdivých (21)	pravdou (13)	pravdivostí (4)	Pravdivé (1)
pravdivost (111)	pravdy (20)	pravdě (10)	pravdivého (3)	pravdivému (1)
pravdivě (58)	pravdivý (18)	Pravdivost (5)	pravdivém (3)	pravde (1)
pravda (57)	pravdivou (16)	PRAVDA (4)	PRAVDOU (2)	pravdivostní (1)

Příloha č. 3 – Obrázek č. 2

Zadání všech výrazů vyplynuvších z Tabulky č. 1 do vyhledávání v právním informačním systému LexGalaxy®, v Režimu: „Tvar“:

The screenshot shows the 'Zadání podmínky' (Setting conditions) dialog box in the LexGalaxy system. The window title is 'Zadání podmínky'. It is divided into several sections:

- Identifikace:** Fields for 'Číslo dok.', 'Rok', 'Sbírka', 'Paragraf', 'Odst.', 'Písm.', and 'Částka'.
- Zadání hledaných slov v názvu:** Includes 'Operátory', 'Režim' (set to 'Kmen - celá kmenová skupina'), and a search input field.
- Zadání hledaných slov v textu:** Includes 'Operátory', 'Slova v textu' (with a red box around the list: 'no, pravdivému, pravdivě, pravdivý, Pravdivost, pravdivém, pravdě, pravda, pravdivou, PRAVDA, PRAVDDU, pravdivostní'), 'Režim' (set to 'Tvar - jen zadaný tvar slova'), and checkboxes for 'Slova od sebe max. o slov' and 'Přesné měření vzdáleností slov'.
- Kdekoliv v textu (čistý fulltext):** Includes 'Struktury gramatické' (Document, Sentence, Part of sentence) and 'Struktury právní' (Document).
- Registr:** A list of search criteria like 'Typ...', 'Autor...', 'Věcné zař. Sb...', 'Hesl. - Judk...', 'Práv. odvětví Sb...', and 'Sbírka...'.
- Volba času:** Includes 'Od: 1993 do: 2019', 'Historický filtr - stroj času...', 'Akt. znění k 1.4.2020', 'Přidat úplná znění', and 'Jen platné dle LexGalax'.
- Soubory dokumentů:** Includes '* Všechny dokumenty', 'Podrobná volba...', and 'Zobrazení nalezených jednotek' (Paragraf).

At the bottom, there are buttons for 'Vyhledání', 'Vymaž vše', 'Výmaz', 'OK (další zadání)', 'Storno', and 'Nápověda'.

Příloha č. 4 – Tabulka č. 2

Tato tabulka je výsledkem popsaného postupu v kapitole 7.2. Morfologický rozbor termínu pravda v právních textech, přičemž vynechány jsou slovní modifikace, které se běžně v českém jazyce vůbec nevyskytují a nepoužívají (např. podstatné jméno „pravdička“, přídavné jméno „pravdin“, slovesa „pravdit, pravdovat“):

	<i>slovní druh (latinský název – dále používané označení v rámci mé diplomové práce)</i>	<i>konstrukce termínu „pravda“</i>
1)	podstatná jména (substantiva – S)	pravda, pravdivost
2)	přídavná jména (adjektiva – A)	pravdivý, pravdivostní
3)	zájmena (pronomina – P)	x
4)	číslovky (numeralia – N)	x
5)	slovesa (verba – V)	(být pravda)
6)	příslovce (adverbia – AD)	pravda, pravdivě, pravdivostně
7)	předložky (prepozice – PR)	x
8)	spojky (konjunkce – KO)	x
9)	částice (partikulace – PA)	x
10)	citoslovce (interjekce – IN)	x

Příloha č. 5 – Tabulka č. 3

Tato tabulka je výsledkem popsaného postupu v kapitole 7.2. Morfologický rozbor termínu pravda v právních textech, kdy do původního obsahu byly přidány prefixové modifikace již vytřízených adekvátních výrazů. Opět zůstávají vynechány slovní modifikace, které se běžně v českém jazyce vůbec nevyskytují a nepoužívají (např. „obpravda“, „depravda“, „kopravda“, „přípravdivý“):

	<i>slovní druh (latinský název – dále používané označení v rámci mé diplomové práce)</i>	<i>konstrukce termínu „pravda“</i>
1)	podstatná jména (substantiva – S)	pravda, pravdivost, opravdovost
2)	přídavná jména (adjektiva – A)	pravdivý, pravdivostní, opravdový
3)	zájmena (pronomina – P)	x
4)	číslovky (numeralia – N)	x
5)	slovesa (verba – V)	(být pravda)
6)	příslovce (adverbia – AD)	pravda, pravdivě, pravdivostně, popravdě
7)	předložky (prepozice – PR)	x
8)	spojky (konjunkce – KO)	x
9)	částice (partikulace – PA)	vpravdě, opravdu
10)	citoslovce (interjekce – IN)	x

Příloha č. 6 – Tabulka č. 4

Modifikace podstatných jmen na základě určování mluvnických kategorií čísla (jednotného a množného) a pádů (1.-7 pád):

	PRAVDA PRAVDIVOST OPRAVDOVOST	
<i>pád</i>	<i>č. jednotné</i>	<i>č. množné</i>
1. (kdo, co)	PRAVDA PRAVDIVOST OPRAVDOVOST	PRAVDY PRAVDIVOSTI OPRAVDOVOSTI
2. (bez koho, čeho)	PRAVDY PRAVDIVOSTI OPRAVDOVOSTI	PRAVD PRAVDIVOSTÍ OPRAVDOVOSTÍ
3. (ke komu, k čemu)	PRAVDĚ PRAVDIVOSTI OPRAVDOVOSTI	PRAVDÁM PRAVDIVOSTEM OPRAVDOVOSTEM
4. (vidím koho, co)	PRAVDU PRAVDIVOST OPRAVDOVOST	PRAVDY PRAVDIVOSTI OPRAVDOVOSTI
5. (oslovujeme/ voláme)	PRAVDA! PRAVDIVOST! OPRAVDOVOST!	PRAVDY! PRAVDIVOSTI! OPRAVDOVOSTI!
6. (o kom, o čem)	PRAVDĚ PRAVDIVOSTI OPRAVDOVOSTI	PRAVDÁCH PRAVDIVOSTECH OPRAVDOVOSTECH
7. (s kým, s čím)	PRAVDU PRAVDIVOSTÍ OPRAVDOVOSTÍ	PRAVDAMI PRAVDIVOSTMI OPRAVDOVOSTMI

Příloha č. 7 – Tabulka č. 5, Tabulka č. 6 a Tabulka č. 7

Modifikace přídavných jmen na základě určování mluvnických kategorií rodu, čísla, pádu a stupně:

Tabulka č. 5

1.stupeň pravdivý / 2. stupeň pravdivější / 3. stupeň nejpravdivější						
Rod	mužský		ženský		střední	
Číslo	jednotné	množné	jednotné	množné	jednotné	množné
Pád 1.	1.pravdivý 2.pravdivější 3.nejpravdivější	1.pravdiví / pravdivé 2.pravdivější 3.nejpravdivější	1.pravdivá 2.pravdivější 3.nejpravdivější	1.pravdivé 2.pravdivější 3.nejpravdivější	1.pravdivé 2.pravdivější 3.nejpravdivější	1.pravdivá 2.pravdivější 3.nejpravdivější
Pád 2.	1.pravdivého 2.pravdivějšího 3.nejpravdivějšího	1.pravdivých 2.pravdivějších 3.nejpravdivějších	1.pravdivé 2.pravdivější 3.nejpravdivější	1.pravdivých 2.pravdivějších 3.nejpravdivějších	1.pravdivého 2.pravdivějšího 3.nejpravdivějšího	1.pravdivých 2.pravdivějších 3.nejpravdivějších
Pád 3.	1.pravdivému 2.pravdivějším 3.nejpravdivějším	1.pravdivým 2.pravdivějším 3.nejpravdivějším	1.pravdivé 2.pravdivější 3.nejpravdivější	1.pravdivým 2.pravdivějším 3.nejpravdivějším	1.pravdivému 2.pravdivějším 3.nejpravdivějším	1.pravdivým 2.pravdivějším 3.nejpravdivějším
Pád 4.	1.pravdivého/ pravdivý 2.pravdivějšího 3.nejpravdivějšího	1.pravdivé 2.pravdivější 3.nejpravdivější	1.pravdivou 2.pravdivější 3.nejpravdivější	1.pravdivé 2.pravdivější 3.nejpravdivější	1.pravdivé 2.pravdivější 3.nejpravdivější	1.pravdivá 2.pravdivější 3.nejpravdivější
Pád 5.	1.Pravdivý! 2.Pravdivější! 3.Nejpravdivější!	1.Pravdiví! Pravdivé! 2.Pravdivější! 3.Nejpravdivější!	1.Pravdivá! 2.Pravdivější! 3.Nejpravdivější!	1.Pravdivé! 2.Pravdivější! 3.Nejpravdivější!	1.Pravdivé! 2.Pravdivější! 3.Nejpravdivější!	1.Pravdivá! 2.Pravdivější! 3.Nejpravdivější!
Pád 6.	1.pravdivém 2.pravdivějším 3.nejpravdivějším	1.pravdivých 2.pravdivějších 3.nejpravdivějších	1.pravdivé 2.pravdivější 3.nejpravdivější	1.pravdivých 2.pravdivějších 3.nejpravdivějších	1.pravdivém 2.pravdivějším 3.nejpravdivějším	1.pravdivých 2.pravdivějších 3.nejpravdivějších
Pád 7.	1.pravdivým 2.pravdivějším 3.nejpravdivějším	1.pravdivými 2.pravdivějším 3.nejpravdivějším	1.pravdivou 2.pravdivější 3.nejpravdivější	1.pravdivými 2.pravdivějším 3.nejpravdivějším	1.pravdivým 2.pravdivějším 3.nejpravdivějším	1.pravdivými 2.pravdivějším 3.nejpravdivějším

Tabulka č. 6

1. stupeň pravdivostní / 2. stupeň pravdivostnější / 3. stupeň nejpravdivostnější						
Rod	mužský		ženský		střední	
Číslo	jednotné	množné	jednotné	množné	jednotné	množné
Pád 1.	1.pravdivostní 2.pravdivostnější 3.nejpravdivostnější	1.pravdivostní 2.pravdivostnější 3.nejpravdivostnější	1.pravdivostní 2.pravdivostnější 3.nejpravdivostnější	1.pravdivostní 2.pravdivostnější 3.nejpravdivostnější	1.pravdivostní 2.pravdivostnější 3.nejpravdivostnější	1.pravdivostní 2.pravdivostnější 3.nejpravdivostnější
Pád 2.	1.pravdivostního 2.pravdivostnějšího 3.nejpravdivostnějšího	1.pravdivostních 2.pravdivostnějších 3.nejpravdivostnějších	1.pravdivostní 2.pravdivostnější 3.nejpravdivostnější	1.pravdivostních 2.pravdivostnějších 3.nejpravdivostnějších	1.pravdivostního 2.pravdivostnějšího 3.nejpravdivostnějšího	1.pravdivostních 2.pravdivostnějších 3.nejpravdivostnějších
Pád 3.	1.pravdivostnímu 2.pravdivostnějšímu 3.nejpravdivostnějšímu	1.pravdivostním 2.pravdivostnějším 3.nejpravdivostnějším	1.pravdivostní 2.pravdivostnější 3.nejpravdivostnější	1.pravdivostním 2.pravdivostnějším 3.nejpravdivostnějším	1.pravdivostnímu 2.pravdivostnějšímu 3.nejpravdivostnějšímu	1.pravdivostním 2.pravdivostnějším 3.nejpravdivostnějším
Pád 4.	1.pravdivostního/ pravdivostní 2.pravdivostnější 3.nejpravdivostnější	1.pravdivostní 2.pravdivostnější 3.nejpravdivostnější	1.pravdivostní 2.pravdivostnější 3.nejpravdivostnější	1.pravdivostní 2.pravdivostnější 3.nejpravdivostnější	1.pravdivostní 2.pravdivostnější 3.nejpravdivostnější	1.pravdivostní 2.pravdivostnější 3.nejpravdivostnější
Pád 5.	1.pravdivostní 2.pravdivostnější 3.nejpravdivostnější	1.pravdivostní 2.pravdivostnější 3.nejpravdivostnější	1.pravdivostní 2.pravdivostnější 3.nejpravdivostnější	1.pravdivostní 2.pravdivostnější 3.nejpravdivostnější	1.pravdivostní 2.pravdivostnější 3.nejpravdivostnější	1.pravdivostní 2.pravdivostnější 3.nejpravdivostnější
Pád 6.	1.pravdivostním 2.pravdivostnějším 3.nejpravdivostnějším	1.pravdivostních 2.pravdivostnějších 3.nejpravdivostnějších	1.pravdivostní 2.pravdivostnější 3.nejpravdivostnější	1.pravdivostních 2.pravdivostnějších 3.nejpravdivostnějších	1.pravdivostním 2.pravdivostnějším 3.nejpravdivostnějším	1.pravdivostních 2.pravdivostnějších 3.nejpravdivostnějších
Pád 7.	1.pravdivostními 2.pravdivostnějšími 3.nejpravdivostnějšími	1.pravdivostními 2.pravdivostnějšími 3.nejpravdivostnějšími	1.pravdivostní 2.pravdivostnější 3.nejpravdivostnější	1.pravdivostními 2.pravdivostnějšími 3.nejpravdivostnějšími	1.pravdivostními 2.pravdivostnějšími 3.nejpravdivostnějšími	1.pravdivostními 2.pravdivostnějšími 3.nejpravdivostnějšími

Tabulka č. 7

1. stupeň opravdový / 2. stupeň opravdovější / 3. stupeň nejopravdovější						
Rod	mužský		ženský		střední	
Číslo	jednotné	množné	jednotné	množné	jednotné	množné
Pád 1.	1. opravdový 2. opravdovější 3. nejopravdovější	1. opravdoví / opravdové 2. opravdovější 3. nejopravdovější	1. opravdová 2. opravdovější 3. nejopravdovější	1. opravdové 2. opravdovější 3. nejopravdovější	1. opravdové 2. opravdovější 3. nejopravdovější	1. opravdová 2. opravdovější 3. nejopravdovější
Pád 2.	1. opravdového 2. opravdovějšího 3. nejopravdovějšího	1. opravdových 2. opravdovějších 3. nejopravdovějších	1. opravdové 2. opravdovější 3. nejopravdovější	1. opravdových 2. opravdovějších 3. nejopravdovějších	1. opravdového 2. opravdovějšího 3. nejopravdovějšího	1. opravdových 2. opravdovějších 3. nejopravdovějších
Pád 3.	1. opravdovému 2. opravdovějšímu 3. nejopravdovějšímu	1. opravdovými 2. opravdovějšími 3. nejopravdovějšími	1. opravdové 2. opravdovější 3. nejopravdovější	1. opravdovými 2. opravdovějšími 3. nejopravdovějšími	1. opravdovému 2. opravdovějšímu 3. nejopravdovějšímu	1. opravdovými 2. opravdovějšími 3. nejopravdovějšími
Pád 4.	1. opravdového/ opravdový 2. opravdovějšího 3. nejopravdovějšího	1. opravdové 2. opravdovější 3. nejopravdovější	1. opravdovou 2. opravdovější 3. nejopravdovější	1. opravdové 2. opravdovější 3. nejopravdovější	1. opravdové 2. opravdovější 3. nejopravdovější	1. opravdová 2. opravdovější 3. nejopravdovější
Pád 5.	1. opravdový! 2. opravdovější! 3. Nejopravdovější!	1. opravdoví! opravdové! 2. opravdovější! 3. Nejopravdovější!	1. opravdová! 2. opravdovější! 3. Nejopravdovější!	1. opravdové! 2. opravdovější! 3. Nejopravdovější!	1. opravdové! 2. opravdovější! 3. Nejopravdovější!	1. opravdová! 2. opravdovější! 3. Nejopravdovější!
Pád 6.	1. opravdovém 2. opravdovějším 3. nejopravdovějším	1. opravdových 2. opravdovějších 3. nejopravdovějších	1. opravdové 2. opravdovější 3. nejopravdovější	1. opravdových 2. opravdovějších 3. nejopravdovějších	1. opravdovém 2. opravdovějším 3. nejopravdovějším	1. opravdových 2. opravdovějších 3. nejopravdovějších
Pád 7.	1. opravdovými 2. opravdovějšími 3. nejopravdovějšími	1. opravdovými 2. opravdovějšími 3. nejopravdovějšími	1. opravdovou 2. opravdovější 3. nejopravdovější	1. opravdovými 2. opravdovějšími 3. nejopravdovějšími	1. opravdovými 2. opravdovějšími 3. nejopravdovějšími	1. opravdovými 2. opravdovějšími 3. nejopravdovějšími

Příloha č. 8 – Tabulka č. 8

Modifikace příslovčí, které lze v rámci ohebnosti slovních druhů alespoň stupňovat:

	1. stupeň	2. stupeň	3. stupeň
„pravdivě“	pravdivě	pravdivěji	nejpravdivěji
„pravdivostně“	pravdivostně	pravdivostněji	nejpravdivostněji

Příloha č. 9 – Tabulka č. 9

Přehled slovnětvarových modifikací termínu pravda vyhledatelných ve vybraných právních textech od nejpočetněji zastoupených po nejméně zastoupené s přehledem zkratk slovních druhů, v nichž se mohou dané výrazy ve vybraných pramenech vyskytovat:

pravdivé (260)	A	PRAVDA (4)	S
pravdivosti (142)	S	pravdivým (4)	A
pravdivost (111)	S	pravdivostí (4)	S
pravdivě (58)	AD	vpravdě (4)	PA
pravda (57)	S, AD	pravdivém (3)	A
pravdu (50)	S	pravdivého (3)	A
opravdu (29)	PA	PRAVDOU (2)	S
pravdivých (21)	A	Pravdou (2)	S
pravdy (20)	S	Pravdivé (1)	A
pravdivý (18)	A	pravdivému (1)	A
pravdivou (16)	A	pravdivostní (1)	A
pravdivá (14)	A	opravdová (1)	A
pravdou (13)	S	opravdovému (1)	A
opravdový (13)	A	opravdovém (1)	A
pravdě (10)	S	opravdivosti (1)	S
Pravdivost (5)	S		
opravdového (5)	A		

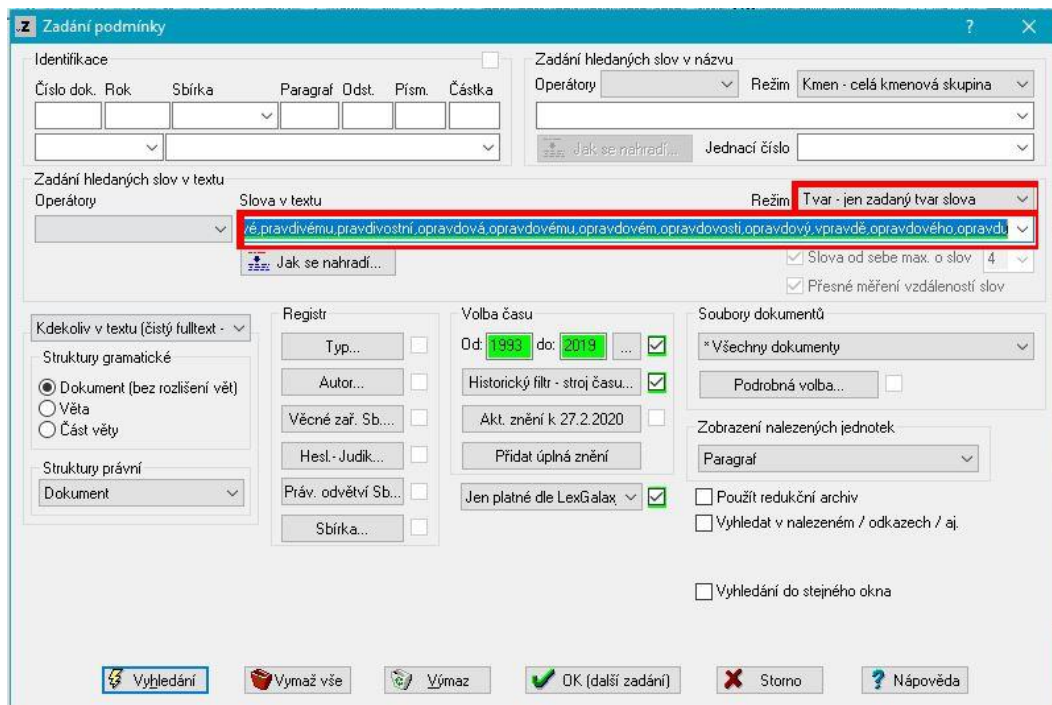
Legenda:

S – substantiva (podstatná jména), A – adjektiva (přídavná jména), AD – adverbia (příslowce), PA – partikule (částice)

Tučně jsou znázorněny výrazy, které byly po vypracování morfologického rozboru doplněny do stávajícího seznamu vyhledatelných výrazů (porovnání s Tabulkou č. 1).

Příloha č. 10 – Obrázek č. 3 a Obrázek č. 4

Obrázek č. 3 - Vyhledávání 24 původních výrazů (bez „pravde“) + 8 dodatečně přidanych výrazů za pomoci funkce „Tvar“ a za dalších předem definovaných podmínek:



Obrázek č. 4 - Výsledek vyhledávání v informačním právním systému LexGalaxy® při zadání dle Obrázku č. 3:



Příloha č. 11 – Tabulka č. 10

Rozstrukturalizovaný výchozí přehled nalezených počtů výskytů 32 modifikací termínu pravda (celkem 875 výskytů) dle právního typu vybraných dokumentů (celkem 459 dokumentů):

Typ dokumentu	Počet dokumentů	Počet výskytů termínu pravda a jeho modifikací
Primární právní předpisy	209	419
Ústavní zákony a ústavní dekrety prezidenta	0	0
Zákony, dekrety prezidenta a usnesení komor parlamentu	209	419
Zákonná opatření a opatření parlamentu	0	0
Sekundární právní předpisy (vyhlášky a nařízení)	47	81
Nařízení vlády, vyhlášky vlády	7	14
Vyhlášky a nařízení ministerstev a ústředních orgánů	40	67
Mezinárodní smlouvy	37	70
Sekundární, terc. předpisy a interní instrukce (úř. listy, reg. Předpisy)	22	57
Dokumenty publikované ve věstnících ČR	31	38
věstníky ministerstev	6	9
věstník ČAK	5	9
věstník ČNB	3	3
Sbírka instrukcí a sdělení MS	9	9
ostatní	8	8
Judikáty	110	197
nálezy Ústavního soudu	108	195
sdělení Ústavního soudu	2	2
Důvodové zprávy a návrhy zákonů	3	13
důvodové zprávy	0	0
návrhy zákonů	3	13

Příloha č. 12 – Tabulka č. 11

Přehled možných syntaktických vzorců s přiřazením odpovídajících výrazů slovotvorných modifikací termínu pravda ve vybraných právních textech:²⁸⁵

Syntaktický vzorec	Doplnění slovních modifikací termínu pravda, které se mohou vyskytovat ve vybraných pramenech
(S)	Pravdivosti pravdivost pravda pravdu pravdy pravdou pravdě Pravdivost PRAVDA pravdivosti PRAVDOU Pravdou opravdovosti pravde
A - (S)	<i>adjektivum</i> – pravdivosti <i>adjektivum</i> – pravdivost <i>adjektivum</i> – pravda <i>adjektivum</i> – pravdu <i>adjektivum</i> – pravdy <i>adjektivum</i> – pravdou <i>adjektivum</i> – pravdě <i>adjektivum</i> – Pravdivost <i>adjektivum</i> – PRAVDA <i>adjektivum</i> – pravdivosti <i>adjektivum</i> – PRAVDOU <i>adjektivum</i> – Pravdou <i>adjektivum</i> – opravdovosti <i>adjektivum</i> – pravde

²⁸⁵ U vzorců s prvkem „(V)“ jsou další nevypsané možnosti označeny „...“, neboť je nepředvídatelné, že by se veškeré varianty sloves, k nimž lze připojit sponu (substantivum nebo adjektivum slovních modifikací termínu pravda), nacházely ve vzorku analyzovaných právních textů. V následujících krocích, pokud nepostačí výpis z této tabulky, budou nové konkrétní podoby jednotlivých vzorců doplněny.

(S) – A	<p>pravdivosti - <i>adjektivum</i> pravdivost - <i>adjektivum</i> pravda - <i>adjektivum</i> pravdu - <i>adjektivum</i> pravdy - <i>adjektivum</i> pravdou - <i>adjektivum</i> pravdě - <i>adjektivum</i> Pravdivost - <i>adjektivum</i> PRAVDA - <i>adjektivum</i> pravdivosti - <i>adjektivum</i> PRAVDOU - <i>adjektivum</i> Pravdou - <i>adjektivum</i> opravdivosti - <i>adjektivum</i> pravde - <i>adjektivum</i></p>
P - (S)	<p><i>pronominum</i> – pravdivosti <i>pronominum</i> – pravdivost <i>pronominum</i> – pravda <i>pronominum</i> – pravdu <i>pronominum</i> – pravdy <i>pronominum</i> – pravdou <i>pronominum</i> – pravdě <i>pronominum</i> – Pravdivost <i>pronominum</i> – PRAVDA <i>pronominum</i> – pravdivosti <i>pronominum</i> – PRAVDOU <i>pronominum</i> – Pravdou <i>pronominum</i> – opravdivosti <i>pronominum</i> – pravde</p>
(S) - P	<p>pravdivosti - <i>pronominum</i> pravdivost - <i>pronominum</i> pravda - <i>pronominum</i> pravdu - <i>pronominum</i> pravdy - <i>pronominum</i> pravdou - <i>pronominum</i> pravdě - <i>pronominum</i> Pravdivost - <i>pronominum</i> PRAVDA - <i>pronominum</i> pravdivosti - <i>pronominum</i> PRAVDOU - <i>pronominum</i> Pravdou - <i>pronominum</i> opravdivosti - <i>pronominum</i> pravde – <i>pronominum</i></p>

N – (S)	<i>numeralia</i> – pravdivosti <i>numeralia</i> – pravdivost <i>numeralia</i> – pravda <i>numeralia</i> – pravdu <i>numeralia</i> – pravdy <i>numeralia</i> – pravdou <i>numeralia</i> – pravdě <i>numeralia</i> – Pravdivost <i>numeralia</i> – PRAVDA <i>numeralia</i> – pravdivosti <i>numeralia</i> – PRAVDOU <i>numeralia</i> – Pravdou <i>numeralia</i> – opravdivosti <i>numeralia</i> – pravde
(S) - N	pravdivosti - <i>numeralia</i> pravdivost - <i>numeralia</i> pravda - <i>numeralia</i> pravdu - <i>numeralia</i> pravdy - <i>numeralia</i> pravdou - <i>numeralia</i> pravdě - <i>numeralia</i> Pravdivost - <i>numeralia</i> PRAVDA - <i>numeralia</i> pravdivosti - <i>numeralia</i> PRAVDOU - <i>numeralia</i> Pravdou - <i>numeralia</i> opravdivosti - <i>numeralia</i> pravde - <i>numeralia</i>
(S) – S	pravdivosti - <i>substantivum</i> pravdivost - <i>substantivum</i> pravda - <i>substantivum</i> pravdu - <i>substantivum</i> pravdy - <i>substantivum</i> pravdou - <i>substantivum</i> pravdě - <i>substantivum</i> Pravdivost - <i>substantivum</i> PRAVDA - <i>substantivum</i> pravdivosti - <i>substantivum</i> PRAVDOU - <i>substantivum</i> Pravdou - <i>substantivum</i> opravdivosti - <i>substantivum</i> pravde – <i>substantivum</i>

S - (S)	<i>substantivum</i> – pravdivosti <i>substantivum</i> – pravdivost <i>substantivum</i> – pravda <i>substantivum</i> – pravdu <i>substantivum</i> – pravdy <i>substantivum</i> – pravdou <i>substantivum</i> – pravdě <i>substantivum</i> – Pravdivost <i>substantivum</i> – PRAVDA <i>substantivum</i> – pravdivosti <i>substantivum</i> – PRAVDOU <i>substantivum</i> – Pravdou <i>substantivum</i> – opravdivosti <i>substantivum</i> – pravde
PR – (S)	<i>prepozice</i> – pravdivosti <i>prepozice</i> – pravdivost <i>prepozice</i> – pravda <i>prepozice</i> – pravdu <i>prepozice</i> – pravdy <i>prepozice</i> – pravdou <i>prepozice</i> – pravdě <i>prepozice</i> – Pravdivost <i>prepozice</i> – PRAVDA <i>prepozice</i> – pravdivosti <i>prepozice</i> – PRAVDOU <i>prepozice</i> – Pravdou <i>prepozice</i> – opravdivosti <i>prepozice</i> – pravde
(S) – PR - ...	pravdivosti – <i>prepozice</i> - ... pravdivost – <i>prepozice</i> - ... pravda – <i>prepozice</i> - ... pravdu – <i>prepozice</i> - ... pravdy – <i>prepozice</i> - ... pravdou – <i>prepozice</i> - ... pravdě – <i>prepozice</i> - ... Pravdivost – <i>prepozice</i> - ... PRAVDA – <i>prepozice</i> - ... pravdivosti – <i>prepozice</i> - ... PRAVDOU – <i>prepozice</i> - ... Pravdou – <i>prepozice</i> - ... opravdivosti – <i>prepozice</i> - ... pravde – <i>prepozice</i> - ...

V - (S)	<i>verbum</i> – pravdivosti <i>verbum</i> – pravdivost <i>verbum</i> – pravda <i>verbum</i> – pravdu <i>verbum</i> – pravdy <i>verbum</i> – pravdou <i>verbum</i> – pravdě <i>verbum</i> – Pravdivost <i>verbum</i> – PRAVDA <i>verbum</i> – pravdivosti <i>verbum</i> – PRAVDOU <i>verbum</i> – Pravdou <i>verbum</i> – opravdivosti <i>verbum</i> – pravde
AD - (S)	<i>adverbium</i> – pravdivosti <i>adverbium</i> – pravdivost <i>adverbium</i> – pravda <i>adverbium</i> – pravdu <i>adverbium</i> – pravdy <i>adverbium</i> – pravdou <i>adverbium</i> – pravdě <i>adverbium</i> – Pravdivost <i>adverbium</i> – PRAVDA <i>adverbium</i> – pravdivosti <i>adverbium</i> – PRAVDOU <i>adverbium</i> – Pravdou <i>adverbium</i> – opravdivosti <i>adverbium</i> – pravde
(S) – AD	pravdivosti - <i>adverbium</i> pravdivost - <i>adverbium</i> pravda - <i>adverbium</i> pravdu - <i>adverbium</i> pravdy - <i>adverbium</i> pravdou - <i>adverbium</i> pravdě - <i>adverbium</i> Pravdivost - <i>adverbium</i> PRAVDA - <i>adverbium</i> pravdivosti - <i>adverbium</i> PRAVDOU - <i>adverbium</i> Pravdou - <i>adverbium</i> opravdivosti - <i>adverbium</i> pravde – <i>adverbium</i>

(A) - S	Pravdivé - <i>substantivum</i> pravdivých - <i>substantivum</i> pravdivý - <i>substantivum</i> pravdivou - <i>substantivum</i> pravdivá - <i>substantivum</i> opravdový - <i>substantivum</i> opravdového - <i>substantivum</i> pravdivým - <i>substantivum</i> pravdivém - <i>substantivum</i> pravdivého - <i>substantivum</i> Pravdivé - <i>substantivum</i> pravdivému - <i>substantivum</i> pravdivostní - <i>substantivum</i> opravdová - <i>substantivum</i> opravdovému - <i>substantivum</i> opravdovém - <i>substantivum</i>
S - (A)	<i>substantivum</i> – Pravdivé <i>substantivum</i> – pravdivých <i>substantivum</i> – pravdivý <i>substantivum</i> – pravdivou <i>substantivum</i> – pravdivá <i>substantivum</i> – opravdový <i>substantivum</i> – opravdového <i>substantivum</i> – pravdivým <i>substantivum</i> – pravdivém <i>substantivum</i> – pravdivého <i>substantivum</i> – Pravdivé <i>substantivum</i> – pravdivému <i>substantivum</i> – pravdivostní <i>substantivum</i> – opravdová <i>substantivum</i> – opravdovému <i>substantivum</i> – opravdovém
(A) – N	Pravdivé - <i>numeralia</i> pravdivých - <i>numeralia</i> pravdivý - <i>numeralia</i> pravdivou - <i>numeralia</i> pravdivá - <i>numeralia</i> opravdový - <i>numeralia</i> opravdového - <i>numeralia</i> pravdivým - <i>numeralia</i> pravdivém - <i>numeralia</i> pravdivého - <i>numeralia</i> Pravdivé - <i>numeralia</i> pravdivému - <i>numeralia</i> pravdivostní - <i>numeralia</i> opravdová - <i>numeralia</i> opravdovému - <i>numeralia</i> opravdovém – <i>numeralia</i>

N - (A)	<i>numeralia</i> – Pravdivé <i>numeralia</i> – pravdivých <i>numeralia</i> – pravdivý <i>numeralia</i> – pravdivou <i>numeralia</i> – pravdivá <i>numeralia</i> – opravdový <i>numeralia</i> – opravdového <i>numeralia</i> – pravdivým <i>numeralia</i> – pravdivém <i>numeralia</i> – pravdivého <i>numeralia</i> – Pravdivé <i>numeralia</i> – pravdivému <i>numeralia</i> – pravdivostní <i>numeralia</i> – opravdová <i>numeralia</i> – opravdovému <i>numeralia</i> – opravdovém
(A) - P	Pravdivé - <i>pronominum</i> pravdivých - <i>pronominum</i> pravdivý - <i>pronominum</i> pravdivou - <i>pronominum</i> pravdivá - <i>pronominum</i> opravdový - <i>pronominum</i> opravdového - <i>pronominum</i> pravdivým - <i>pronominum</i> pravdivém - <i>pronominum</i> pravdivého - <i>pronominum</i> Pravdivé - <i>pronominum</i> pravdivému - <i>pronominum</i> pravdivostní - <i>pronominum</i> opravdová - <i>pronominum</i> opravdovému - <i>pronominum</i> opravdovém - <i>pronominum</i>
P – (A)	<i>pronominum</i> – Pravdivé <i>pronominum</i> – pravdivých <i>pronominum</i> – pravdivý <i>pronominum</i> – pravdivou <i>pronominum</i> – pravdivá <i>pronominum</i> – opravdový <i>pronominum</i> – opravdového <i>pronominum</i> – pravdivým <i>pronominum</i> – pravdivém <i>pronominum</i> – pravdivého <i>pronominum</i> – Pravdivé <i>pronominum</i> – pravdivému <i>pronominum</i> – pravdivostní <i>pronominum</i> – opravdová <i>pronominum</i> – opravdovému <i>pronominum</i> – opravdovém

PR – (A)	<pre> prepozice – Pravdivé prepozice – pravdivých prepozice – pravdivý prepozice – pravdivou prepozice – pravdivá prepozice – opravdivý prepozice – opravdivého prepozice – pravdivým prepozice – pravdivém prepozice – pravdivého prepozice – Pravdivé prepozice – pravdivému prepozice – pravdivostní prepozice – opravdivá prepozice – opravdivému prepozice – opravdivém </pre>
(A) – PR - ...	<pre> Pravdivé – prepozice - ... pravdivých - prepozice - ... pravdivý - prepozice - ... pravdivou - prepozice - ... pravdivá - prepozice - ... opravdivý - prepozice - ... opravdivého - prepozice - ... pravdivým - prepozice - ... pravdivém - prepozice - ... pravdivého - prepozice - ... Pravdivé - prepozice - ... pravdivému - prepozice - ... pravdivostní - prepozice - ... opravdivá - prepozice - ... opravdivému - prepozice - ... opravdivém - prepozice - ... </pre>
KO – (A)	<pre> konjunkce – Pravdivé konjunkce – pravdivých konjunkce – pravdivý konjunkce – pravdivou konjunkce – pravdivá konjunkce – opravdivý konjunkce – opravdivého konjunkce – pravdivým konjunkce – pravdivém konjunkce – pravdivého konjunkce – Pravdivé konjunkce – pravdivému konjunkce – pravdivostní konjunkce – opravdivá konjunkce – opravdivému konjunkce – opravdivém </pre>

(A) – KO - ...	Pravdivé – konjunkce - ... pravdivých - konjunkce - ... pravdivý - konjunkce - ... pravdivou - konjunkce - ... pravdivá - konjunkce - ... opravdový - konjunkce - ... opravdového - konjunkce - ... pravdivým - konjunkce - ... pravdivém - konjunkce - ... pravdivého - konjunkce - ... Pravdivé - konjunkce - ... pravdivému - konjunkce - ... pravdivostní - konjunkce - ... opravdová - konjunkce - ... opravdovému - konjunkce - ... opravdovém - konjunkce - ...
(V) – KO - věta vedlejší	Je pravda - konjunkce – věta vedlejší pravda je - konjunkce – věta vedlejší Je pravdou - konjunkce – věta vedlejší pravdou je - konjunkce – věta vedlejší Pravdou je - konjunkce – věta vedlejší ...
KO - věta vedlejší - (V)	<i>konjunkce – věta vedlejší - je pravda</i> <i>konjunkce – věta vedlejší - pravda je</i> <i>konjunkce – věta vedlejší - je pravdou</i> <i>konjunkce – věta vedlejší - pravdou je</i> ...
P - (V)	<i>pronominum – je pravda</i> <i>pronominum – pravda je</i> <i>pronominum – je pravdou</i> <i>pronominum – pravdou je</i> ...
(V) – P	Je pravda - pronominum pravda je - pronominum Je pravdou - pronominum pravdou je - pronominum Pravdou je – pronominum ...
(V) - P	...
S - (V)	<i>substantivum – je pravda</i> <i>substantivum – pravda je</i> <i>substantivum – je pravdou</i> <i>substantivum – pravdou je</i> ...
(V) - S	Je pravda - substantivum pravda je - substantivum Je pravdou - substantivum pravdou je - substantivum Pravdou je – substantivum ...

(Va) – P - (Vb)	Je – <i>pronominum</i> – pravda Je – <i>pronominum</i> - pravdou je - <i>pronominum</i> – pravda je – <i>pronominum</i> – pravdou ...
(Vb) – P - (Va)	Pravdou - <i>pronominum</i> - je pravda - <i>pronominum</i> - je pravdou - <i>pronominum</i> – je ...
(Va) – S - (Vb)	Je – <i>substantivum</i> – pravda Je – <i>substantivum</i> - pravdou je - <i>substantivum</i> – pravda je – <i>substantivum</i> – pravdou ...
(Vb) – S - (Va)	Pravdou - <i>substantivum</i> - je pravda - <i>substantivum</i> - je pravdou - <i>substantivum</i> – je ...
(AD) - A	pravda - <i>adjektivum</i> pravdivě - <i>adjektivum</i>
A - (AD)	<i>adjektivum</i> - pravda <i>adjektivum</i> - pravdivě
(AD) - V	pravda - <i>verbum</i> pravdivě - <i>verbum</i>
V - (AD)	<i>verbum</i> - pravda <i>verbum</i> - pravdivě
(AD)	pravda pravdivě
(PA) - S	opravdu - <i>substantivum</i> vpravdě - <i>substantivum</i>
S - (PA)	<i>substantivum</i> – opravdu <i>substantivum</i> - vpravdě
(PA) - A	opravdu - <i>adjektivum</i> vpravdě - <i>adjektivum</i>
A - (PA)	<i>adjektivum</i> – opravdu <i>adjektivum</i> - vpravdě
(PA) - P	opravdu - <i>pronominum</i> vpravdě - <i>pronominum</i>
P - (PA)	<i>pronominum</i> – opravdu <i>pronominum</i> - vpravdě
(PA) - N	opravdu - <i>numeralia</i> vpravdě - <i>numeralia</i>
N - (PA)	<i>numeralia</i> – opravdu <i>numeralia</i> – vpravdě

(PA) - V	opravdu - <i>verbum</i> vpravdě - <i>verbum</i>
V - (PA)	<i>verbum</i> – opravdu <i>verbum</i> – vpravdě
(PA) - AD	opravdu - <i>adverbium</i> vpravdě - <i>adverbium</i>
AD - (PA)	<i>adverbium</i> – opravdu <i>adverbium</i> – vpravdě
(PA) - PR	opravdu - <i>prepozice</i> vpravdě - <i>prepozice</i>
PR - (PA)	<i>prepozice</i> – opravdu <i>prepozice</i> – vpravdě

Příloha č. 13 – Tabulka č. 12

Rozšířený přehled dvou-osmičlenných syntaktických vzorců s přiřazením odpovídajících výskytů z vybraných právních textů:

Slovně-druhová struktura	Doplnění výskytů v návaznosti na další výrazy, které se vyskytují v rámci mnou definovaného prostředí vzorku, v sémanticky analyzovatelné struktury:	
(S)	[(S)] [(S)] [(S)]	pravdivosti ²⁸⁶ pravdivost ²⁸⁷ pravdivostí ²⁸⁸
A - (S)	[A1 – A2 – (S)] [A1 – KO – A2 – (S)] [A – (S)] [A – (S)] [S1 – A – (S2)] [S1 – A – (S2)] [S1 – A – (S2)] [S1 – A – (S2)] [A1 – A2 – (S)] [A – (S)]	osobní - morální – pravdivosti ²⁸⁹ úplnou – a - čistou – pravdu ²⁹⁰ materiální – pravdu ²⁹¹ materiální – pravdy ²⁹² zásadě - materiální – pravdy ²⁹³ zásady - materiální – pravdy ²⁹⁴ koncepce – materiální – pravdy ²⁹⁵ projev – dávné – pravdy ²⁹⁶ osobní - morální – opravdivosti ²⁹⁷ objektivní – pravdy ²⁹⁸
(S) - A	[(S1) – A - S2]	pravdu – zkreslující – tvrzení ²⁹⁹
P - (S)	[P1 – P2 – V – P3 – (S)] [P – (S)] [S1 – P - (S2)] [P – (S)]	co – se - týče - jejich – pravdivosti ³⁰⁰ jejich – pravdivosti ³⁰¹ ověření – jeho – pravdivosti ³⁰² jejich – pravdivost ³⁰³

286 255/2011 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

287 238/2008 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

288 214/2006 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

289 106/2003 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

290 4629/2006 Sb.p - NÚ 539/2004 Sb.; 4300/2008 Sb.p - NÚ 634/2004 Sb.; 91/2012 Sb.; 104/2013 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

291 93/2005 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

292 93/2005 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

293 232/2000 Sb.; 322/2001 Sb.; 9/2010 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

294 393/2016 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

295 93/2005 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

296 405/2006 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

297 106/2003 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

298 211/2016 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

299 4163/2003 Sb.p - NÚ 46/2000 Sb.; 4000/2008 Sb.p - NÚ 231/2001 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

300 4/2002 Sb.m.s. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

301 1/1997 Věst.AK; 57/2006 Sb.; 4559/2006 Sb.p - NÚ 6/1993 Sb. ČR; 4109/2007 Sb.p - NÚ 592/1992 Sb.; 427/2011 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

302 4377/2006 Sb.p – NÚ 9/2002 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

303 257/2010 Sb. - OÚ 329/1999 Sb. ČR; 297/2011 Sb.; 73/2017 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

P - (S)	[P - (S)] [S1 - P - (S2)] [S1 - P - (S2)] [V - P - (S)]	jeho – pravdivost ³⁰⁴ údaje – jejichž – pravdivost ³⁰⁵ seznamu – jehož – pravdivost ³⁰⁶ obhajovat - svoji – pravdu ³⁰⁷
(S) - P	[(S) – P1 - P2]	pravdivost – toho – co ³⁰⁸
(S) - N	[(S) – N]	pravdivostí – 0, ³⁰⁹
(S1) – S2	[S1 – (S2) – A – S3] [S1 – (S2) – S3] [S1 – (S2) – S3] [S1 – (S2) – S3] [S1 – (S2) – S3] [S1 – (S2) – S3] [S1 – (S2) – S3] [PR – S1 – (S2) – S3] [S1 – (S2) – S3] [KO – PR – (S1) – S2 – S3] [S1 – (S2) – S3 – KO – S4] [(S1) – A – S2] [PR – (S1) – S2]	prověření - pravdivosti – skutkových – tvrzení ³¹⁰ ověření - pravdivosti – tvrzení ³¹¹ ověření - pravdivosti – prohlášení ³¹² otevření - pravdivosti – údajů ³¹³ ověřování - pravdivosti – údajů ³¹⁴ posouzení – pravdivosti – informací ³¹⁵ ověření – pravdivosti – oznámení ³¹⁶ z – hlediska – pravdivosti – informací ³¹⁷ zjištění – pravdivosti – anonymu ³¹⁸ ani – o – pravdivosti – stavu – věci ³¹⁹ posouzení – pravdivosti – svědka – nebo - spoluobviněného ³²⁰ pravdivosti – evidenčního – zápisu ³²¹ o – pravdivosti – údajů ³²²

304 4357/2006 Sb.p - NÚ 477/2001 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

305 138/2002 Sb.; 4809/2007 Sb.p - NÚ 40/1995 Sb. ČR; 417/2016 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

306 24/1999 Sb. ČR (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

307 239/2005 Sb.; 419/2006 Sb.; 265/2008 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

308 495/2002 Sb.; 81/2006 Sb.; 4002/2008 Sb.p - NÚ 365/2000 Sb.; 280/2009 Sb.; 4900/2011 Sb.p - NÚ 99/1963 Sb.; 4900/2018 Sb.p - NÚ 500/2004 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

309 4581/2006 Sb.p – NÚ 252/2004 Sb.; 4726/2006 Sb.p – NÚ 275/2004 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

310 214/1994 Sb. ČR; 424/2001 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

311 209/2019 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

312 204/2015 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

313 63/2006 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

314 4446/2005 Sb.p - NÚ 53/2004 Sb.; 4109/2007 Sb.p - NÚ 592/1992 Sb.; 227/2009 Sb.; 458/2011 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

315 39/2004 Sb.; 349/2006 Sb. - OÚ 363/1999 Sb. ČR; 4421/2006 Sb.p - NÚ 363/1999 Sb. ČR (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

316 4430/2006 Sb.p – NÚ 159/1999 Sb. ČR (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

317 4443/2004 Sb.p - NÚ 362/2000 Sb.; 230/2008 Sb.; 346/2008 Sb. - OÚ 256/2004 Sb.; 427/2011 Sb.; 240/2013 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

318 140/2005 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

319 181/2005 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

320 249/2005 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

321 35/2002 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

322 113/1997 Sb. ČR; 4822/2005 Sb.p - NÚ 284/2004 Sb.; 4878/2005 Sb.p - NÚ 72/2000 Sb.; 270/2007 Sb.; 311/2007 Sb.; 17/2008 Fin.zpr; 253/2008 Sb.; 280/2009 Sb.; 297/2011 Sb.; 128/2012 Sb. - OÚ 412/2005 Sb.; 192/2012 Sb.; 127/2014 Sb.; 349/2015 Sb.; 408/2015 Sb.; 191/2017 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

(S1) – S2	[PR – (S1) – S2] [PR – (S1) – S2] [PR – (S1) – S2] [PR – (S1) – S2] [PR – (S1) – S2] [PR – (S1) – S2] [PR – (S1) – A – S2] [PR – (S1) – S2 - KO – S3] [PR – S1 – (S2) – S3] [S1 – PR – (S2) – S3] [(S1) – S2] [(S1) – S2] [(S1) – S2] [(S1) – S2]	o – pravdivosti – prohlášení ³²³ o – pravdivosti – informací ³²⁴ o – pravdivosti – hodnoty ³²⁵ o – pravdivosti – tvrzení ³²⁶ o – pravdivosti – listin ³²⁷ o – pravdivosti – žádosti ³²⁸ o – pravdivosti – daňového - příznání ³²⁹ ohledně – pravdivosti – údajů – a informací ³³⁰ na - předpokladu – pravdivosti – skutečnosti ³³¹ stanovisko – k – pravdivosti – vyúčtování ³³² pravdivost – údajů ³³³ pravdivost – prohlášení ³³⁴ pravdivost – tvrzení ³³⁵ pravdivost – účtů ³³⁶
-----------	--	--

- 323 67/1997 Sb. ČR; 13/2002 Sb.m.s.; 141/2002 Sb.m.s.; 21/2003 Sb.m.s.; 82/2003 Sb.m.s.; 107/2003 Sb.m.s.; 4102/2006 Sb.p - NÚ 451/1991 Sb. (chyba o o); 4/2006 Věst.AK; 57/2009 Sb.m.s.; 58/2009 Sb.m.s.; 5020/2009 Věst.AK; 72/2010 Sb.m.s.; 83/2010 Sb.m.s.; 193/2012 Sb.; 26/2014 Sb.m.s.; 55/2017 Sb.; 4800/2019 Sb.p - NÚ 141/1961 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)
- 324 191/1995 Sb.p2; 253/2008 Sb.; 368/2016 Sb.; 67/2018 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)
- 325 191/1995 Sb. ČR; 191/1995 Sb.p2 (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)
- 326 191/1995 Sb.p2; 93/2005 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)
- 327 4087/2005 Sb.p - NÚ 280/2004 Sb.; 296/2006 Sb. - OÚ 87/1995 Sb. ČR; 4416/2006 Sb.p - NÚ 87/1995 Sb. ČR (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)
- 328 4306/2004 Sb.p - NÚ 16/1997 Sb. ČR; 36/2010 Sb. - OÚ 235/2004 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)
- 329 348/2003 Sb.; 635/2004 Sb.; 4306/2004 Sb.p - NÚ 16/1997 Sb. ČR; 43/2007 Sb. - OÚ 353/2003 Sb.; 4015/2007 Sb.p - NÚ 353/2003 Sb.; 36/2010 Sb. - OÚ 235/2004 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)
- 330 384/2013 Sb.; 385/2013 Sb.; 386/2013 Sb.; 387/2013 Sb.; 99/2014 Sb.; 100/2014 Sb.; 278/2018 Sb.; 17/2019 Sb.; 77/2019 Sb.; 78/2019 Sb.; 167/2019 Sb.; 168/2019 Sb.; 169/2019 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)
- 331 419/2006 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)
- 332 4/2002 Sb.m.s. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)
- 333 156/1994 Sb. ČR; 296/1995 Sb. ČR; 308/1997 Sb. ČR; 306/2000 Cen.věs; 19/2000 Fin.zpr; 7/2000 SIS; 120/2000 Sb.; 254/2002 Sb.; 162/2003 Sb.; 4163/2003 Sb.p - NÚ 46/2000 Sb.; 641/2004 Sb.; 30/2004 ČNB oz.; 140/2005 Sb.; 151/2005 Sb.; 4087/2005 Sb.p - NÚ 280/2004 Sb.; 107/2005 Vě.Mzdr; 58/2006 Sb.; 66/2006 Sb.; 4357/2006 Sb.p - NÚ 477/2001 Sb.; 4416/2006 Sb.p - NÚ 87/1995 Sb. ČR; 4766/2006 Sb.p - NÚ 21/2006 Sb.; 4/2006 Věst.AK; 270/2007 Sb.; 4014/2007 Sb.p - NÚ 358/1992 Sb.; 4300/2007 Sb.p - NÚ 319/2001 Sb.; 4302/2007 Sb.p - NÚ 21/1992 Sb.; 300/2008 Sb.; 4000/2008 Sb.p - NÚ 231/2001 Sb.; 280/2009 Sb.; 297/2009 Sb.; 355/2009 Sb. - OÚ 221/1999 Sb. ČR; 5020/2009 Věst.AK; 132/2010 Sb.; 257/2010 Sb. - OÚ 329/1999 Sb. ČR; 187/2011 Sb.; 221/2011 Sb.; 224/2011 Sb. - OÚ 326/1999 Sb. ČR; 372/2011 Sb.; 36/2011 Sb.m.s.; 201/2012 Sb.; 437/2012 Sb.; 256/2013 Sb.; 16/2016 Sb.; 34/2016 Sb.; 130/2016 Sb.; 230/2016 Sb.; 400/2017 Sb.; 178/2019 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)
- 334 7/1995 Sb.p; 304/2013 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)
- 335 191/1995 Sb.p2; 140/2005 Sb.; 456/2009 Sb.; 176/2015 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)
- 336 4/2002 Sb.m.s. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

(S1) – S2	<p>[(S1) – S2] [(S1) – S2] [(S1) – S2] [(S1) – S2] [(S1) – S2] [(S1) – S2] [(S1) – A – S2] [(S1) – S2 – S3] [(S1) – S2 – S3] [(S1) – S2 – S3] [(S1) – A – S2] [(S1) – A – S2] [(S1) – S2] [(S1) – S2]</p>	<p>pravdivost – skutečnosti³³⁷ pravdivost – výpovědi³³⁸ pravdivost – informací³³⁹ pravdivost – informace³⁴⁰ pravdivost – důvodů³⁴¹ pravdivost – směnky³⁴² pravdivost – svědecké - výpovědi³⁴³ pravdivost – intence - zákona³⁴⁴ pravdivost – stavu - věci³⁴⁵ pravdivost – seznamu - dokladů³⁴⁶ pravdivost – právního - názoru³⁴⁷ Pravdivost – skutkových – informací³⁴⁸ Pravdivost – údajů³⁴⁹ pravdivostí – přesnosti³⁵⁰</p>
S - (S)	<p>[S1 – (S2)] [PR – S1 - (S2)] [PR – A – S1 - (S2)] [S1 – (S2)] [PR – S1 – S2 - (S3)] [A – S1 - (S2)] [S1 - (S2)]</p>	<p>důkaz – pravdivosti³⁵¹ po – stránce – pravdivosti³⁵² s – přijatelnou – úrovni – pravdivosti³⁵³ zjištění – pravdy³⁵⁴ v – zájmu – nalezení – pravdy³⁵⁵ slunečním – žářem – pravdy³⁵⁶ Pavlem – Pravdou³⁵⁷</p>

- 337 272/2000 Sb.; 181/2005 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)
- 338 249/2005 Sb.; 4028/2005 Sb.p - NÚ 265/2001 Sb.; 4300/2008 Sb.p - NÚ 634/2004 Sb.; 4800/2019 Sb.p - NÚ 141/1961 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)
- 339 294/2005 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)
- 340 73/2017 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)
- 341 4800/2005 Sb.p – NÚ 23/1994 Sb. ČR (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)
- 342 369/2012 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)
- 343 214/1994 Sb. ČR; 424/2001 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)
- 344 354/2005 Sb.; 355/2005 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)
- 345 181/2005 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)
- 346 420/2000 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)
- 347 387/2009 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)
- 348 1/1997 Věst.AK; 8/2004 Věst.AK (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)
- 349 257/2010 Sb. - OÚ 329/1999 Sb. ČR (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)
- 350 4581/2006 Sb.p – NÚ 252/2004 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)
- 351 40/2000 Sb.m.s. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)
- 352 177/2013 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)
- 353 70/2018 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)
- 354 101/1994 Sb. ČR; 2/1996 Sb. ČR; 3/1996 Sb. ČR; 3/1997 SIS (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)
- 355 67/2002 Sb.m.s. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)
- 356 55/1995 Sb. ČR (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)
- 357 119/2019 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

PR – (S)	<p>[PR – (S1) – V – S2 – A – S3]</p> <p>[PR – P – (S) – V]</p> <p>[PR – P – (S) – V]</p> <p>[V – PR – (S)]</p> <p>[V – PR – (S)]</p> <p>[V – PR – (S)]</p> <p>[V – PR – (S)]</p> <p>[P – S1 – V – PR – (S2)]</p> <p>[P – S1 – V – PR – (S2)]</p> <p>[S1 – P – V – PR – (S2)]</p> <p>[P – PR – (S) – V]</p> <p>[S1 – S2 – PR – (S3)]</p> <p>[S1 – S2 – P – V – PR – (S3)]</p> <p>[A – S1 – P – V – PR – (S2)]</p> <p>[S1 – S2 – P – V – PR – (S3)]</p>	<p>na – pravdivosti – ztrácí – konstrukce – majetkové – křivdy³⁵⁸</p> <p>za - jejichž – pravdivost – odpovídají³⁵⁹</p> <p>za – jehož – pravdivost – odpovídá³⁶⁰</p> <p>dát - za – pravdu³⁶¹</p> <p>dává - za – pravdu³⁶²</p> <p>dal – za – pravdu³⁶³</p> <p>nevypovídají - podle – pravdy³⁶⁴</p> <p>se – nárok – základá - na – pravdě³⁶⁵</p> <p>se - údaje – zakládají – na – pravdě³⁶⁶</p> <p>tvrzení – se - nezakládá – na – pravdě³⁶⁷</p> <p>se – po – pravdě – uvádí³⁶⁸</p> <p>přesvědčování – oponentů – o – pravdě³⁶⁹</p> <p>vyjádření – navrhovatele - se - nezakládá – na – pravdě³⁷⁰</p> <p>mediální – zjednodušování – se - nezakládá – na – pravdě³⁷¹</p> <p>tvrzení – navrhovatelů – se - nezakládají – na - pravdě³⁷²</p>
(S) – PR - ...	[(S1) – PR - S2]	Pravdivost - v - % (procentech) ³⁷³
(S) – KO - ...	<p>[S1 – KO - S2]</p> <p>[S1 – KO - S2]</p>	<p>PRAVDOU – A – LŽÍ³⁷⁴</p> <p>Pravdou - a - LŽÍ³⁷⁵</p>

358 177/2013 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

359 313/2009 Sb. - OÚ 143/2001 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

360 294/2005 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

361 127/2001 sb.; 499/2002 Sb.; 134/2005 Sb.; 220/2005 Sb.; 434/2006 Sb.; 123/2010 Sb.; 8/2018 Sb.; 99/2018 Sb.; 186/2018 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

362 211/2005 Sb.; 171/2009 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

363 439/2010 Sb.; 161/2014 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

364 48/2006 Sb.m.s.; 55/2014 Sb.m.s. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

365 73/2004 Sb.m.s. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

366 89/2005 Sb.m.s. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

367 154/2006 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

368 387/2009 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

369 80/2011 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

370 293/2011 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

371 437/2012 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

372 40/2017 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

373 4581/2006 Sb.p – NÚ 252/2004 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

374 225/2018 Sb.; 217/2014 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

375 92/2014 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

(S) – V	[(S1) – V - S2...] [(S) -V]	Pravdivost – je – těsnost... ³⁷⁶ PRAVDA – VÍŤEZÍ ³⁷⁷
V - (S)	[S1 – V – (S2)] [S1 - P – V – (S2) – S3] [KO - V - (S)] [V – PR – A – S1 - (S2)] [S1 – V – (S2)] [V – (S)] [V – (S)] [V – (S)] [V - (S)] [V – S1 – (S2)] [V – S1 – (S2)] [PR – S1 – V – (S2)] [KO - V – (S)] [V – PR – A – S1 – (S2)] [P1 – P2 – V - (S)]	údaje - pozbyly – pravdivosti ³⁷⁸ judikatura - se – týká – pravdivosti – záznamů ³⁷⁹ jako - je – pravdivost ³⁸⁰ měl by – do – jisté – míry - pravdu svědek - nevypoví – pravdu ³⁸¹ musí vypovědět – pravdu ³⁸² mají vypovědět – pravdu ³⁸³ je povinna vypovídat – pravdu ³⁸⁴ je povinen vypovědět – pravdu ³⁸⁵ má – navrhopatel – pravdu ³⁸⁶ by měli – navrhopatelé – pravdu ³⁸⁷ o – povinnosti – vypovědět – pravdu ³⁸⁸ zda – mají – pravdu ³⁸⁹ mají – po – formální – stránce – pravdu ³⁹⁰ se – to – nepodobá – pravdě ³⁹¹
(S) - AD	[V – (S) - AD]	bylo dáno - pravdě – zadost ³⁹²
(A) - S	[(A) – S]	pravdivé – informace ³⁹³

376 4581/2006 Sb.p – NÚ 252/2004 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

377 157/1994 Sb. ČR; 4092/1998 Sb.p – NÚ 3/1993 Sb. ČR (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

378 440/2004 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

379 73/2017 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

380 134/2004 Sb.; 4471/2004 Sb.p - NÚ 35/2004 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

381 4137/2002 Sb.p - NÚ 292/1993 Sb. ČR; 4300/2008 Sb.p - NÚ 634/2004 Sb.; 4800/2019 Sb.p - NÚ 141/1961 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

382 93/2005 Sb.; 4900/2011 Sb.p - NÚ 99/1963 Sb.; 4451/2019 Sb.p - NÚ 182/1993 Sb. ČR (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

383 93/2005 Sb.; 4153/2006 Sb.p - NÚ 30/2000 Sb.; 4900/2011 Sb.p - NÚ 99/1963 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

384 4028/2005 Sb.p - NÚ 265/2001 Sb.; 4300/2008 Sb.p - NÚ 634/2004 Sb.; 2/2009 Návrhy; 4800/2019 Sb.p - NÚ 141/1961 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

385 4740/2006 Sb.p - NÚ 90/1995 Sb. ČR; 4300/2008 Sb.p - NÚ 634/2004 Sb.; 4800/2019 Sb.p - NÚ 141/1961 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

386 264/2005 Sb.; 26/2018 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

387 177/2013 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

388 1/2002 SIS; 6/2002 SIS; 7/2008 SIS; 2/2010 SIS (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

389 261/2008 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

390 177/2013 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

391 20/2004 VěMŠMT (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

392 257/2008 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

393 1/1997 Věst.AK; 105/2001 Vě.Mzdr; 130/2003 Sb.; 290/2003 Sb.; 4374/2003 Sb.p - NÚ 130/2003 Sb.; 440/2004 Sb.; 4788/2004 Sb.p - NÚ 2/2002 Sb.; 4721/2005 Sb.p - NÚ 99/1992 Sb.; 4740/2005 Sb.p - NÚ 136/1994 Sb. ČR; 56/2006 Sb.; 216/2006 Sb.; 398/2006 Sb. - OÚ 121/2000 Sb.; 437/2006 Sb.; 575/2006 Sb.; 4314/2006 Sb.p - NÚ 121/2000 Sb.; 4549/2006 Sb.p - NÚ 22/1997 Sb. ČR; 4643/2006 Sb.p - NÚ 420/2004 Sb.; 37/2007 Sb.; 43/2007 Sb. - OÚ 353/2003 Sb.; 4025/2007 Sb.p - NÚ 221/2003 Sb.; 4052/2007 Sb.p - NÚ 325/1999 Sb. ČR;

(A) – S	<p>[(A) – S]</p> <p>[(A) – S]</p> <p>[(A) – S]</p> <p>[(A) – S]</p> <p>[(A) – S]</p> <p>[(A1) – A2 – S]</p> <p>[(A1) – A2 – S]</p> <p>[(A) – S1 – PR – S2]</p> <p>[(A1) – S1 – A2 – S2]</p> <p>[S1 – PR – (A) – S2]</p> <p>[(A) – S]</p> <p>[(A) – S]</p> <p>[(A) – S1 – PR – S2]</p> <p>[(A) – S]</p> <p>[S1 – (A1) – A2 – S2]</p> <p>[(A1) – S1 – P – A2 – S2]</p>	<p>pravdivé – údaje³⁹⁴</p> <p>pravdivé – hlášení³⁹⁵</p> <p>pravdivé – hodnoty³⁹⁶</p> <p>pravdivé – vysvětlení³⁹⁷</p> <p>pravdivé – podklady³⁹⁸</p> <p>pravdivé – informační - toky³⁹⁹</p> <p>pravdivé – obchodní - záznamy⁴⁰⁰</p> <p>pravdivé – prohlášení - o - majetku⁴⁰¹</p> <p>pravdivé – vylíčení - rozhodujících - skutečností⁴⁰²</p> <p>informace – v – pravdivé – podobě⁴⁰³</p> <p>pravdivých – údajů⁴⁰⁴</p> <p>pravdivých – informací⁴⁰⁵</p> <p>pravdivých – informací – o – skutečnostech⁴⁰⁶</p> <p>pravdivých – faktů⁴⁰⁷</p> <p>neposkytnutí – pravdivých – obchodních – záznamů⁴⁰⁸</p> <p>pravdivý – popis – všech – rozhodných – skutečností⁴⁰⁹</p>
---------	--	--

1/2008 SIS; 34/2008 Sb.; 226/2008 Sb.; 267/2008 Sb. - OÚ 168/1999 Sb. ČR; 158/2009 Sb.; 314/2009 Sb. - OÚ 458/2000 Sb.; 4001/2009 Sb.p - NÚ 185/2001 Sb.; 259/2010 Sb. - OÚ 127/2005 Sb.; 19/2012 Sb.; 165/2012 Sb.; 318/2012 Sb.; 234/2014 Sb.; 131/2015 Sb.; 257/2016 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

394 105/2000 Sb.; 11/2002 V.v. ČR; 501/2004 Sb.; 3/2005 V.v. ČR; 182/2006 Sb.; 437/2006 Sb.; 4153/2006 Sb.p - NÚ 30/2000 Sb.; 4219/2006 Sb.p - NÚ 501/2004 Sb.; 4998/2006 Sb.p - NÚ 187/2006 Sb.; 4052/2007 Sb.p - NÚ 325/1999 Sb. ČR; 56/2008 Sb. - OÚ 182/2006 Sb.; 4007/2008 Sb.p - NÚ 182/2006 Sb.; 158/2009 Sb.; 280/2009 Sb.; 314/2009 Sb. - OÚ 458/2000 Sb.; 104/2011 Sb.; 221/2011 Sb.; 224/2011 Sb. - OÚ 326/1999 Sb. ČR; 4900/2011 Sb.p - NÚ 99/1963 Sb.; 201/2012 Sb.; 179/2014 Sb.; 360/2014 Sb.; 131/2015 Sb.; 200/2015 Sb.; 51/2016 Sb.; 297/2016 Sb.; 304/2016 Sb.; 321/2016 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

395 297/2009 Sb.; 4001/2009 Sb.p - NÚ 185/2001 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

396 131/2015 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

397 4429/2006 Sb.p - NÚ 37/2004 Sb.; 3/2009 Návrhy; 4952/2018 Sb.p - NÚ 89/2012 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

398 155/2009 Sb.; 313/2009 Sb. - OÚ 143/2001 Sb.; 211/2011 Sb.; 131/2015 Sb.; 50/2016 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

399 70/2006 Sb.m.s. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

400 293/2016 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

401 455/2016 Sb.; 4200/2019 Sb.p - NÚ 40/2009 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

402 4451/2019 Sb.p - NÚ 182/1993 Sb. ČR (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

403 69/2013 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

404 9/2003 SIS (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

405 227/2003 Sb.; 226/2006 Sb.; 4549/2006 Sb.p - NÚ 22/1997 Sb. ČR; 4680/2006 Sb.p - NÚ 634/1992 Sb.; 4141/2007 Sb.p - NÚ 156/2000 Sb.; 4142/2007 Sb.p - NÚ 64/1986 Sb.; 148/2010 Sb.; 219/2011 Sb.; 4643/2006 Sb.p - NÚ 420/2004 Sb.; 262/2015 Sb.; 110/2009 Sb.; 211/2009 Sb. - OÚ 130/2002 Sb.; 64/2017 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

406 2/2000 Sb.; 271/2000 Sb.; 1/2003 SIS; 4552/2006 Sb.p; 4814/2006 Sb.p - NÚ 166/1993 Sb. ČR (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

407 73/2017 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

408 183/2017 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

409 398/2006 Sb. - OÚ 121/2000 Sb.; 4314/2006 Sb.p - NÚ 121/2000 Sb. (označení dokumentu dle

(A) - S	[(A1) – S1 – A2 – S2]	pravdivý – obraz – sovětských – poměrů ⁴¹⁰
	[(A1) – S1 – PR – A2 – S2]	pravdivý – obraz – o – dotazované – skutečnosti ⁴¹¹
	[(A) – S1 – PR – S2 – KO – P - S3]	pravdivý – obraz – o – rizicích – a – jejich – míře ⁴¹²
	[(A) – S]	pravdivou – interpretací ⁴¹³
	[(A) – S1 – PR – S2]	pravdivou – výpověď – o – skutečnostech ⁴¹⁴
	[(A) – S]	pravdivou – informaci ⁴¹⁵
	[A1 – S1 – A2 – (A3) – S3]	obchodní – praktika – obsahující – pravdivou – informaci ⁴¹⁶
	[PR – S1 – S2 - (A) – S3]	o – splnění – povinností - pravdivou – zprávu ⁴¹⁷
	[(A) – S]	pravdivá – skutečnost ⁴¹⁸
	[(A1) – S1 – A2 – S2]	pravdivá – tvrzení – procesní – strany ⁴¹⁹
	[(A1) – A2 – S]	opravdivý – průmyslový – závod ⁴²⁰
	[(A1) – A2 – S]	opravdivý – průmyslový – podnik ⁴²¹
	[(A1) – S1 – PR – S2]	opravdivý – zájem – o - dítě ⁴²²
	[(A1) – S1 – PR – S2]	opravdivý – zájem – o - děti ⁴²³
	[PR – S1 – (A) – S2]	o – dítě – opravdivý – zájem ⁴²⁴
	[PR – S1 – (A) – S2]	o – zůstavitele – opravdivý – zájem ⁴²⁵
	[(A) – S1 - S2]	opravdivý – úmysl – dárce ⁴²⁶
	[A1 – A2 - (A3) – S]	posledního – projeveného - opravdivého – zájmu ⁴²⁷
	[(A) – S2 – PR – S3]	opravdivého – zájmu – o – dítě ⁴²⁸

informačního právního systému LexGalaxy®)

410 251/2008 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

411 1/2009 Návrhy; 90/2012 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

412 41/2011 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

413 4163/2003 Sb.p - NÚ 46/2000 Sb.; 4000/2008 Sb.p - NÚ 231/2001 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

414 41/2009 Sb.; 193/2012 Sb.; 193/2012 Sb.; 163/2016 Sb.; 4200/2019 Sb.p - NÚ 40/2009 Sb.; 4200/2019 Sb.p - NÚ 40/2009 Sb.; 4800/2019 Sb.p - NÚ 141/1961 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

415 372/2011 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

416 378/2015 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

417 165/2012 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

418 120/2008 Vě.Mzdr (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

419 44/2014 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

420 199/1996 Sb. ČR (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

421 248/1996 Sb. ČR (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

422 91/1998 Sb. ČR; 1025/2008 V.v. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

423 1025/2008 V.v. ČR (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

424 3/2009 Návrhy; 4925/2018 Sb.p – NÚ 89/2012 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

425 3/2009 Návrhy; 4925/2018 Sb.p – NÚ 89/2012 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

426 60/2018 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

427 3/2009 Návrhy; 401/2012 Sb.; 4952/2018 Sb.p – NÚ 89/2012 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

428 303/2013 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

(A) - S	[S1 – PR - (A) - S2] [(A2) – S1 - S2] [(A1) – S1 – S2] [(A) – S] [(A) - S] [(A) - S] [(A) – S1 - S2] [(A) - S] [(A) - S] [(A2) – A3 – S] [(A) – S1 – PR - S2]	Povinnost – k – pravdivým – sdělením ⁴²⁹ pravdivým – zobrazením – skutečnosti ⁴³⁰ pravdivém – zodpovězení – dotazů ⁴³¹ pravdivého – údaje ⁴³² pravdivého - obrazu ⁴³³ Pravdivé – tvrzení ⁴³⁴ pravdivému – zjištění - skutečnosti ⁴³⁵ pravdivostní - hodnota ⁴³⁶ opravdová – demokracie ⁴³⁷ opravdovému – technickému – úsilí ⁴³⁸ opravdovém – spojení – se – státem ⁴³⁹
S - (A)	[S – (A)] [S1 – KO - S2 – (A)] [S – P1 – PR – P2 - (A)] [S1 - (A1) – PR – A2 – S2] [S - (A)]	informace – pravdivé ⁴⁴⁰ dokumenty – a - informace – pravdivé ⁴⁴¹ údaj – sám – o – sobě – pravdivý ⁴⁴² skutečnost – pravdivá – v – občanském – průkazu ⁴⁴³ informace – pravdivá ⁴⁴⁴
PR - (A)	[Va – P – Vb – PR – (A)] [V – P – S – PR – (A)] [V – S - PR – (A)] [S – P - V - PR – (A)]	budou – se – pokládat - za – pravdivé ⁴⁴⁵ považují – se – údaje – za – pravdivé ⁴⁴⁶ pokládati – přednes - za – pravdivý ⁴⁴⁷ skutečnost – se - považuje - za – pravdivou ⁴⁴⁸

429 3/2009 Návrhy; 4952/2018 Sb.p – NÚ 89/2012 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

430 422/2008 Sb.; 339/2012 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

431 4429/2006 Sb.p. - NÚ 37/2004 Sb.; 4952/2018 Sb.p – NÚ 89/2012 Sb.; 3/2009 Návrhy (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

432 4952/2018 Sb.p. - NÚ 89/2012 Sb.; 3/2009 Návrhy (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

433 163/2014 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

434 116/2008 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

435 163/2009 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

436 419/2006 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

437 123/1995 Sb. ČR (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

438 133/2002 Sb.m.s. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

439 207/1994 Sb. ČR (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

440 13/2004 Věst.AK; 78/2006 Sb.m.s.; (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

441 109/2009 Sb.; 179/2009 Sb. - OÚ 215/2004 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

442 36/2008 Sb.; 6/2009 ČNB oz.; 240/2013 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

443 495/2002 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

444 230/2008 Sb.; 346/2008 Sb. - OÚ 256/2004 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

445 108/2004 Sb.m.s. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

446 555/2004 Sb.; 7/2009 Sb.; 4900/2011 Sb.p - NÚ 99/1963 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

447 44/2014 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

448 181/2005 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

PR - (A)	[S – V – PR - (A)]	soud – uznal – za – pravdivou ⁴⁴⁹
P - (A)	[V – P - (A)]	poskytovat – je – pravdivé ⁴⁵⁰
(A)	[(A)]	pravdivé ⁴⁵¹
(V)	[(V)]	Jsou pravdivé ⁴⁵²
KO - (V)	[KO – S – (V)] [KO – S - (V)]	zda – údaje – jsou pravdivé ⁴⁵³ aby – údaje – byly pravdivé ⁴⁵⁴
(V) – KO - věta vedlejší	[(V) – KO – ...] [(V) – KO – ...] [(V) – KO – ...] [(V) – KO – ...] [(Va) – KO1 – (Vb) – KO2 - ...] [(Va) – AD – (Vb) – KO - ...] [(V) – KO – ...] [(Va) – KO1 – (Vb) – KO2 - ...] [(Va) – KO1 – (Vb) – KO2 - ...]	Je pravda - že – ... ⁴⁵⁵ je pravda - že – ... ⁴⁵⁶ Není pravda - že – ... ⁴⁵⁷ není pravda - že – ... ⁴⁵⁸ Je – sice - pravda – že - ⁴⁵⁹ Je – jistě - pravda – že - ⁴⁶⁰ Je pravdou - že – ... ⁴⁶¹ Je – sice - pravdou – že - ... ⁴⁶² je – sice – pravdou – že - ... ⁴⁶³

449 419/2006 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

450 293/2016 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

451 670/2004 Sb.; 177/2006 Sb.; 131/2015 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

452 281/2013 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

453 4078/2005 Sb.p - NÚ 107/2002 Sb.; 159/2006 Sb.; 4821/2006 Sb.p - NÚ 140/1996 Sb. ČR; 329/2012 Sb. - OÚ 499/2004 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

454 440/2004 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

455 34/1994 Sb. ČR; 164/1994 Sb. ČR; 296/1995 Sb. ČR; 83/1999 Sb. ČR; 211/2003 Sb.; 195/2006 Sb.; 397/2006 Sb.; 94/2007 Sb.; 116/2008 Sb.; 244/2010 Sb.; 22/2012 Sb.; 234/2012 Sb.; 238/2019 Sb.; 44/2014 Sb.; 201/2016 Sb.; 422/2017 Sb.; 460/2017 Sb.; 238/2018 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

456 116/2008 Sb.; 265/2008 Sb.; 6/2009 Sb.; 173/2019 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

457 499/2002 Sb.; 477/2005 Sb.; 387/2006 Sb.; 116/2008 Sb.; 256/2010 Sb.; 80/2011 Sb.; 437/2012 Sb.; 162/2014 Sb.; 187/2015 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

458 116/2008 Sb.; 437/2012 Sb.; 77/2016 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

459 83/1999 Sb. ČR; 57/2006 Sb.; 2/2008 Sb.; 116/2008 Sb.; 160/2008 Sb.; 387/2009 Sb.; 39/2013 Sb.; 116/2013 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

460 60/2007 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

461 3/1995 Sb. ČR; 126/1997 Sb. ČR; 231/2000 Sb.; 116/2003 Sb.m.s. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

462 107/1996 Sb. ČR; 261/2000 Sb.; 320/2000 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

463 276/2001 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

S - (V)	<p>[S1 – KO – S2 – KO – S3 – KO – S4 – (V)]</p> <p>[A – S1 – S2 – (V)]</p> <p>[S1 – PR – A – S2 – (V)]</p> <p>[S – (V)]</p> <p>[S – (V)]</p> <p>[S – (V)]</p> <p>[S – (V)]</p> <p>[S – (V)]</p> <p>[S – (V)]</p> <p>[S – (V)]</p> <p>[S – (V)]</p> <p>[S – (V)]</p> <p>[S – (V)]</p> <p>[A – S1 – S2 – (V)]</p> <p>[S – (V)]</p> <p>[S – (V)]</p>	<p>informace – a – skutečnosti – a – doklady – a – dokumenty – jsou pravdivé⁴⁸³</p> <p>shodné – tvrzení – manželů – je pravdivé⁴⁸⁴</p> <p>prohlášení – o – audiovizuálním – díle – je pravdivé⁴⁸⁵</p> <p>opak – je pravda⁴⁸⁶</p> <p>opak – je – pravdou⁴⁸⁷</p> <p>Opak – je – pravdou⁴⁸⁸</p> <p>informace – je pravdivá⁴⁸⁹</p> <p>dokumentace – je pravdivá⁴⁹⁰</p> <p>výpověď – je pravdivá⁴⁹¹</p> <p>tvrzení – jsou pravdivá⁴⁹²</p> <p>tvrzení – nemusí být pravdivé⁴⁹³</p> <p>domněnka – není pravdivá⁴⁹⁴</p> <p>ceník – je pravdivý⁴⁹⁵</p> <p>skutkový – stav – věci – je pravdivý⁴⁹⁶</p> <p>závěr – není pravdivý⁴⁹⁷</p> <p>údaj – je pravdivý⁴⁹⁸</p>
(V) - S	<p>[(Va) – S – (Vb)]</p> <p>[(V) – S]</p> <p>[(V) – KO – S1 – S2]</p>	<p>musejí být – údaje – pravdivé⁴⁹⁹</p> <p>není pravdivé – tvrzení⁵⁰⁰</p> <p>pravdivé není – ani – tvrzení – navrhovatelů⁵⁰¹</p>
(AD) - A	<p>[S1 – PR – (AD) – A – S2]</p>	<p>zvířata – s – pravdivě – uvedenými – informacemi⁵⁰²</p>

483 163/2014 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

484 3/2009 Návrhy; 4952/2018 Sb.p - NÚ 89/2012 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

485 398/2006 Sb. - OÚ 121/2000 Sb.; 4314/2006 Sb.p - NÚ 121/2000 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

486 271/2016 Sb.; 161/2019 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

487 387/2009 Sb.; 112/2013 Sb.; 95/2017 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

488 387/2009 Sb.; 112/2013 Sb.; 95/2017 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

489 100/1994 Sb. ČR (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

490 4004/2003 Sb.p - NÚ 145/2000 Sb.; 4680/2006 Sb.p - NÚ 634/1992 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

491 249//2005 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

492 44/2014 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

493 211/2016 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

494 40/2017 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

495 191/1995 Sb.p2 (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

496 322/2001 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

497 437/2012 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

498 321/2016 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

499 42/2007 ČNB oz. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

500 231/2000 Sb.; 4/2003 Sb.; 177/2013 Sb.; 130/2014 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

501 116/2008 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

502 302/2017 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

(AD) - V	<p>[(AD) – V] [(AD) – V – S] [(AD) – V – S] [(AD) – V] [(AD) – V] [(AD) – V] [(AD) – V] [(AD) – V] [(AD) – V] [(AD) – V] [S1 – S2 – (AD) – V - S3]</p>	<p>pravdivě – sdělit⁵⁰³ pravdivě – zobrazovala – skutečnosti⁵⁰⁴ pravdivě – zobrazuje – skutečnosti⁵⁰⁵ pravdivě – oznámit⁵⁰⁶ pravdivě – odpovědět⁵⁰⁷ pravdivě – označuje⁵⁰⁸ pravdivě – vyplňovat⁵⁰⁹ pravdivě – informovat⁵¹⁰ pravdivě – vyplní⁵¹¹ porušení – povinnosti – pravdivě – zodpovědět – dotazy⁵¹²</p>
V - (AD)	<p>[V – P – (AD)] [Va – (AD) – Vb] [V – S – (AD)] [V – S – (AD)] [S – V – (AD)] [V – (AD)] [Va – P – Vb – (AD)] [V – (AD)] [V – S – (AD)] [V – (AD)]</p>	<p>poskytne – je – pravdivě⁵¹³ nebyl – pravdivě – deklarován⁵¹⁴ vypracovat – posudek – pravdivě⁵¹⁵ poskytnout – údaje – pravdivě⁵¹⁶ dokumentaci – vede – pravdivě⁵¹⁷ informuje – pravdivě⁵¹⁸ musí – je - vyplnit – pravdivě⁵¹⁹ musí být zpracován – pravdivě⁵²⁰ zodpoví - dotazy – pravdivě⁵²¹ vypovídat – pravdivě⁵²²</p>

503 104/1995 Sb. ČR; 4680/2006 Sb.p - NÚ 634/1992 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

504 123/2006 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

505 123/2006 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

506 159/2006 Sb.; 14/2017 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

507 4429/2006 Sb.p - NÚ 37/2004 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

508 4546/2006 Sb.p - NÚ 452/2001 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

509 332/2008 Sb. - OÚ 166/1999 Sb. ČR (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

510 4430/2006 Sb.p - NÚ 159/1999 Sb. ČR; 372/2011 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

511 192/2009 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

512 3/2009 Návrhy; 4952/2018 Sb.p - NÚ 89/2012 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

513 158/1999 Sb. ČR (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

514 175/2000 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

515 77/2004 Sb.; 409/2008 Sb. - OÚ 246/1992 Sb.; 359/2012 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

516 81/2004 Sb.; 4741/2006 Sb.p - NÚ 89/1995 Sb. ČR (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

517 112/2004 Vě.Mzdr (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

518 56/2006 Sb.; 346/2008 Sb. - OÚ 256/2004 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

519 4185/2005 Sb.p - NÚ 131/2003 Sb.; 332/2008 Sb. - OÚ 166/1999 Sb. ČR (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

520 177/2006 Sb.; 4002/2009 Sb.p - NÚ 406/2000 Sb.; 318/2012 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

521 3/2009 Návrhy; 4952/2018 Sb.p - NÚ 89/2012 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

522 379/2007 Sb.; 280/2009 Sb.; 84/2009 Sb.m.s.; 224/2011 Sb. - OÚ 326/1999 Sb. ČR; 128/2012 Sb. - OÚ 412/2005 Sb.; 4900/2018 Sb.p - NÚ 500/2004 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

V - (AD)	[PR - S - V - (AD)] [V - (AD) - S] [V - (AD)] [V - (AD)] [V - (AD)] [V - S - (AD)] [V - S - (AD)]	o - povinnosti - vypovídat – pravdivě ⁵²³ uvést – pravdivě – údaje ⁵²⁴ uvádět – pravdivě ⁵²⁵ musí být vedena – pravdivě ⁵²⁶ musí být zpracovány – pravdivě ⁵²⁷ poskytovat - údaje – pravdivě ⁵²⁸ neposkytne - údaje – pravdivě ⁵²⁹
(AD)	(AD)	pravdivě ⁵³⁰
(PA) - A	[(PA) - A1 - S1 - KO - S1] [(PA) - A - S1 - PR - S2 - S3] [N - (PA) - A - PR - S] [PR - (PA) - A - S] [(PA) - A - S] [(PA) - A - S] [(PA) - A - S] [(PA) - A1 - A2 - S] [(PA) - A - S] [S - (PA) - A]	vpravdě - tvrdý – zákon – ,ale - zákon (dura lex, sed lex) ⁵³¹ opravdu – zvláštní – oběť – ve – prospěch – celku ⁵³² poprvé – opravdu – provedený – v – praxi ⁵³³ v – opravdu – závažných – případech ⁵³⁴ opravdu – slušné – děti ⁵³⁵ opravdu – demotivující – účinek ⁵³⁶ opravdu – opodstatněný – faktor ⁵³⁷ opravdu – dlouhá - legisvakanci – lhůta ⁵³⁸ vpravdě – matoucí - terminologii ⁵³⁹ diskriminaci - opravdu - nasvědčující ⁵⁴⁰
A - (PA)	[A1 - (PA) - S1 - A2 - S2]	Obsahující – vpravdě – delegaci – zákonodárné moci ⁵⁴¹
(PA) - P	[(PA) - P]	opravdu - takto ⁵⁴²

523 280/2009 Sb.; 4900/2018 Sb.p - NÚ 500/2004 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

524 224/2011 Sb. - OÚ 326/1999 Sb. ČR (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

525 224/2011 Sb. - OÚ 326/1999 Sb. ČR (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

526 372/2011 Sb.; 193/2017 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

527 318/2012 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

528 89/2016 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

529 89/2016 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

530 48/2006 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

531 211/2016 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

532 95/2000 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

533 124/2009 Sb.m.s. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

534 2/2009 Vě.MŠMT (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

535 2/2009 Vě.MŠMT (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

536 238/2013 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

537 147/2012 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

538 173/2019 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

539 238/2013 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

540 419/2006 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

541 259/2013 Sb.; 199/2015 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

542 4605/2007 Sb.p - NÚ 361/2000 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

(PA) - V	<p>[(PA) - V] [A - S1 - KO - S2 - (PA) - V] [(PA) - V - A - S]</p> <p>[(PA) - V] [(PA) - V - A - S]</p> <p>[(PA) - V - AD]</p>	<p>opravdu – nelze přehlédnout⁵⁴³ konvenční – výzbroj – a – techniku - opravdu – obsahuje⁵⁴⁴ opravdu – rozděluje – dražební – věřitele⁵⁴⁵ opravdu – hrozí⁵⁴⁶ opravdu – zakládá – odlišné – postavení⁵⁴⁷ opravdu – zachází – odlišně⁵⁴⁸</p>
V - (PA)	<p>[P - V - (PA1) - PA2 - A] [V - (PA) - A - S1 - S2] [Va - S - (PA) - Vb] [S - Va - (PA) - Vb] [Va - S - (PA) - Vb] [Va - (PA) - Vb] [Va - (PA) - Vb] [Va - P - (PA) - Vb] [Va - (PA) - Vb] [Va - P - (PA) - Vb]</p>	<p>se - dostane – opravdu – skutečně – nemocným⁵⁴⁹ odpovídají-li – opravdu – obecnému – zájmu – Unie⁵⁵⁰ jsou-li - mechanismy – opravdu – zařazeny⁵⁵¹ nabídka – je – opravdu – zaručena⁵⁵² by chtěl – skutečnost – opravdu – vyjádřit⁵⁵³ by – opravdu – neměl být nucen⁵⁵⁴ je – opravdu – únosné⁵⁵⁵ nebylo by možné – to – opravdu – stihnout⁵⁵⁶ mají být – opravdu – přijaty⁵⁵⁷ by - se – opravdu - přesunulo⁵⁵⁸</p>
(PA) -AD	[(PA) - AD]	opravdu – bezplatně ⁵⁵⁹
(PA) - PR	[(PA) - PR - S] [(PA) - PR - P]	opravdu – k – dispozici ⁵⁶⁰ opravdu – pro – to ⁵⁶¹

543 151/1999 Sb. ČR (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

544 94/2003 Sb.m.s. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

545 181/2005 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

546 264/2005 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

547 280/2006 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

548 71/2019 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

549 251/2008 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

550 322/2001 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

551 7/1995 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

552 1/2001 ÚVIS nr (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

553 495/2002 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

554 251/2006 Vě.ÚOOÚ (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

555 384/2009 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

556 80/2011 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

557 437/2012 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

558 71/2016 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

559 275/2014 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

560 147/2012 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

561 80/2011 Sb. (označení dokumentu dle informačního právního systému LexGalaxy®)

Pozn.: V rámci zpracování této tabulky jsem poměrně často narazila na složeninu sloves „muset“ a „být“. Vzhledem k tomu, že se mi objevovaly převážně ve strukturách, kde jsem již modifikovala verbum na přísudek jmenný se sponou, resp. považuji tato složení za jedno verbum (např. „je pravdivý“), které se jinak skládá z verba „být“ a adjektiva „pravdivý“, postupovala jsem podobným způsobem i v případě složeniny „muset“ a „být“, jež v rámci Tabulky č. 12 pokládám také za jedno verbum, ačkoliv jsem si vědoma, že z morfologického hlediska se jedná o verba dvě.

Naopak, jde-li o zvrtné zájmeno „se“, to jsem s verbem nepojila (ač je to za dané situace předvídatelné), neboť mám za to, že jeho přidání či opomenutí v rámci vzorce syntaktické struktury může zcela měnit význam struktury v rámci následujícího sémantického rozboru. To se však nestane při úpravě, která se týká slovesa „muset“ a podstatných a přídavných jmen, které ve větěčlenné syntaxi působí jako spona ke slovesu „být“.

Příloha č. 14 – Úplný přehled zjištěných syntaktických struktur

Úplný přehled rozřazení jednotlivých nalezených výskytů termínu pravdy ve vybraných pramenech do jednočlenných až osmičlenných syntaktických struktur za pomoci odpovídajících slovnědruhových vzorců:

JEDNOČLENNÉ STRUKTURY

[(S)]

- pravdivost
- pravdivosti
- pravdivostí

[(A)]

- pravdivé

[(V)]

- jsou pravdivé

[(AD)]

- pravdivě

DVOJČLENNÉ STRUKTURY

[(S1) – S2]

- pravdivost důvodu
- pravdivost informace
- pravdivost prohlášení
- pravdivost přesnosti
- pravdivost skutečnosti
- pravdivost směnky
- pravdivost tvrzení
- pravdivost účtu
- pravdivost údaje
- pravdivost výpovědi

[S1 – (S2)]

- důkaz pravdivosti
- Pavel Pravda
- zjištění pravdy

[A - (S)]

- materiální pravda
- objektivní pravda

[P – (S)]

- jeho pravdivost
- jejich pravdivost

[(S) – N]

- pravdivost 0

[(S) – V]

- PRAVDA VÍTĚZÍ

[V – (S)]

- je povinen vypovědět pravdu
- je povinna vypovídat pravdu
- má vypovědět pravdu
- musí vypovědět pravdu

[(A) – S]

- opravdová demokracie
- pravdivá hodnota
- pravdivá informace
- pravdivá interpretace
- pravdivá skutečnost
- pravdivé hlášení
- pravdivé tvrzení
- pravdivé vysvětlení
- pravdivý fakt
- pravdivý obraz
- pravdivý podklad
- pravdivý údaj
- pravdivostní hodnota

[S – (A)]

- informace pravdivá

[(V) – S]

- není pravdivé tvrzení

[S – (V)]

- ceník je pravdivý
- dokumentace je pravdivá
- domněnka není pravdivá
- informace je pravdivá
- informace musí být pravdivá
- opak je pravda
- opak je pravdou
- reklama musí být pravdivá
- tvrzení je pravdivé
- tvrzení nemusí být pravdivé
- tvrzení není pravdivé
- údaj je pravdivý
- údaj musí být pravdivý
- údaj není pravdivý
- výpověď je pravdivá
- vyúčtování je pravdivé
- závěr není pravdivý

[P – (V)]

- co není pravda
- což není pravda

[(V) – KO]

- je pravda, že
- je pravdou, že
- není pravda, že

[(AD) – V]

- pravdivě informovat
- pravdivě odpovědět
- pravdivě označovat
- pravdivě oznámit
- pravdivě sdělit
- pravdivě vyplňovat

[V – (AD)]

- informovat pravdivě
- musí být vedena pravdivě
- musí být zpracován pravdivě
- uvádět pravdivě
- vypovídat pravdivě

[(PA) – P]

- opravdu takto

[(PA) – V]

- opravdu hrozit
- opravdu nelze přehlédnout

[(PA) – AD]

- opravdu bezplatně

TROJČLENNÉ STRUKTURY

[(S1) – S2 – S3] / stěžejní vazba vzorec [(S1) – S2] /

- pravdivost intence zákona
- pravdivost seznamu dokladů
- pravdivost stavu věci

[(S1) – A – S2] / stěžejní vazba vzorec [(S1) – S2] /

- pravdivost evidenčního záznamu
- pravdivost právního názoru
- pravdivost skutkové informace
- pravdivost svědecké výpovědi

[(S1) – A – S2] / stěžejní vazba vzorec [(S) – A] /

- pravdu zkreslující tvrzení

[(S) – P1 – P2] / stěžejní vazba vzorec [(S) – P] /

- pravdivost toho, co

[(S1) – V – S2...]	/ stěžejní vazba vzorec [(S) – V] /
– pravdivost je ...	
[(S1) – PR – S2]	/ stěžejní vazba vzorec [(S) – PR] /
– pravdivost v % (procentech)	
[(S1) – KO – S2]	/ stěžejní vazba vzorec [(S) – KO] /
– pravda a lež	
[S1 – (S2) – S3]	/ stěžejní vazba vzorec [(S1) – S2] /
– otevření pravdivosti údaje	
– ověření pravdivosti oznámení	
– ověření pravdivosti prohlášení	
– ověření pravdivosti tvrzení	
– ověření pravdivosti údaje	
– posouzení pravdivosti informace	
– zjištění pravdivosti anonymu	
[V – (S) – AD]	/ stěžejní vazba vzorec [(S) – AD] /
– být dáno pravdě zadost	
[PR – (S1) – S2]	/ stěžejní vazba vzorec [(S1) – S2] /
– o pravdivosti hodnoty	
– o pravdivosti informace	
– o pravdivosti listiny	
– o pravdivosti prohlášení	
– o pravdivosti tvrzení	
– o pravdivosti údaje	
– o pravdivosti žádosti	
[S1 – A – (S2)]	/ stěžejní vazba vzorec [A – (S)] /
– koncepce materiální pravdy	
– projev dávné pravdy	
– zásada materiální pravdy	
[S1 – P – (S2)]	/ stěžejní vazba vzorec [P – (S)] /
– ověření jeho pravdivosti	
– seznam jehož pravdivost	
– údaje jejichž pravdivost	

[S1 – V – (S2)]	/ stěžejní vazba vzorec [V – (S)] /
<ul style="list-style-type: none"> – svědek nevypráví pravdu – údaj pozbyl pravdivosti 	
[A – S1 – (S2)]	/ stěžejní vazba vzorec [S1 – (S2)] /
<ul style="list-style-type: none"> – sluneční žár pravdy 	
[A1 - A2 – (S)]	/ stěžejní vazba vzorec [A – (S)] /
<ul style="list-style-type: none"> – osobní morální opravdovost – osobní morální pravdivost 	
[V – S1 – (S2)]	/ stěžejní vazba vzorec [V – (S)] /
<ul style="list-style-type: none"> – má navrhovatel pravdu 	
[V – P – (S)]	/ stěžejní vazba vzorec [P – (S)] /
<ul style="list-style-type: none"> – obhajovat svoji pravdu 	
[V – PR- (S)]	/ stěžejní vazba vzorec [PR – (S)] /
<ul style="list-style-type: none"> – dát za pravdu – nevyprávět podle pravdy 	
[PR – S1 – (S2)]	/ stěžejní vazba vzorec [S1 – (S2)] /
<ul style="list-style-type: none"> – po stránce pravdivosti 	
[KO – V – (S)]	/ stěžejní vazba vzorec [V – (S)] /
<ul style="list-style-type: none"> – jako je pravdivost – zda mají pravdu 	
[(A) – S1 – S2]	/ stěžejní vazba vzorec [(A) – S] /
<ul style="list-style-type: none"> – opravdový úmysl dárce – pravdivé zjištění skutečnosti – pravdivé zobrazení skutečnosti – pravdivé zodpovězení dotazu 	

[(A1) – A2 – S]	/ stěžejní vazba vzorec [(A) – S] /
<ul style="list-style-type: none"> – opravdový průmyslový podnik – opravdový průmyslový závod – opravdové technické úsilí – pravdivý informační tok – pravdivý obchodní záznam 	
[V – P – (A)]	/ stěžejní vazba vzorec [P – (A)] /
<ul style="list-style-type: none"> – poskytovat je pravdivé 	
[(Va) – S – (Vb)]	/ stěžejní vazba vzorec [(V) – S] /
<ul style="list-style-type: none"> – musí být údaj pravdivý 	
[(Va) – P – (Vb)]	/ stěžejní vazba vzorec [(V) – P] /
<ul style="list-style-type: none"> – není to pravda 	
[P – KO – (V)]	/ stěžejní vazba vzorec [P – (V)] /
<ul style="list-style-type: none"> – což ani není pravda 	
[KO – S – (V)]	/ stěžejní vazba vzorec [KO – (V)] /
<ul style="list-style-type: none"> – aby údaj byl pravdivý – zda údaj je pravdivý 	
[(AD) – V – S]	/ stěžejní vazba vzorec [(AD) – V] /
<ul style="list-style-type: none"> – pravdivě zobrazovat skutečnost 	
[V – (AD) – S]	/ stěžejní vazba vzorec [V – (AD)] /
<ul style="list-style-type: none"> – uvést pravdivě údaj 	
[Va – (AD) – Vb]	/ stěžejní vazba vzorec [V – (AD)] /
<ul style="list-style-type: none"> – není pravdivě deklarován 	
[S – V – (AD)]	/ stěžejní vazba vzorec [V – (AD)] /
<ul style="list-style-type: none"> – dokumentaci vést pravdivě 	

- [V – S – (AD)] / stěžejní vazba vzorec [V – (AD)] /
- neposkytnout údaj pravdivě
 - poskytnout údaj pravdivě
 - vypracovat posudek pravdivě
 - zodpovědět dotaz pravdivě
- [V – P – (AD)] / stěžejní vazba vzorec [V – (AD)] /
- poskytnout je pravdivě
- [(PA) – A – S] / stěžejní vazba vzorec [(PA) – A] /
- opravdu demotivující účinek
 - opravdu opodstatněný faktor
 - opravdu slušné dítě
 - vpravdě matoucí terminologie
- [(PA) – V – AD] / stěžejní vazba vzorec [(PA) – V] /
- opravdu zachází odlišně
- [(PA) – PR – S] / stěžejní vazba vzorec [(PA) – PR] /
- opravdu k dispozici
- [(PA) – PR – P] / stěžejní vazba vzorec [(PA) – PR] /
- opravdu pro to
- [S – (PA) – A] / stěžejní vazba vzorec [(PA) – A] /
- diskriminaci opravdu nasvědčující
- [Va – (PA) – Vb] / stěžejní vazba vzorec [V – (PA)] /
- by opravdu neměl být nucen
 - je opravdu únosné
 - mají být opravdu přijaty

ČTYŘČLENNÉ STRUKTURY

- [S1 - (S2) – A – S3] / stěžejní vazba vzorec [(S1) – S2] /
- prověření pravdivosti skutkového tvrzení

- [PR – (S1) – A – S2] / stěžejní vazba vzorec [(S1) – S] /
 – o pravdivosti daňového přiznání
- [S1 – PR – (S2) – S3] / stěžejní vazba vzorec [(S1) – S] /
 – stanovisko k pravdivosti vyúčtování
- [P – PR – (S) – V] / stěžejní vazba vzorec [PR – (S)] /
 – se po pravdě uvádí
- [PR – S1 – (S2) – S3] / stěžejní vazba vzorec [(S1) – S2] /
 – na předpokladu pravdivosti skutečnosti
 – z hlediska pravdivosti informace
- [PR – P – (S) – V] / stěžejní vazba vzorec [P – (S)] /
 – za jehož pravdivost odpovídá
 – za jejichž pravdivost odpovídá
- [S1 – S2 – PR – (S3)] / stěžejní vazba vzorec [PR – (S)] /
 – přesvědčování oponentů o pravdě
- [A1 – KO – A2 – (S)] / stěžejní vazba vzorec [A – (S)] /
 – úplná a čistá pravda
- [P1 – P2 – V – (S)] / stěžejní vazba vzorec [V – (S)] /
 – se to nepodobá pravdě
- [PR – S1 – S2 – (S3)] / stěžejní vazba vzorec [S1 – (S2)] /
 – v zájmu nalezení pravdy
- [PR – S1 – V – (S2)] / stěžejní vazba vzorec [V – (S)] /
 – o povinnosti vypovědět pravdu
- [PR – A – S1 – (S2)] / stěžejní vazba vzorec [S1 – (S2)] /
 – s přijatelnou úrovní pravdivosti

- [(A1) – S1 – A2 – S2] / stěžejní vazba vzorec [(A) – S] /
- pravdivá tvrzení procesní strany
 - pravdivé vylíčení rozhodující skutečnosti
 - pravdivý obraz sovětských poměrů
- [(A) – S1 – PR – S2] / stěžejní vazba vzorec [(A) – S] /
- opravdové spojení se státem
 - opravdový zájem o dítě
 - pravdivá informace o skutečnosti
 - pravdivé prohlášení o majetku
 - pravdivá výpověď o skutečnosti
- [S1 – (A1) – A2 – S2] / stěžejní vazba vzorec [(A) – S] /
- neposkytnutí pravdivých obchodních záznamů
- [S1 – PR – (A) – S2] / stěžejní vazba vzorec [(A) – S] /
- informace v pravdivé podobě
 - povinnost k pravdivému sdělení
- [A1 – A2 – (A3) – S] / stěžejní vazba vzorec [(A) – S] /
- poslední projevený opravdový zájem
- [PR – S1 – (A) – S2] / stěžejní vazba vzorec [(A) – S] /
- o dítě opravdový zájem
 - o zůstavitele opravdový zájem
- [S – V – PR – (A)] / stěžejní vazba vzorec [PR – (A)] /
- soud uzná za pravdivou
- [S1 – KO – S2 – (A)] / stěžejní vazba vzorec [S – (A)] /
- dokumenty a informace pravdivé
- [V – S – PR – (A)] / stěžejní vazba vzorec [PR – (A)] /
- pokládat přednes za pravdivý
- [(Va) – AD – (Vb) – KO] / stěžejní vazba vzorec [(V) – KO] /
- je jistě pravda, že

- [(V) – KO – S1 – S2] / stěžejní vazba vzorec [(V) – S] /
- pravdivé není ani tvrzení navrhovatele
- [(Va) – KO1 – (Vb) – KO2] / stěžejní vazba vzorec [(V) – KO] /
- je sice pravda, že
 - je sice pravdou, že
- [P – (Va) – KO – (Vb)] / stěžejní vazba vzorec [(V) – KO] /
- to je sice pravda
- [S1 – KO – S2 – (V)] / stěžejní vazba vzorec [S – (V)] /
- údaj a dokument jsou pravdivé
 - údaj a informace jsou pravdivé
- [A – S1 – S2 – (V)] / stěžejní vazba vzorec [S – (V)] /
- shodné tvrzení manželů je pravdivé
 - skutkový stav věci je pravdivý
- [P – PR – S – (V)] / stěžejní vazba vzorec [P – (V)] /
- některý z údajů není pravdivý
- [Va – P – Vb – (AD)] / stěžejní vazba vzorec [V – (AD)] /
- musí je vyplnit pravdivě
- [PR – S – V – (AD)] / stěžejní vazba vzorec [V – (AD)] /
- o povinnosti vypovídat pravdivě
- [(PA) – A1 – A2 – S] / stěžejní vazba vzorec [(PA) – A] /
- opravdu dlouhá legisvakanní lhůta
- [(PA) – V – A – S] / stěžejní vazba vzorec [(PA) – V] /
- opravdu rozdělovat dražební věřitele
 - opravdu zakládá odlišné postavení
- [PR – (PA) – A – S] / stěžejní vazba vzorec [(PA) – A] /
- v opravdu závažných případech

[S – Va – (PA) – Vb] / stěžejní vazba vzorec [V – (PA)] /

- nabídka je opravdu zaručena

[Va – S – (PA) – Vb] / stěžejní vazba vzorec [V – (PA)] /

- by chtěl skutečnost opravdu vyjádřit
- je-li mechanismus opravdu zařazen

[Va – P – (PA) – Vb] / stěžejní vazba vzorec [V – (PA)] /

- by se opravdu přesunulo
- nebylo by možné to opravdu stihnout

PĚTICĚLENNÉ STRUKTURY

[S1 – (S2) – S3 – KO – S4] / stěžejní vazba vzorec [(S1) – S2] /

- posouzení pravdivosti svědka nebo spoluobviněného

[PR – (S1) – S2 – KO – S3] / stěžejní vazba vzorec [(S1) – S2] /

- ohledně pravdivosti údaje a informace

[KO – PR – (S1) – S2 – S3] / stěžejní vazba vzorec [(S1) – S2] /

- ani o pravdivosti stavu věci

[S1 – P – V – (S2) – S3] / stěžejní vazba vzorec [(S1) – S2] /

- judikatura se týká pravdivosti záznamu

[S1 – P – V – PR – (S2)] / stěžejní vazba vzorec [PR – (S)] /

- tvrzení se nezakládá na pravdě

[P – S1 – V – PR – (S2)] / stěžejní vazba vzorec [PR – (S)] /

- se nárok zakládá na pravdě
- se údaj zakládá na pravdě

[P1 – P2 – V – P3 – (S)] / stěžejní vazba vzorec [P – (S)] /

- co se týče jejich pravdivosti

- [V – PR – A – S1 – (S2)] / stěžejní vazba vzorec [V – (S)] /
- mít do jisté míry pravdu
 - mít po formální stránce pravdu
- [(A1) – S1 – P – A2 – S2] / stěžejní vazba vzorec [(A) – S] /
- pravdivý popis všech rozhodných skutečností
- [(A1) – S1 – PR – A2 – S2] / stěžejní vazba vzorec [(A) – S] /
- pravdivý obraz o dotazované skutečnosti
- [S1 – (A1) – PR – A2 – S2] / stěžejní vazba vzorec [S – (A)] /
- skutečnost pravdivá v občanském průkazu
- [A1 – S1 – A2 – (A3) – S2] / stěžejní vazba vzorec [(A) – S] /
- obchodní praktika obsahující pravdivou informaci
- [PR – S1 – S2 – (A) – S3] / stěžejní vazba vzorec [(A) – S] /
- o splnění povinnosti pravdivá zpráva
- [S – P – V – PR – (A)] / stěžejní vazba vzorec [PR – (A)] /
- skutečnost se považuje za pravdivou
- [S – P1 – PR – P2 – (A)] / stěžejní vazba vzorec [S – (A)] /
- údaj sám o sobě pravdivý
- [V – P – S – PR – (A)] / stěžejní vazba vzorec [PR – (A)] /
- považuje se údaj za pravdivý
- [Va – P – Vb – PR – (A)] / stěžejní vazba vzorec [PR – (A)] /
- budou se pokládat za pravdivé
- [S – KO – (Va) – AD – (Vb)] / stěžejní vazba vzorec [S – (V)] /
- označení, ačkoliv je doslova pravdivé

- [S1 – PR – A – S2 – (V)] / stěžejní vazba vzorec [S – (V)] /
 – prohlášení o audiovizuálním díle je pravdivé
- [S1 – S2 – (AD) – V – S3] / stěžejní vazba vzorec [(AD) – V] /
 – porušení povinnosti pravdivě zodpovědět dotaz
- [S1 – PR – (AD) – A – S2] / stěžejní vazba vzorec [(AD) – A] /
 – zvíře s pravdivě uvedenou informací
- [(PA) – A1 – S1 – KO – S2] / stěžejní vazba vzorec [(PA) – A] /
 – vpravdě tvrdý zákon, ale zákon (dura lex, sed lex)
- [A1 – (PA) – S1 – A2 – S2] / stěžejní vazba vzorec [A – (PA)] /
 – obsahující vpravdě delegaci zákonodárné moci
- [N – (PA) – A – PR – S] / stěžejní vazba vzorec [(PA) – A] /
 – poprvé opravdu provedený v praxi
 –
- [V – (PA) – A – S1 – S2] / stěžejní vazba vzorec [V – (PA)] /
 – odpovídá-li opravdu obecnému zájmu Unie
- [P – V – (PA1) – PA2 – A] / stěžejní vazba vzorec [V – (PA)] /
 – se dostane opravdu skutečně nemocným

ŠESTIČLENNÉ STRUKTURY

- [PR – (S1) – V – S2 – A – S3] / stěžejní vazba vzorec [PR – (S)] /
 – na pravdivosti ztrácí konstrukce majetkové křivdy
- [S1 – S2 – P – V – PR – (S3)] / stěžejní vazba vzorec [PR – (S)] /
 – tvrzení navrhovatele se nezakládá na pravdě
 – vyjádření navrhovatele se nezakládá na pravdě
- [A – S1 – P – V – PR – (S2)] / stěžejní vazba vzorec [PR – (S)] /
 – mediální zjednodušování se nezakládá na pravdě

[(PA) – A – S1 – PR – S2 – S3] / stěžejní vazba vzorec [(PA) – A] /

- opravdu zvláštní oběť ve prospěch celku

[A – S1 – KO – S2 – (PA) – V] / stěžejní vazba vzorec [(PA) – V] /

- konvenční výzbroj a techniku opravdu obsahuje

SEDMIČLENNÉ STRUKTURY

[(A) – S1 – PR – S2 – KO – P – S3] / stěžejní vazba vzorec [(A) – S] /

- pravdivý obraz o riziku a jeho míře

OSMIČLENNÉ STRUKTURY

[S1 – KO – S2 – KO – S3 – KO – S4 – (V)] / stěžejní vazba vzorec [S – (V)] /

- informace a skutečnost a doklad a dokument jsou pravdivé

Pozn. Výše získaný přehled je sestaven z jedno-osmičlenných struktur, kdy jednotlivé vzorce jsou seřazeny postupně od podstatných jmen až po částice (citoslovce se v mém definovaném prostředí vzorku vůbec nevyskytují). Samotná slovní spojení v rámci rozčlenění pod dané vzorce jsou seřazeny abecedně pro větší přehlednost

RESUMÉ

In this diploma thesis I focused on the issue of requirements fulfilment for accuracy, clarity, constancy, comprehensibility and purpose of legal terminology in the formation of legal texts. The complex linguistic analysis was made even in several linguistic levels by using term truth as an example and its modifications of words forms found in the selected pattern of legal texts. The complex result of the analysis was the answer for the question whether all requirements for legal terminology are taken into consideration or not in the formation of legal texts by their authors in regards of using the term truth.

Firstly I introduced philosophical conceptions for a perception of the term truth in the theoretical part of the thesis. I also deduced from the Czech history my own conception of truth. I specified more the meaning of the term truth in legal theory and explained why I chose this term to analyse the issue of attributes fulfilment of legal language. Then I made several analyses from which a conclusion is that the term truth did not pass the test of attributes fulfilment of legal language even though some of the requirements for the evaluation were at least partially able to be considered as fulfilled.

I found several interesting things during the making of the analysis. I was surprised by so many expressions and later by so many alternative meanings too obtained from results of parts of the thesis 7.1. - 7.6. in which the term truth is possible to interpret in the legal texts. The expressions became not long afterward subjects of my partial analyses.

Although I assumed that results of my linguistic analysis will not be promising I did not expect that the term truth is used in legal texts so often inaccurately and equivocally. It is needed to appeal to authors of law for more careful thinking about meanings of individual used expressions and terms in a forming of new legal texts. It is important not only for removing of unclarities in an interpretation but also for understanding of the legal texts by non-professional public which is the same like the general professional public considered as recipients of the legal texts.